

Časopis gréckokatolíckych bohoslovcov

Prameň

Číslo 3-4., Ročník V., Cena 20 Sk

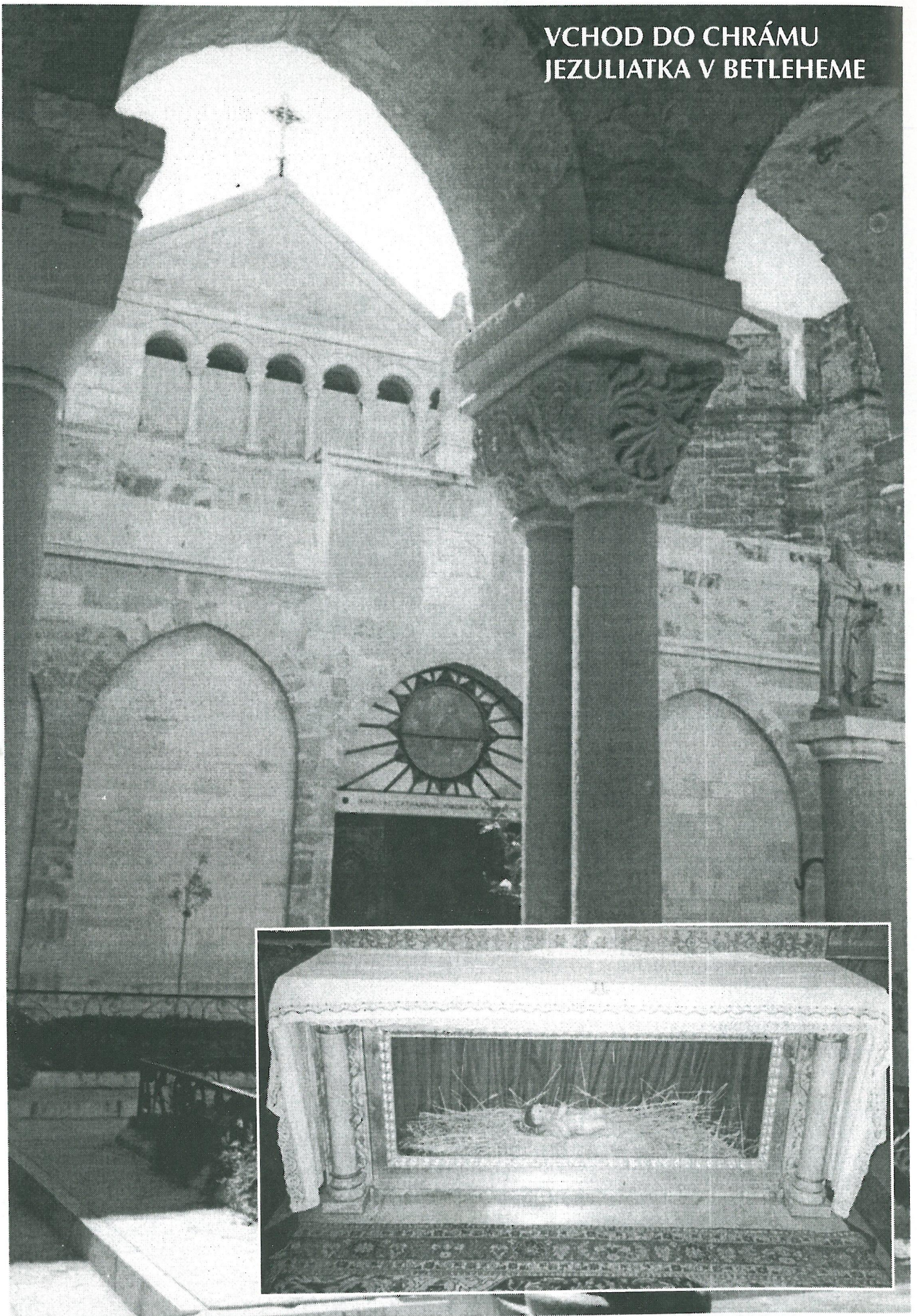
BISKUP TEODOR ROMŽA

Vianoce 1997

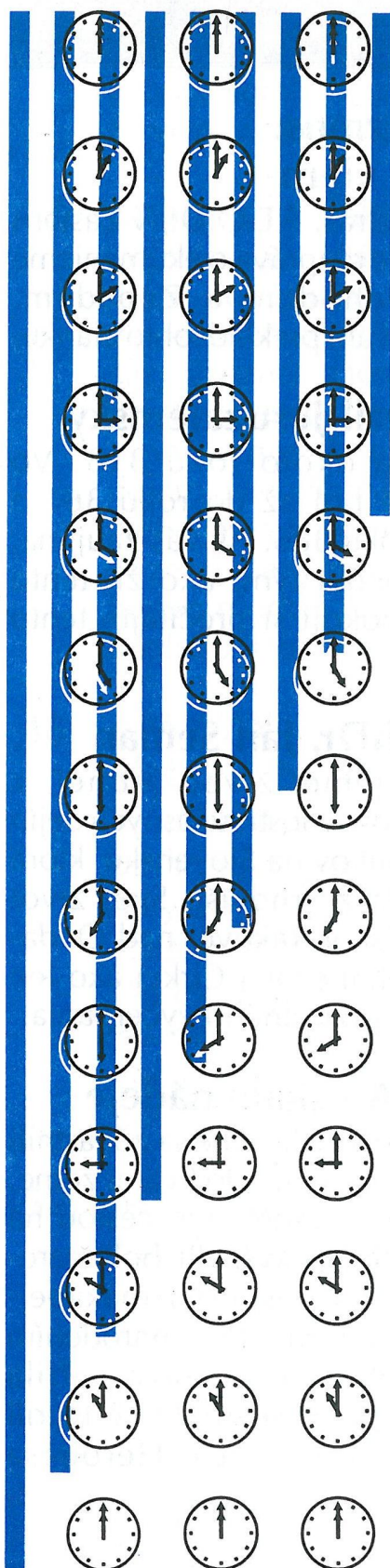

BETLEHEMSKÁ BAZILIKA

VCHOD DO CHRÁMU
JEZULIATKA V BETLEHEME

Koniec môže byť začiatkom ...

Pomaly sa blíži koniec občianskeho roka a mnohí ľudia sa pripravujú túto udalosť osláviť. Ale čo vlastne ideme oslavovať? To, že sme o jeden rok znovu zostarli? To by nemalo príliš veľa logiky. Ešte tak, keby niekto o rok omladol, tak to by sa snád oplatilo oslavovať. Ale oslavovať to, že starneme... ?

V prírode platí zásada: koniec leta je začiatkom jesene, koniec jesene je začiatkom zimy, koniec zimy je začiatkom jari, koniec jari je začiatkom leta a predsa nikto si nemyslí, že príroda starne. Preto aj zmysel konca roka pre kresťana nie je starnutie, ale neustála premena. Veď žalmista hovorí: „Ešte aj v starobe budú prinášať ovocie, úrodní budú a plní sviežosti.“ (Ž 92, 15). Kresťan predsa nie je človek, ktorý vo svojom živote vie iba „končiť so všetkým“, ale kresťan je človek, ktorý vie, že vždy môže začínať nanovo.

Cirkev nás na záver roka pozýva k oslave sv. rodiny z Nazareta. Je pravdou, že myslieť na túto rodinu iba jeden deň v roku je málo, a taktiež je nebezpečné, keď jednotlivé udalosti zo života Ježiša, Márie a Jozefa povytŕhujeme z tohto kontextu, ktorým je práve rodina.

Boh je spoločenstvo troch osôb. Preto Ježiš Kristus, vyšiel zo spoločenstva v nebi a vstúpil do spoločenstva v rodine na zemi, kde prežil tridsať rokov. Toto obdobie nebolo ani pre neho, ale ani pre naše dejiny spásy zanedbateľné a neužitočné, lebo práve ono malo veľký vplyv na jeho verejné účinkovanie.

V súčasnosti sme svedkami mnohých rozvrátených a neúplných rodín, kde žena a muž ľahkovážne ukončili svoj vzťah. Ale nezabúdajme, že aj tento koniec môže byť začiatkom, lebo Boh sa neodvracia od tých bratov a sestier, ktorí sa nachádzajú v takejto situácii. Ale aj počas týchto Vianoc im posielajú svojho Syna Ježiša Krista, ktorý môže byť pre mnohých darom obrátenia od Boha, ktorý chce vstúpiť do ľudského srdca, aby zničil každý hriech ničiaci naše kresťanské rodiny.

Kiežby obraz sv. rodiny z Nazareta, ktorú nám Cirkev ukazuje na sklonku roka, bol odrazovým mostíkom pre oživenie viery a ozdravenie vzťahov v našich rodinách.

o. špirituál Peter Sabol

OBSAH:

- 6 Seminárske sekundy**
Stručný prehľad dejín seminárskeho života od septembra do novembra '97
- 10 Profil**
Rozhovor so sestrou Anežkou Sotoniakovou, OSBM, ktorá nielenže učí na našej fakulte, ale ju aj absolvovala.
- 13 Pozor! Prichádza!**
Vianočné zamyslenie, ktoré odkrýva jednu veľkú pravdu: Boh prichádza na zem, aby sa tebe a mne úplne odovzdal.
- 15 Krásnobrodský monastier**
Predstavujeme vám jedno z najstarších pútnických miest Rusínov, ale nielen ich. Osudy tohto miesta sú úzko spojené s dejinami našej Cirkvi.
- 17 Vzťah Byzancie a Uhorska do XII.storočia**
Aj vás trápia otázky, čo sa stalo s gréckokatolíckmi po páde Veľkej Moravy? Ako v ruinách žilo cyrilometodské kresťanstvo?
- 20 Nové víno**
Stalo sa už peknou tradíciou, že prvé číslo Prameňa predstavuje tých mladých mužov, ktorí sa rozhodli povedať Bohu „áno“. Nie je tomu inak ani teraz.
- 28 Ekumenizmus: Obavy a viera**
P. David Petras, S.E.O.D., v Eastern Catholic Life rozpráva o ekumenizme medzi Východom a Západom. Ponúkame vám preklad tohto článku.
- 31 Svätý Cyril Jeruzalemský**
Narodil sa okolo roku 313. Vo vyhnanstve bol až do roku 361 a zomrel v roku 386. Ak vás zaujíma, čo bolo medzi tým, ako žil tento svätec, v pokoji si prečítajte tento článok
- 34 Mons. ThDr. Ján Seman**
Predstavujeme život jednej z najväčších osobností súčasných dejín gréckokatolíkov na Slovensku, ktorá pochádzala z Trhovišť. Svoj život prežil zväčša v Rakovci nad Ondavou. Pomáhal svojej Cirkvi ako len mohol - až do úplného vyčerpania.
- 36 MASADA - skala nádeje**
V apríli tohoto roku sme sa zúčastnili na II. diecéznej púti do Svätej zeme. Jedno z miest, ktoré sme cestou na svätú horu Sinaj navštívili, bola starobylá židovská pevnosť z makabejských čias Masada. Pred narodením Ježiša Krista táto pevnosť patrila k deviatim pevnostiam, ktoré tvorili ochranný systém ríše Herodesa Veľkého.

40 1947-1997**50. výročie mučeníckej smrti biskupa Teodora Romžu.**

Pred päťdesiatimi rokmi, 1. novembra 1947, bol sovietskymi úradmi odsúdený a tajne popravený biskup Teodor Romža. Zomrel ako mučeník za vieru a vernosť katolíckej Cirkvi.

43 Znamenia čias

"Výčitka nášho Pána: "Vzhľad oblohy viete posúdiť a znamenia časov neviete?" (Mt 16, 3b) platí pre všetky časy. Znamenia terajšieho času sú už príliš výrazné, aby sme ich mohli prehliadnuť. Niekedy však mám dojem, že vidíme len to, čo chceme vidieť. Ako keby sa niekto zámerne pozeral iba tým smerom, kde je ešte kúsok modrej oblohy, hoci všade naokolo je už hrozivá čierňava."

48 AMWAY - americká cesta, alebo o čo ide?

Po páde železnej opony sa u nás udomácnili mnohé firmy a podniky zo západu. Podnikajú rôzne „cesty“, aby sa presadili na trhu. Od roku 1992, ale hlavne 1994 sa po celom Slovensku lavínovite začalo šíriť atypické podnikanie pod názvom Amway.

52 Modlitba

Mnohí dnešní ľudia majú hlad po Bohu, túžia po osobnej modlitbe, lenže ak sa pre ňu rozhodnú, narážajú na rozličné prekážky. A práve modlitbe je venovaných týchto pár strán.

54 Veľké jubileum 2000**MÁRIA****- najsilnejší bodyguard?**

Kto je to bodygarde, dnes každý vie nielen vďaka filmu s Kevinom Kostnerom a Whitney Houstonovou. Dnes Vám ponúkam silného bodyguarda, ktorý Vás lepšie ochráni než Kevin. A je to žena!

56**Bazilika****Narodenia Ježiša Krista**

Neďaleko Jeruzalema, južne, sa nachádza mestečko Betlehem. Je centrom idylickej pastierskej krajiny, ktorá si uchovala takmer nezmenený vidiecky vzhľad a biblickú charakteristiku vzdialených časov. Na tomto mieste, uctievanom pútnikmi od prvých kresťanských storočí, bola postavená bazilika Narodenia.

58**Narodil sa**

Úvod k Midraš Tehillim (židovské komentáre ku Knihe žalmov) ponúka zaujímavé myšlienky týkajúce sa spásy človeka. V tomto Vianočnom období nám pomáhajú pozrieť sa na vlastnú záchranu trochu inak, z iného zorného uhla.

60**Come back Bystrá**

Retrospektívny pohľad na dianie v skrytom raji na východe Slovenska, ktorý v priebehu leta privítal niekoľko stovák účastníkov stretnutia grécko-katolíckej mládeže nielen zo Slovenska.

63**A ešte anketa**

Čo ste si odniesli z Bystrej?

65**Humor a Relax**

Nová vláda

S novým školským rokom nastúpila aj nová "vláda": duktor – Jozef Šesták (4. roč.), viceduktor – Róbert Demko (4. roč.), ceremonár – Marek Durlák (4. roč.), viceceremonár – Rastislav Janičko. Otec Peter Sabol bol menovaný za špirituála, máme aj nového predstaveného – biskupského vikára otca Pavla Repku, ktorý zastáva funkciu prefekta.

Nástup a ducháče

Dňa 24. 9. 1997 sme nastúpili do seminára. Ani sme si nestačili porozprávať zážitky z prázdnin a už hneď na druhý deň sa začali úvodné duchovné cvičenia, ktoré viedol o. Jozef Voskár, správca farnosti Renčišov. Kráčali sme po stopách svätého Ignáca z Loyoly ku Kristovi.

Znova škola

V pondelok 29. 9. 1997 sme si vyskúšali prvýkrát v tomto školskom roku školské lavice – začali nám prednášky. Ráno sme boli na svätej liturgii, ktorú koncelebroval o. biskup Ján Hirka. Po obede nasledovalo slávnostné otvorenie akademického roka v "Bielom dome".

SEMINÁRSKE SEKUNDY

Púšť

11. 10. 1997 sa začala duchovná obnova, ktorú viedol náš špirituál otec Peter Sabol. Hlavnou myšlienkou bolo opustiť všetko, čo bolo samozrejmosťou v našom každodennom živote (svoju posteľ, písací stolík, rádio,...) - ísť na púšť, do ústrania.

Púť do Ľutiny

Ďalšiu sobotu, 18. 10. 1997 sme strávili na našom pútnickom mieste, v Ľutine, kde sa konala odpustová slávnosť Katedry sv. Petra, spojená s 19-tým výročím pontifikátu sv. Otca Jána Pavla II. Liturgiu slávil otec biskupský vikár a zároveň náš prefekt, o. Pavol Repko.

Jakubovka

23. 10. 1997, v deň svätého apoštola Jakuba, brata Pánovho podľa tela, sme už tradične v prešovskej katedrále sv. Jána Krstiteľa slávili svätú liturgiu k jeho cti. Hlavným slúžiacim bol o. Wojtech Boháč, kazateľom miestny správca farnosti o. Vladimír Skyba, za účasti ďalších kňazov.

Mr. BEAN

29. 10. 1997 sme boli v kine na film Mr. Bean v hlavnej úlohe s Rowanom Atkinsonom ktorý stvárnil slabomyseľného zamestnanca britského múzea, ktorý je vyslaný ako expert na obraz "Whistlerova matka" do USA. Pritom vyrobí množstvo problémov, či už americkej polícii alebo zamestnancom múzea.

Nový bohostánok

V pondelok, v týždni nášho odchodu na dušičky nás navštívil otec biskup Ján

Hirka, ktorý nám slúžil sv. liturgiu, pričom posvätil bohostánok pre dolnú kaplnku. V svojom príhovore poslal pozdravy našim rodičom.

Obnova - Ježiš Kristus, laik

7. 11. 1997 sa večierňou začala ďalšia pravidelná mesačná obnova, ktorá pokračovala nasledujúci deň. Hlavnou myšlienkou tejto duchovnej obnovy bola téma Ježiš Kristus - laik. Pod vedením nášho špirituála sme si mohli lepšie uvedomiť jednu pravdu o každom z nás: "som nič + hriech".

Futbal

V športovej hale SOU- elektrotechnického v Prešove sa 8. 11. 1997 uskutočnila kvalifikácia na tradičný Vianočný turnaj vo futbale. Naši futbalisti splnili cieľ a pod heslom: "Nie je dôležité neprehrať, ale postúpiť!" povinne postúpili do finálových bojov, ktoré sa uskutočnia 29.11.1997. Príďte ich povzbudiť.

„Turné“

Kto spieva, dvakrát sa modlí. Bohoslovecký zbor

sv. Romana Sladkopevca sa zúčastnil v mesiaci novembri viacerých kultúrnych podujatí. V nedeľu 9. 11 sme sa rozospievali na Festivale duchovnej piesne v Snine a o týždeň neskôr v rámci Festivalu sakrálneho umenia

spoluúčinkovali na Koncerte poslucháčov bohosloveckých fakúlt v Košiciach. Naše "turné" vyvrcholilo účasťou na slávnostiach k 50. výročiu mučeníckej smrti biskupa Teodora Romžu v ukrajinskom Užhorode, na ktorom sme podľa mnohých hlasov milo prekvapili a nadviazali množstvo priateľstiev. Do nového mesiaca sme vstúpili účasťou na benefičnom koncerte v Divadle Jonáša Záborského. Výťažok z tohto koncertu bol venovaný detašovanému pracovisku Prešovskej Univerzity v Olomouci, ktoré bolo postihnuté letnými záplavami.

Prváci - výber

Zaujímavý, veľmi kvalitný a vyrovnaný zápas videli

všetci tí, ktorí sa 11.11.1997 prišli pozrieť na futbalový zápas medzi našimi prvákmi a výberom seminára. Naši mladší bratia sa v ňom držali veľmi statočne. Až do konca prvého polčasu dokázali udržať krok s rýchlym tempom hry už dobre zohratého celku starších bratov. V úvode druhej časti hry za stavu 1:2 z pohľadu prvákov sa však šťastena (rozhodca) priklonila viac na skúsenejšie družstvo. Niekoľko desiatok spokojných divákov videlo až do konca veľmi napínavý zápas, s tesným konečným výsledkom 2:13 (škoda len, že z pohľadu prvákov). Dlhodobé predpovede sa naplnili, takže ani tohtoroční prváci nepreloмили sériu prehraných zápasov. Možno o rok.

Imatrikulácia

Slávnostným aktom 12.11.1997 boli tohtoroční prváci prijatí na pôde GKBF za riadnych študentov tejto

fakulty. Za účasti prvákov, predstavených fakulty na čele s Veľkým kancelárom Mons. Jánom Hirkom a o. Doc. ThDr. Františkom Janhubom, dekanom fakulty, prváci slávnostne zložili sľub, po ktorom dostali Imatrikulačnú listinu. Kiež by všetci prváci napredovali v spoznávaní vedomostí a tým boli prospešní pre všetkých.

Uchalák...

Takto by sa dal nazvať program, ktorý pripravili druháci 13.11.1997 pre svojich bratov prvákov. Všetci bratia zhromaždení v aule, spolu s našimi predstavenými, očakávali tento akt. Nám, prvákovi, to nebolo tiež všetko jedno. Museli sme sa navzájom povzbudzovať "muškatierskym" pozdravom, ľudovými piesňami alebo vtipmi.

Rad-radom si nás pozývali ako katechumenov, kde na obetnom stole nám boli odhalené tie naj dôvernejšie vlastnosti. Počas krížového výsluchu padali zaujímavé otázky, ale i odpovede. Samotný krst bol "príliš" bolestivý. Jeden úder (aj dva) od šéfa izby po tej čiastke tela, ktorú človek najviac používa, keď sedí. Malé pohostenie malo tiež veľa úskalí - malá jednohubka s množstvom feferónov. Reakcia na úder po inkriminovanej časti tela hovorí za všetkých: "Šak to aj koňa zabije!..." Týmto aktom sa tak prváci stali právoplatnými členmi nášho seminára. Podmienkou pre všetkých prvákov bolo nosenie ucha po celý nasledujúci deň.

Animátori v Martine

14. - 16. 11. 1997 sa niekoľko našich seminaristov zúčastnilo 4. celoslovenského stretnutia animátorov v Martine. Toto stretnutie zorganizovalo Hnutie kresťanských spoločenstiev mládeže na Slovensku v Bratislave a nieslo sa pod citátom z listu svätého apoštola Pavla Hebrejom: "Ježiš Kristus je ten istý včera i dnes a naveky!" (Hebr 13,8)

Narodeniny otca biskupa Jána

Otec biskup Mons. Ján Hirka dňa 16. 11. 1997 oslávil 74-té narodeniny. Na nasledujúci deň sme sa všetci bohoslovci, kňazi a pozvaní hostia zúčastnili na slávnostnej sv. liturgii v katedrálnom chráme sv. Jána Krstiteľa v Prešove, ktorú slúžil otec biskup s kňazmi.

Počas homílie otec generálny vikár Mons. Ján Gajdoš vyzdvihol pôsobenie a prínos otca biskupa Jána pre našu gréckokatolícku cirkev. Po sv. liturgii otcovi biskupovi poblahožela o. Doc. ThDr. František Janhuba, dekan GKBF, o. Michal Kučera, rektor nášho seminára, o. Vladimír Skyba poblahožela za všetkých prítomných kňazov. Taktiež bol oslávenec pozdravený študentkami cirkevnej školy, ktoré otca biskupa pozvali na svoju stužkovú slávnosť.

Biskup Ján poďakoval všetkým a udelil nám svoje požehnanie, po ktorom sme zaspievali "Mnoho rokov...". Otec biskup, nech Vás Pán žehná !

SCHOLA GREGORIANA PRAGENSIS

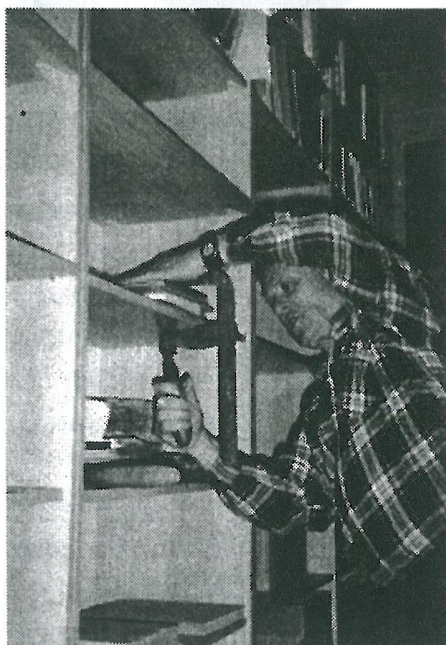
V pondelok 17.11.1997 sme sa mohli zúčastniť v prešovskej katedrále koncertu, ktorý usporiadalo PKO pri príležitosti prvej písomnej zmienky o Prešove. Na koncerte vystúpil popredný český profesionálny súbor SCHOLA GREGORIANA PRAGENSIS, ktorý sa zameriava na interpretáciu chorálu z najstarších prameňov (9. - 11. stor.) ako aj chorálu vlastnej českej tradície. Týmto koncertom sme mali možnosť zoznámiť sa s duchovným bohatstvom gregoriánskeho chorálu.

Anastasis

Pre priaznivcov našej bohosloveskej hudobnej skupiny Anastasis veľmi dobrá správa: po odchode minuloročných piatakov, teda i členov našej kapely sa nám podarilo znova "spojazdiť" našu činnosť. 22. 11. 1997 sme spolu s mládežníckym zborom pri katedrálnom chráme Ochrany Panny Márie v Košiciach

vystúpili v rámci Festivalu Sakrálneho umenia v Košiciach.

Otvorenie seminárskej knižnice

Veľmi milá udalosť pre náš seminár sa udiala 27.11.1997, keď nám p. Anton Semeš za prítomnosti našich predstavených slávnostne znovuoťvoril semi-

nársku knižnicu. Vo svojom príhovore vyzdvihol pán Semeš dôležitosť modernej knižnice pre seminaristov. Taktiež nás povzbudil k čítaniu a využívaniu jej širokých možností a prisľúbil nám ďalšiu pomoc pri rozširovaní titulov knižnice. V závere slávnosti mu o. rektor Mgr. Michal Kučera poďakoval za všetkých bohoslovcov.

Vianočný turnaj v stolnom tenise

Už niekoľko dní prebieha v našej posilňovni stolnotenisový turnaj o najlepšieho hráča. Do súboja sa zapojili aj naši predstavení. Hlavná cena je skutočne atraktívna. Víťaz vyhrá víkendový pobyt v kruhu svojich najbližších. Keďže urputné boje naďalej pokračujú, víťaz nie je známy. Veď kto by nechcel byť najlepší?

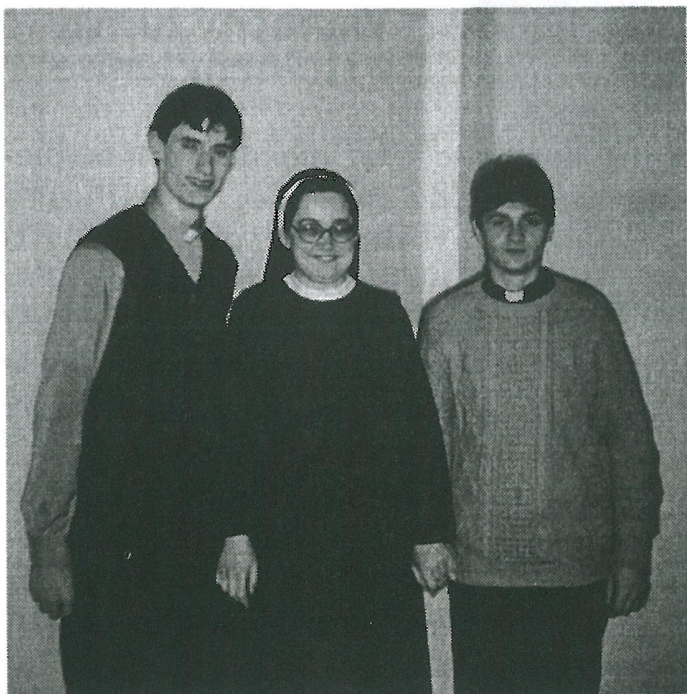
spracovala redakcia

PROFIL

ROZHOVOR SO SESTROU ANEŽKOU

I keď na našej bohosloveckej fakulte je v profesorskom zbore prevaha mužov, nájdeme tu aj zástupkyne z radu žien. Jednou z nich je aj vždy usmievavá a optimisticky naladená reholná sestrička Mgr. Anežka Sotoniaková, OSBM. Keďže vyučuje v I. a III. ročníku a popri tom si dokončuje doktorantské štúdium vo Viedni, poprosili sme ju o rozhovor pre náš časopis.

*sestra Anežka Sotoniaková, OSBM
s autormi rozhovoru*

1. Koľko rokov učíte na našej fakulte a ako ste sa k tomu dostali?

Na našej fakulte som štyri roky. Dostala som sa k tomu jednak z vôle mojich predstavených, keďže mi k tejto činnosti dali súhlas, a jednak kvôli potrebám fakulty. Ako je známe, neoplýva naša fakulta dostatkom vyučujúcich, a tak si ma vlastne už behom môjho štúdia moji vtedajší profesori – bývalí prodekani fakulty o. Ján Krajňák a o. Jozef Tóth – "vyhliadli" a postupne pripravovali

na takúto cestu. Už ako poslucháčke piateho ročníka mi boli zverené semináre z filozofie v prvom ročníku.

2. Vieme, že toho času pokračujete v štúdiu v zahraničí, konkrétne vo Viedni. Naša otázka teda znie: Čo je obsahom Vášho doktorantského štúdia? Koľký rok tam študujete? Mohli by ste bližšie popísať systém štúdia?

Popísať bližšie systém štúdia na viedenskej univerzite je pre mňa dosť ťažké, nakoľko základné teologické štúdium som tam neabsolvovala. Môžem snáď poukázať na také odlišnosti od nášho systému, ako je členenie fakulty na jednotlivé inštitúty a nie na katedry, ako u nás, alebo na to, že štúdium sa počíta nie na ročníky, ale na semestre. To znamená, že je možné začať štúdium v hociktorom semestri, aj v letnom. Obsah štúdia totiž tiež nie je rozčlenený do ročníkov, ako je tomu u nás. Neprednáša sa teda každý rok stále to isté. Látka je členená do blokov a tie sa opakujú. Tak sa stane, že profesor opakuje svoje prednášky až o niekoľko semestrov, teda nie každý rok to isté. Študenti si tiež volia bloky prednášok, ktoré chcú navštevovať – pochopiteľne okrem základných, ktoré absolvovať musia. Tak isto nejestvuje rozdelenie semestra na prednáškové a skúšobné obdobie. Prednášky

sú od 1.10. do 31.1. a v rámci toho sa robia už aj skúšky. To, čo nie je odprednášané, si musia študenti naštudovať sami, veď sú na vysokej škole. Potom je mesiac prázdnin medzi semestrami a od 1.3. do 30.6. sú zasa prednášky a v rámci toho skúšky. Aspoň toľko k odlišnostiam v štúdiu vo Viedni a u nás.

Pýtate sa na moje doktorantské štúdium. Som tam piaty semester. Minimálne sa musia absolvovať štyri semestre s vysvedčením za každý semester a povinnou aktívnou účasťou na tzv. privatissime u svojho profesora, prípadne profesorov. Toto štúdium je špecializované, to znamená, že som na určitom inštitúte u konkrétneho profesora, u ktorého píšem dizertačnú prácu. Tému navrhol on. V mojom prípade je to Inštitút pre etiku a sociálne vedy a téma mojej dizertačnej práce znie: Význam učenia o vlastníctve sv. Bazila Veľkého pre sociálnu náuku. Okrem tohto hlavného predmetu, z ktorého sa píše dizertácia, si treba zvoliť ešte jeden predmet na rigoróznú skúšku. Ja som sa rozhodla pre cirkevné dejiny, a tak som aj na Inštitúte pre cirkevné dejiny. O tom, čo sa deje na rigoróznej skúške niekedy inokedy, akosi s tým zatiaľ nemám skúsenosť. Ešte maličkosť - samozrejme celé štúdium aj písanie dizertácie je v jazyku nemeckom.

3. Radi by sme vedeli odkiaľ pochádzate?

Som rodená Moraváčka. Narodila som sa na južnej Morave v meste Kyjov v okrese Hodonín. Tam som strávila ale len prvé roky svojho života. Vyrastala som na severnej Morave v meste Havířov v okrese Karviná. Po maturite som sa ocitla prvýkrát na Slovensku, keďže som začala štúdium na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Po ukončení štúdia som sa vrátila do svojej vlasti, a síce žila a pracovala som v Prahe, a to až do r. 1990, kedy som

sa vďaka zmeneným politickým pomerom dostala zasa na Slovensko.

4. Čo Vám prináša rehoľný život ?

Je to pre mňa spôsob života, spôsob služby Cirkvi, eparchii a rádu.

5. Ktoré predmety prednášate na našej fakulte ?

Ako naznačuje aj smer môjho ďalšieho štúdia, "prischol" mi predmet Kresťanská sociálna náuka, ktorý majú naši poslucháči dva semestre v treťom ročníku. Pri mojom príchode na fakultu som tých predmetov "vyfasovala" trochu viac – zrejme už zo spomínaného dôvodu malého počtu vyučujúcich na fakulte. Vtedy som okrem Kresťanskej sociálnej náuky mala s prvákmi Fundamentálnu dogmatiku, Dejiny filozofie a s laikmi Úvod do duchovného života. Teraz je už situácia iná, keďže aj učiteľský zbor je početnejší, a tak okrem svojho predmetu prednášam prvákom Fundamentálnu dogmatiku. Chápem to však len ako výpomoc, nakoľko moje doktorantské štúdium jasne napovedá, na ktoré predmety mám byť v budúcnosti odborníčkou. Okrem Kresťanskej sociálnej náuky to majú byť Cirkevné dejiny, prípadne Patrológia.

6. Počuli sme, že v najbližšej dobe Vám majú výjsť skriptá. O aké skriptá pôjde?

Je pravdou, že pred dvoma rokmi som pre poslucháčov Kresťanskej sociálnej náuky napísala skriptá, ktorými som chcela vyplniť medzeru v tomto odbore. V slovenčine totiž nejestvuje takmer žiadna vhodná literatúra na štúdium tohoto predmetu. A tak som našim poslucháčom chcela pomôcť. K tomu, aby tento študijný materiál uzrel svetlo sveta, pre nepriazeň istých ľudí na našej fakulte už nedošlo. Či k tomu dôjde v budúcnosti – neviem. Text je pripravený, závisí teda len od vedenia fakulty.

7. Ako sa Vám pozdávajú tohtoroční prváci a čím Vás prekvapili alebo zaujali?

Tento akademický rok je pre mňa vôbec tak trochu zvláštny. Totiž prvýkrát mám ročníky, v ktorých sú len bohoslovci. Je to pre mňa po pár rokoch s "masovými" ročníkmi (200 poslucháčov v prvom ročníku pred štyrmi rokmi) príjemná zmena. A ako sa mi pozdávajú tohtoroční prváci? Veľmi rada u nich učím, zdá sa mi, že ich predmet zaujíma (aspoň som nezaregistrovala ako hromadný jav, že by počas prednášok lúštili krížovky, alebo čítali noviny a zatiaľ som nikoho na konci

prednášky nemusela budiť, že je koniec). Sú milí, otvorení, dobre sa s nimi komunikuje. Želám im, aby im to vydržalo čo najdlhšie, najlepšie celý život.

8. A na záver, čo by ste odkázali svojim študentom i tým, ktorí čítajú časopis Prameň?

Aby sa usilovali čo najdlhšie uchovať si radosť zo života a nenechali sa znechutiť nedostatkami a chybami starších.

Za rozhovor ďakujú
br. Michal G. a Miroslav M.

Rabín Jošua ben Levi povedal: Keď Mojžiš vystúpil na nebesia, posluhujúci anjeli povedali Svätému, nech je požehnané jeho meno: Čo tu robí muž narodený zo ženy? Svätý, nech je požehnané jeho meno, im odpovedal: Prišiel, aby prijal Tóru (Zákon). Oni mu odpovedali: Je to prevzácny, skrytý poklad, ktorý si ukrýval deväťsto sedemdesiat dva generácií ešte pred stvorením sveta a teraz ho chceš dať mäsu a krvi? **Čože je človek, že na neho pamätáš? A syn človeka, že sa ho ujímaš? Pane, Pane náš, aké vznešené je tvoje meno po celej zemi!! Tvoja veleba sa vznáša nad nebesia.** (Ž 8,5.2)

Svätý, nech je požehnané jeho meno, povedal Mojžišovi: Daj im odpoveď! A Mojžiš mu povedal: Stvoriteľ vesmíru, čo je napísané v Tóre, ktorú mi chceš odovzdať?

- **Ja som Pán, tvoj Boh, ktorý ťa vyviedol z Egypta.** (Ex 20,2)

Mojžiš povedal anjelom: Zišli ste dole do Egypta? Boli ste otrokmi Faraóna? Tak potom načo vám je Tóra?

Čo ešte sa v nej píše?

- **Nebudeš mať iných bohov!** (ibid. 3)

Ste obklopení národmi, ktoré sa klaňajú iným bohom? A čo ešte sa v nej píše?

- **Pamätaj na sobotný deň, aby si ho zasvätil!** (ibid. 8)

Robíte nejakú prácu, že potrebujete odpočinok? A čo ešte je v nej napísané?

- **Nebudeš spomínať meno Pána, svojho Boha nadarmo!** (ibid.7)

Je medzi vami nejaký obchod, kupovanie a predávanie? Čo ešte je tam napísané?

- **Cti otca i matku svoju!** (ibid. 12)

Máte nejakých otcov a matky? A čo ešte je v nej napísané?

- **Nezabiješ. Nezosmilníš. Nepokradneš.** (ibid. 13)

Je medzi vami nejaká závisť? Je medzi vami niekto, kto by chcel urobiť čosi zlé?

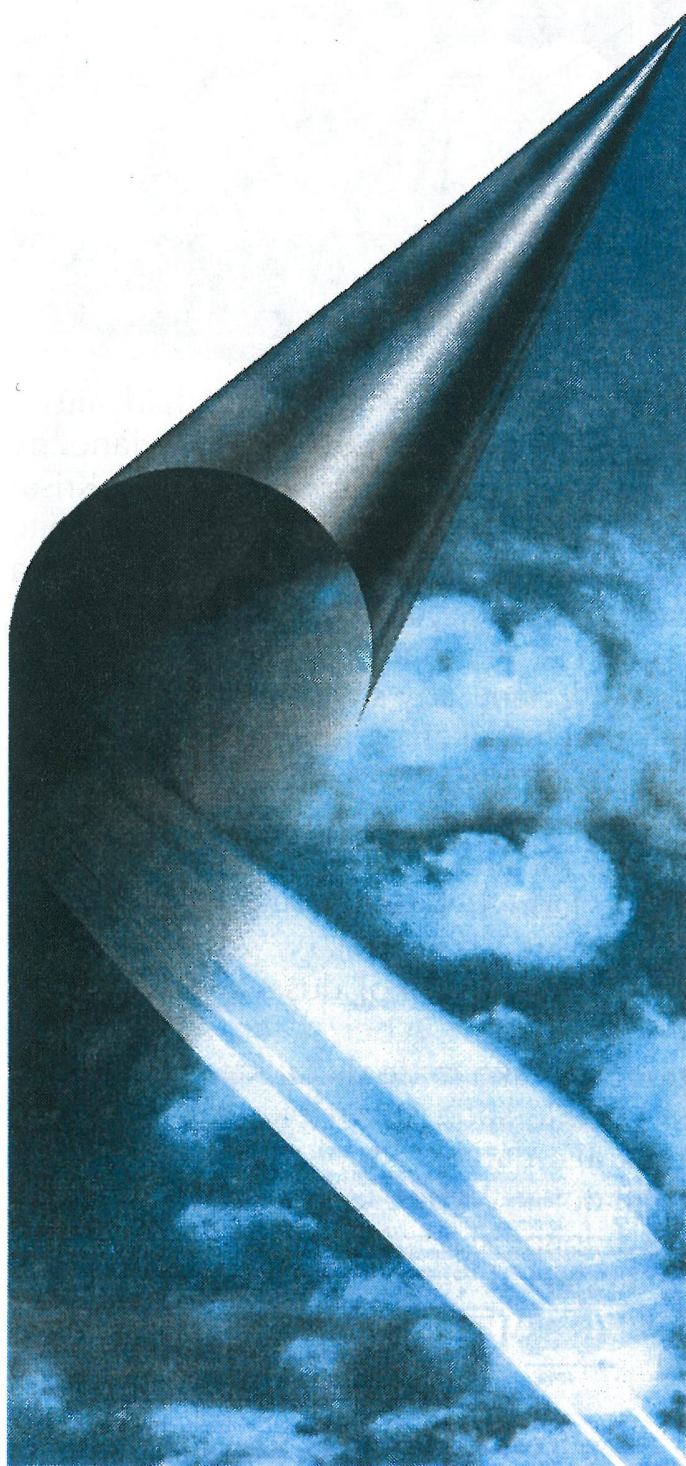
A hneď všetci (anjeli) dali za pravdu Pánovi, nech je požehnané jeho meno, ako je napísané: **Ó, Pane, náš Pane, aké je vznešené tvoje meno po celej zemi!** (Ž 8,2)

Tóra totiž nebola pripravená pre anjelov, ale pre človeka!

Vzaté z Hammer on the Rock, A Midrash Reader, edited by Nahum N. Glatzer, New York 1989

POZOR!

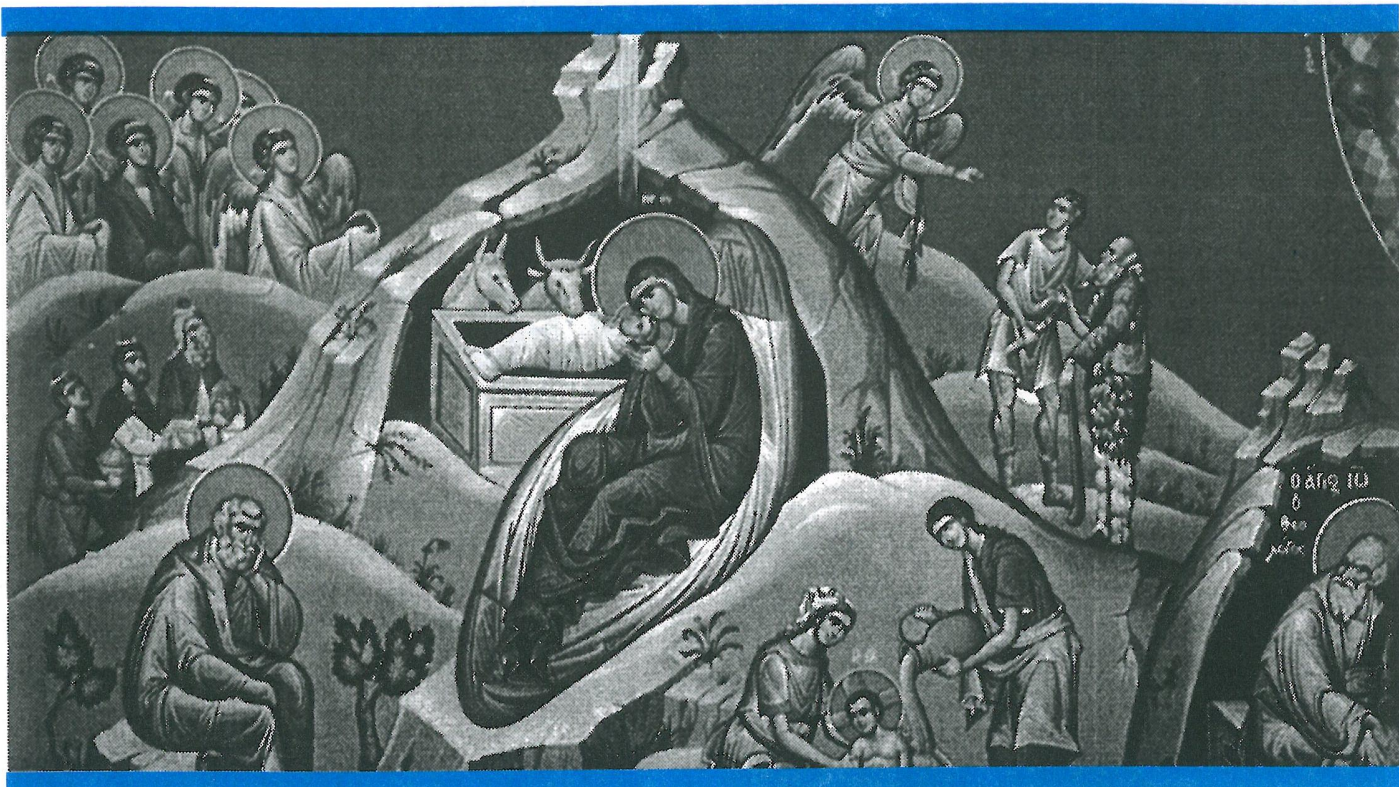
Prichádza!

Nedávno som cestoval do Českej republiky, vlastne "iba" na Moravu. Nespočetne krát som počul oznam hlásateľa alebo hlásateľky: "Pozor! Na prvú koľaj prichádza rýchlik Košice, Žilina ... Ostrava, ... Praha, ... Františkovy Lázně." Už som mu nevenoval pozornosť, ale tentokrát ma upovedomil na niečo iné: "Pozor! Na prvú koľaj prichádza super rýchly vlak Nebo, Betlehem, Jeruzalem, Ja!" Ja som jeho cieľová stanica rýchlika, ktorý prináša do môjho zničeného mesta v srdci kompletnú humanitnú pomoc, a to úplne zadarmo a nezištne.

Isto už vieš meno tohto vlaku. Je to Ješua, Isus, Jezus alebo Ježiš, pre každého má iné svoje meno. Také, aby mu porozumel, hoci ono je tou najmenej podstatnou časťou tohto vlaku. Dôležitý je obsah, podobne ako pre obyvateľov Sarajeva, či Medžugoria nebolo podstatné, či im lieky priniesol vlak vyrobený v Plzni, alebo prileteli na ruských lietadlách Topolev, či na amerických Boeijingoch. Im to bolo jedno, dôležitý bol obsah.

A čo je v tom vlaku? V poslednom vozni je tradícia Vianoc, obdarovania sa a veselosti. Predposledný vozeň obsahuje radosť, pokoj a mier. Ale najdôležitejší je rušeň. Je už dvetisíc rokov starý, ale stále ide. No jeho strojvodca je ešte starší, no vyzerá ako dieťa, malé bezbranné dieťa. Aký protiklad: večný sa narodil ako najmladší tvor, najväčší ako malé dieťa,

najmocnejší ako bezbranný, všetkovlastníci ako najchudobnejší, dávajúci život ako ten, ktorému ho chcú zobrať, ... Tak by sme mohli ísť do nekonečna. Ale to nie je podstatné. Pozor! Boh prichádza na prvú koľaj môjho, ale aj tvojho života. Zastavuje svoj rýchly a rozsiahly vlak a ponúka nám na výber: tradíciu Vianoc, obdarovanie druhých, dary, veselosť, radosť, pokoj, mier, ... seba. A už len od teba záleží, čo si vyberieš. Vianoce však skončia, dary zovšednejú, veselosť vyprchá, radosť pominie, pokoj a mier sa naruší, ... a On? On zostane stále taký istý a predsa iný. Všemilujúci, ktorý ani trochu neváhal, aby mne a tebe ukázal svoju nekonečnú lásku.

Boh sa narodil v jaskyni ako dieťa. "Sláva na výsostiach Bohu a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle!" spievali anjeli na betlehemských poliach. "Sláva na výsostiach Bohu a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle!" sa modlí kňaz pred každou svätou liturgiou. "Sláva na výsostiach Bohu a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle!" bude znieť v našich chrámoch. "Hosana, požehnaný ktorý prichádza v mene Pánovom, hosana na

výsostiach." Nevdo*-jak mi prichádzajú na um slová pevca, ktorý napísal vianočný kánon: "Krista narodeného oslávte! Krista z nebies vitajte! Kristus je na zemi, radujte sa! Nech celá zem velebí Pána! Ľudia radostne jasajte, že sa Boh tak preslávil!"

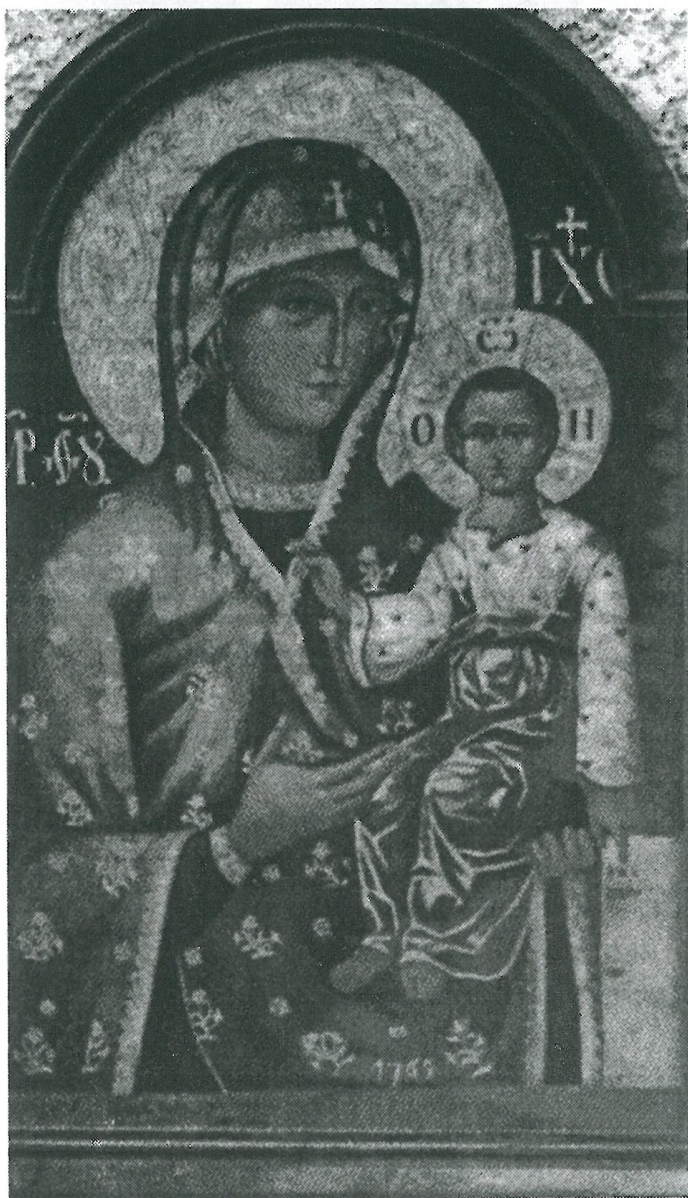
Boh sa dnes narodil pre mňa a pre teba. Prišiel k nám, aby sa nám dal, aby mne a tebe zachránil život, aby nám pomohol! A len na tebe záleží, ako odpovieš, čo si vyberieš z toho super rýchleho vlaku. Dovoľ mi radu: Porozmýšľaj nad tým, či ľudia, ktorí si vybrali Boha boli obraní o atmosféru Vianoc, dary, veselosť srdca, radosť mysle, pokoj duše a mier v srdci. Porozmýšľaj a vyber si ten najkrajší dar podobne ako malé dieťa, ktoré inštinktívne si vyberie spod stromčeka ten najväčší a najkrajší darček, ktorý začne netrpezlivo rozbaľovať. Vyber si aj ty svoj dar, rozbaľ ho a denne si ho "užívaj".

Prajem ti veľa zdravia, šťastia a lásky, všetko však malé dary, ktoré prináša Najväčší.

Váš o. Mgr. Juraj Gradoš

KRÁSNOBRODSKÝ MONASTIER

Medzi najstaršie odpustové miesta Prešovskej eparchie patrí Krásny Brod. Nachádza sa tam jeden z najstarších a najvýznamnejších monastierov - vasilján-sky monastier Sošestvija Svjataho Ducha.

Krásnoborodská ikona Bohorodičky.

Nachádza sa pri Medzilaborciach, bol založený pravdepodobne už v 14. storočí, miestna tradícia hovorí, že tu vtedy bola vybudovaná drevená cerkev a monastier. Podľa Vladimíra Terleckého, ktorý sa odvoláva na najstaršie ústne podanie a na svedectvo A. Szirmaya, na začiatku 14. storočia istý žobrák - slepec, vyšiel raz v piatok pred sviatkom Sošestvija Svjataho Ducha s chlapcom, ktorý ho viedol za ruku, z Čabín do Krásneho Brodu. Unavení a smädní sa zastavili na zablatenom mieste, pri studničke, pri terajšej monastierskej cirkvi. Keď sa slepec napil zo studničky a umyl si vo vode svoje belmom pokryté oči, naraz uvidel žiarivý kríž, ktorý sa vznášal nad prameňom. Zvest o uzdravení sa rozšírila rýchlosťou blesku i preto, lebo ľudia pracujúci na okolitých poliach a lúkach už pred tým, napríklad keď kosili, nad touto studničkou videli mnohokrát svetlo. Bývali slepec, z vďačnosti za svoje uzdravenie, urobil všetko potrebné preto, aby bola čím skôr na mieste zázraku postavená kaplnka. A skutočne, jeho snaha bola čoskoro korunovaná úspechom: zo zbierok medzi nábožným rusínskym ľudom postavil malú kaplnku a umiestnil v nej ikonu Bohorodicy, ktorá sa v Krásnom Brode nachádza do dnes.

Od tej doby, na sviatok Sošestvija Svjataho Ducha, teda na výročie zázraku, sa tu začali schádzať ľudia. Pútnici tu prichádzali z okolitých dedín, v procesiách spievajúc nábožné piesne s krížmi a

choruhvami / zástavami / v rukách a mnohí z nich sa aj uzdravili z rôznych chorôb.

Keď sa o tom dozvedel šľachtic Teodor Koriatovič, podobne ako aj na iných miestach svojho panstva, aj tu dal postaviť väčšiu drevenú cerkov a monastier, ktorému venoval dediny Čabiny, Sukov a Krásny Brod. V roku 1603, gróf protestantského vyznania, Valentín Drugeth, nadžupan Zemplínskej stolice, dal tento monastier spáliť. Ikona Presvätyja Bohorodicy sa však zázračne zachovala, vôbec nepoškodená ohňom. Druhé zničenie monastiera bolo počas veľkého stavovského povstania, na čele ktorého stal František II. Rákoczy, na začiatku 18. storočia. Do roku 1752 boli v Krásnobrodskom monastieri budované len drevené cerkvi, v tomto roku bola dokončená drevená cerkov Sošestvija Svjataho Ducha. Koncom 18. storočia tu bola zriadená filozofická škola, bola vôbec prvou vysokou školou filozoficko-teologického charakteru na území dnešnej Prešovskej eparchie. Pápež Pius VII, 11. 6. 1806 obdaril Krásnobrodský monastier plnomocnými odpustkami. Na tomto mieste bol vysvätený aj prvý prešovský jepiskop Gregor Tarkovič. V júni roku 1859 daroval monastieru otec Alexander Duchnovič - národný buditeľ podkarpatských Rusínov, časť svojej knižnice. Počas 1. Svetovej vojny, začiatkom roku 1915 boli monastier a cerkov znovu zničené.

Krásnobrodský monastier sa dnes nachádza v rozvalinách. V súčasnosti sa tu schádzajú každoročne veriaci na odpustovú slávnosť Sošestvija Svjataho Ducha a Pokrovu Presvjatoj Bohorodicy /vždy podľa julianského štýlu/. Dá sa povedať, že odpustom Sošestvija v Krásnobrodskom monastieri sa začínajú všetky významnejšie odpusty v Prešovskej eparchii a druhým odpustom /na Pokrov/, tu aj odpusty končia a prichádza zima. Na odpusty sa tu

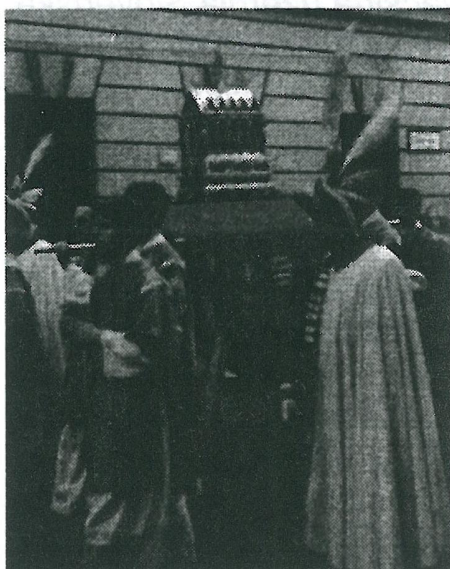
schádzajú nie len veriaci a mládež z okolitých rusínskych dedín, ale aj z Bratislavy, či Telgartu. Pri príležitosti 250 výročia založenia vasilánskej Krásnobrodskej filozoficko-teologickej školy /1747 - 1997/ bol na monastiery neďaleko kapličky Pokrova Presvjatoj Bohorodicy postavený a posvätený 4. októbra najväčší cyriliometodský kríž na Slovensku. Kríž je vysoký 4,5 metra a má tri ramená. Na kríži je "rozpjatý" Isusa, Christa v životnej veľkosti.

Bohoslužby tu prebiehajú v cirkevnej slovančine a Apostol a Jevanhelije sa spievajú v rusínskom jazyku. Počas odpustov v sobotu po bohoslužbách bývajú tradične agape a ohňostroj.

Otcovia Vasiliáni chcú neďaleko rozvalín starého monastiera zriadiť nový, veríme, že sa im to s pomocou Božou podarí pre blaho a duševné obohatenie.

spracoval Voloda Lapihuska

Vzťah BYZANCIE a UHORSKA do XII. storočia

Procesia so svätou pravickou uhorského kráľa Štefana, ktorá sa koná každý rok 20. augusta pod Budínskym hradom v Budapešti. Táto relikvia je umiestnená na ľavom brehu Dunaja v Bazilike svätého Štefana, prvého uhorského kráľa.

Maďari, ktorí sa v priebehu X. storočia začali usádzať v Potisí a Panónii, začali nadväzovať styky s okolitými vyspelými národmi. Hlavný vplyv v začiatkoch utvárania ich štátu na nich mala vzdelanosť a kultúra Veľkej Moravy. To dosvedčuje aj množstvo prebraných slov a termínov, ako aj mocenské rozdelenie Uhorska, ktoré je veľmi podobné rozdeleniu Moravy (údelné kniežatstvo a župy).

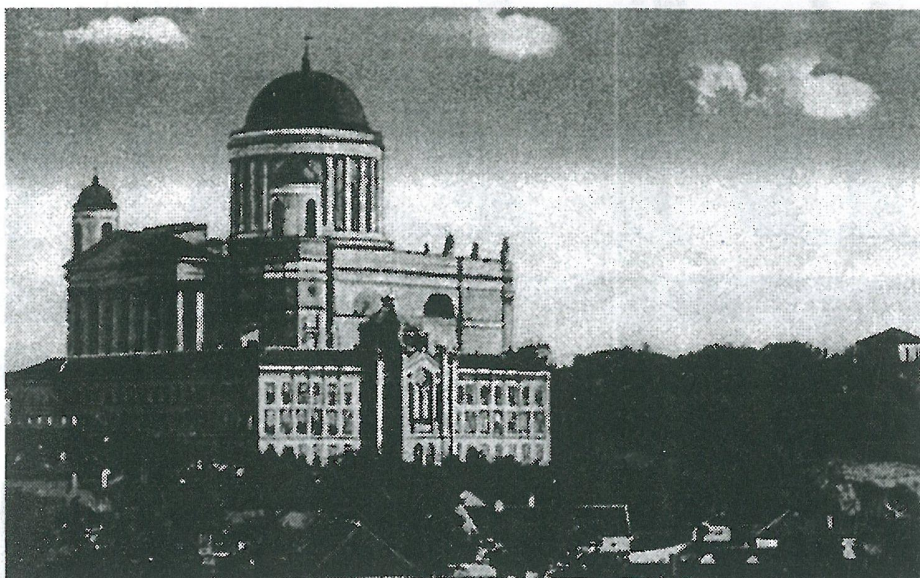
V roku 948 bol v Carihrade prijatý cisárom Konštantínom VII. Porfyrogenetom náčelník jedného z maďarských kmeňov - Bulču a Arpádov vnuk Tormaču. S oboma cisár uzavrel spojenectvo a udelil im titul patriciov. V roku 952 tam prišiel ďalší kmeňový náčelník Ďula a späť sa vrátil s byzantským biskupom Hieroteom, ktorého patriarcha Teofilakt vysvätil za biskupa pre Ďulu. Ten pokrstil Ďulovu dcéru Šarlotu, ktorá sa stala manželkou Gejzu a matkou kráľa Štefana I.. Sídlo Hieroteovho biskupstva bolo pravdepodobne v Alba Julii, kde sídlil aj vladársky rod tetěňovcov. Nástupcom biskupa Hierotea sa stal biskup Teofilakt. Túto skutočnosť nám dosvedčuje jeho osobné pečatidlo s nápisom.

Knieža Gejza sa rozhodol pre kresťanstvo latinského obradu, preto v roku 972 žiada cisára Ota I., ktorý sa zdržiaval v kláštore Sankt Gallen, o misionárov. Ten mu posielal santgallenského mnícha Bruna (Prunwalda), ktorého dal vysvätiť za misijného biskupa a s odporúčaním pre pasovského biskupa Pilgrima ho poslal na východ. Gejza pri krste v Ostrihome prijal meno Štefan a jeho mladší brat Michal. Zaujímavá je skutočnosť, že v roku 973 pasovský biskup Pilgrim označuje Gejzovu krajinu

Uhrov za sloviensku.

Prvá uhorská listina spred roku 1002 je grécka a podľa podrobného rozboru možno povedať, že ju napísal Slovan.

V nasledujúcom období prišiel do Carihradu ďalší z Ďulových nástupcov - Ajtoň. Ten bol pokrstený vo Vidine. Jeho byzantsko-grécka orientácia sa potvrdila aj postavením kláštora pre mníchov s gréckym obradom v Marosvári. Najzaujímavejšou udalosťou v prípade Ajtoňa je fakt, že v Uhorsku vládol so súhlasom byzantského cisára. Ďalší kláštor gréckeho obradu bol za Štefana založený vo Vesprímskom údolí, ktorého opis gréckej zakladajúcej listiny pochádza z XII. storočia. Z tohto obdobia môžu pochádzať ďalšie dva grécke kláštory - sv. Pantelejmona v Dunapentele (správy z rokov 1277 a 1329) a v Pastuchove. Ďalším kláštorom bol kláštor gréckych mníchov v Tihany. Z Vesprímskeho kláštora pochádza tzv. Prayov kódex, ktorý sa našiel v Bratislave. V kalendáriu kódexu je viac byzantských svätcov (26.X. - solúnsky mučeník sv. Demeter). Datovanie je uvedené systémom grécko-cyrilským, prípadne chorvátsko-glagolským. V tomto kódexe sa nachádza aj Halloti beszéd és könyörgés

Pohľad na Ostrihomskú baziliku, pod ktorú patrila väčšina územia Slovenska.

- pohrebná kázeň a modlitba. Táto najstaršia maďarská jazyková a literárna pamiatka je závislá na byzantsko-slovanskom trebníku.

Keď kráľ Štefan I. dobyl Achtumovo kniežatstvo (Biharsko) na miesto mníchov gréckeho kláštora sv. Jána Krstiteľa v Marošgrade (slovienska pôvodina názvu Marošvár, neskôr Csanád) usadil latinských benediktínov a menoval tam biskupa. Z toho sa dá nepriamo usudzovať, že tam predtým mohlo existovať byzantské biskupstvo.

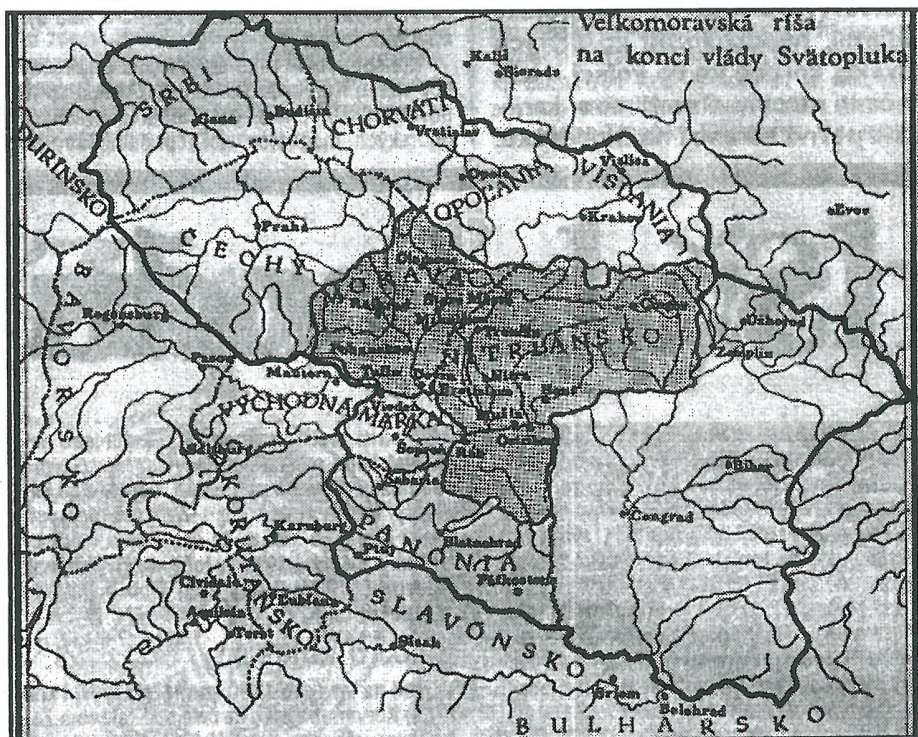
Po páde prvej Bulharskej ríše v roku 1018, zapríčineným mocenskými výbojmi Byzancie a Uhorska, mnoho ľudu, kňazov a veľká časť šľachty zostala v okrajových častiach Uhorska. Časť z nich sa usadila vo Východoslovenskej nížine, ktorá v tom čase ešte nepatrila do Uhorského štátu. Dôkazom toho je nápis v cyrilskom písme na náhrobku nájdený v Michalovciach, ktorý hlása, že pod ním leží Presvan (996-1060/1). Je zaujímavá skutočnosť, že Bulharsko v čase svojho rozkvetu (koniec IX. storočia) siahalo až k Tise.

O vplyvoch Slovanov na Maďarov svedčí aj fakt, že korunovačný plášť kráľa Štefana je dekorovaný nielen latinským, ale aj slovańským textom. Štefan sa zaslúžil aj o posilnenie vplyvu Byzancie, ktorej bol spojencom, v umení, keď povoláva do Uhorska byzantských staviteľov.

Ďalším artefaktom byzantského umenia a vplyvu je samotná kráľovská koruna, ktorej emaily pochádzajú z druhej polovice XI. storočia a jasne demonštrujú

nadradenosť byzantského cisára Michala VII. nad uhorským kráľom Gejzom I. Vplyv slovienskeho jazyka sa prejavil pri písaní Gejzovho titulu grecizovanou slovienčinou: "Geovitzas pistos krales tourkias". Preklad textu znie: "Gejza, vznešený kráľ Turkov" (Maďarov). Korunu, teda aspoň jej dolnú byzantskú časť daroval Gejzovi I. (1074-1077) cisár Michal VII. Dukas (1071-1079) spolu s posolstvom byzantského cisára. Preto je na nej vyobrazený spolu so svojim synom Konštantínom Porfyrogenetom. Predná časť zobrazujúca Krista Pantokratora sa ta dostala pravdepodobne po úprave v XIII. storočí. Dovtedy zdobila iný predmet. Horná časť koruny takisto nie je pôvodnou súčasťou. Kedysi zdobila pravdepodobne relikviár, alebo antependium oltára. Ku korune bola pripojená pravdepodobne v roku 1270 pri príležitosti korunovácie Štefana V.

V roku 1047 uhorský kráľ Andrej I. (1046-1060) po návrate do vlasti na Vyšehrade usadil mníchov zo svojho Kijevského sprievodu. Zakrátko sa do kláštora uchýlili aj mníši z kláštora na Sázave. Andrej bol v Kijeve ako emigrant aj

pokrstený podľa východného obradu a oženil sa s Anastáziou Jaroslavovnou, dcérou Jaroslava Múdreho. Z Kyjeva sa vrátil do Uhorska v roku 1046.

16. júla 1054 nastáva za dramatických okolností v Carihrade po vzájomnej exkomunikácii východný rozkol, ktorý poznačil celý kresťanský svet. Až od tohto obdobia možno hovoriť o pravosláví, či ortodoxii v zmysle, ako sa to chápe dnes, teda v odtrhnutí sa od Ríma.

V roku 1071 maďarský kráľ Šalamún dobyl Srieň v Chorvátsku, kde našiel východného biskupa, ktorého ponechal vo funkcii. Neskôr toto biskupstvo podriadil kaločskému arcibiskupovi.

Silné byzantské pôsobenie v Uhorsku zaznamenávajú aj uznesenia Sabolčskej synody z roku 1092 (začiatok Veľkého pôstu v pondelok; svätenie ženatých mužov na kňazov; platné uznesenia trullánskej synody (691-692), ktorú Západ zavrhol).

Byzantské umenie sa v Uhorsku odrážalo aj vo výtvarnej výzdobe kostolov. Na mnohých miestach sú fresky robené v štýle ikonomaľby. Medzi takéto patrí napríklad ikona Narodenia Krista v Kostolánoch pod Tríbečom alebo zobrazenie Kaina vo Földebrö.

Mgr. Juraj Gradoš

NOVÉ VÍNO

**I povedal im : "Podte za mnou a urobím z vás rybárov ľudí .
Oni hneď zanechali siete a išli za ním ." (Mt 4,19-20)**

Stalo sa už peknou tradíciou prijímať každý rok do seminára nových bohoslovcov. Ani tento rok tomu nebolo inak. K starším už skúseným bratom pribudlo koncom septembra tridsať pekných a zdravých prváčikov, ktorí na vlastnej koži mohli spoznať život v seminári. Prišli , aby bližšie spoznali Boha , otvorili mu svoje srdce a vyzbrojili sa Duchom pravdy, ktorý im má pomáhať na ich ceste životom. Chceli by sme vám ich trochu predstaviť, a tak sme sa ich opýtali , čo ich priviedlo do seminára .

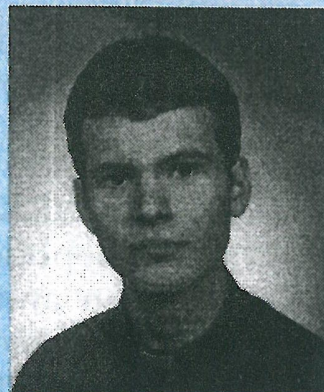
Michal Baran

18 rokov

Farnosť: Novosad

Ukončená škola: Gymnázium,
Trebišov

Do seminára som prišiel, aby som sa stal kňazom, rozdával ľuďom Božiu lásku a zvestoval veľkú radosť, že on má každého rád.

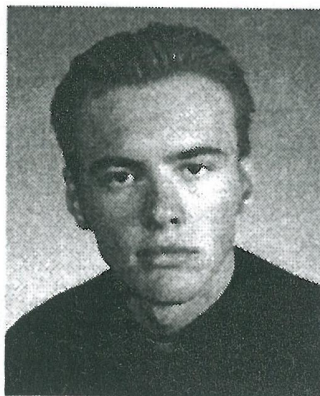
Matúš Čekan

18 rokov

Farnosť: Prešov - Sídliisko III

Ukončená škola: SOU Drevárske,
Prešov

V seminári som určite z milosti Božej, pretože ako sa pozriem na svoj život, vidím, že všetko čo mám, nemám to z vlastnej vôle, ale z Božej. Ku kňazstvu som sa rozhodol hlavne z túžby žiť s Bohom, z túžby slúžiť Bohu a blížnym.

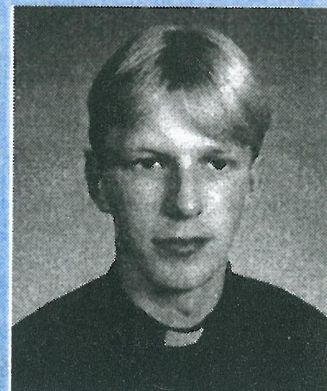
Rastislav Čížik

18 rokov

Farnosť: Vyšný Kazimír (Tovarné)

Ukončená škola: Gymnázium, Vranov nad Topľou

Boh mi dal do srdca túžbu úplne sa mu odovzdať. Dal mi milosť - dar, ktorý mám zúročiť. Pre človeka je najväčším šťastím byť v pravom vzájomnom vzťahu s Bohom. V ňom je pravé šťastie, láska, sloboda a pokoj. Tento Boh prebýva uprostred nás v Seminári.

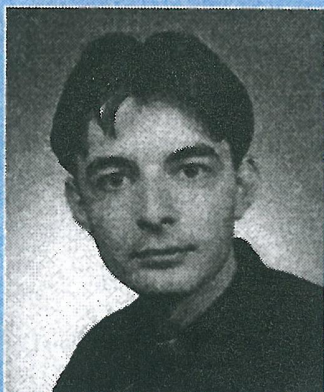
Pavol Demčík

18 rokov

Farnosť: Telgárt

Ukončená škola: Obchodná akadémia, Revúca

Oslavovať Ťa budem, Pane, celým srdcom svojím, ja vyrozprávam všetky divy tvoje.

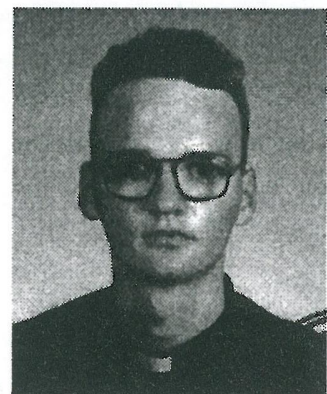
Daniel Dzurovčín

19 rokov

Farnosť: Sačurov (Dlhé Klčovo)

Ukončená škola: Gymnázium sv. Mikuláša, Prešov

Do seminára som prišiel, aby som naplnil skutočný zmysel života a našiel spôsob a cestu, ako sa priblížiť k Cieľu, ku ktorému smeruje každý veriaci človek.

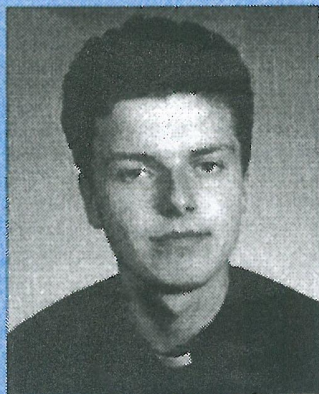
Gabriel Dzvoňár

19 rokov

Farnosť: Ruská Nová Ves (Kokošovce)

Ukončená škola: SOU-elektrotechnické, Prešov

Do seminára som prišiel preto, aby som poznal a nasledoval Boha, ktorý ma povoláva. Náš nebeský Otec nás volá k dokonalosti života. Dokonale veriť môže len ten, kto dokonale miluje, lebo stredobodom jeho života, jeho postojov a skutkov už nie je on sám, ale Ježiš.

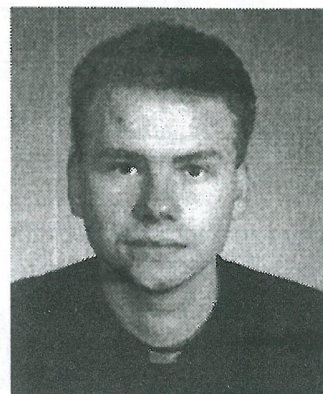
Kamil Fech

18 rokov

Farnosť: Sabinov

Ukončená škola: Obchodná akadémia, Sabinov

Do seminára som prišiel, lebo Ježiš je moja viera, nádej a láska.

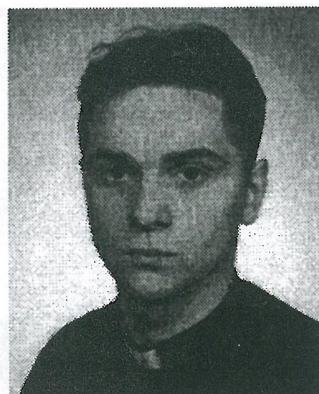
Martin Gergelčík

19 rokov

Farnosť: Orlov

Ukončená škola: Gymnázium, Stará Ľubovňa

Chcem nasledovať Ježiša a plniť jeho vôľu. V Bohu je moja spása i sláva; Boh je moja sila a útočisko.

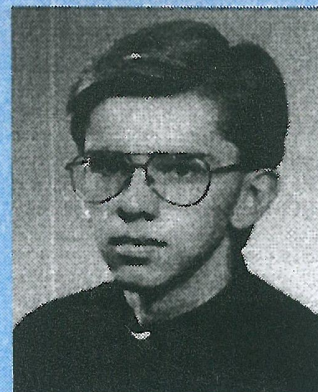
Michal Glevaňák

19 rokov

Farnosť: Prešov - Sekčov

Ukončená škola: Gymnázium J. A. Raymana, Prešov

Odpovedal som na Božiu výzvu, pocítil som, že Boh mi ponúkol kňazstvo, tak som odpovedal. Za silu odpovedať Mu ďakujem. Priviedla ma k tomu túžba ohlasovať radostnú zvesť Ježiša Krista.

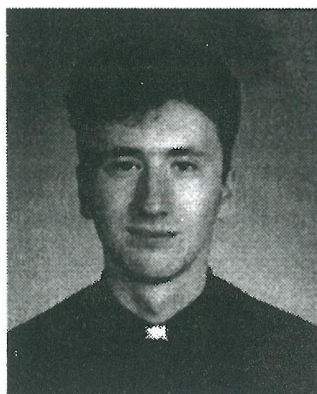
Richard Harvilko

19 rokov

Farnosť: Svidník

Ukončená škola: SOU-služieb, Bardejov

Prišiel som do seminára, aby som sa s Božou pomocou formoval a pripravoval na kňazstvo, lebo: „Nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás, aby ste išli a prinášali ovocie.“ (Jn 15, 16) Bohu blahodarenije.

Ľubomír Karaffa

18 rokov

Farnosť: Sabinov

Ukončená škola: Gymnázium, Sabinov
Slovami „Žatva je veľká, ale robotníkov málo“ si ma Ježiš povolal do seminára a chce, aby som sa stal dobrým robotníkom v Jeho vinici, ktorej plodmi sú ľudia naplnení Božou láskou.

Ľuboš Koval'

18 rokov

Farnosť: Rakovec nad Ondavou

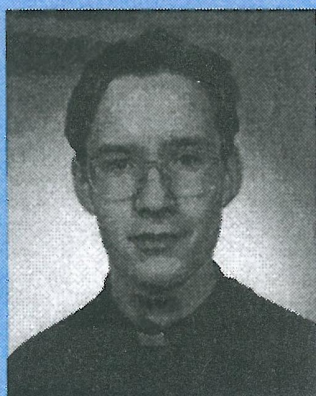
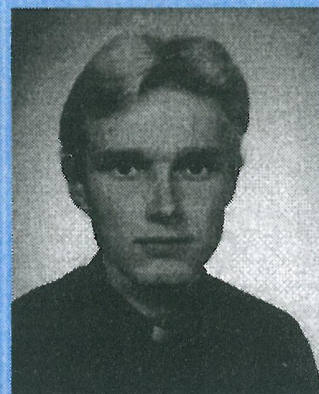
Ukončená škola:

SPŠ-drevárska, Vranov nad Topľou

Môj príchod do seminára nebol

len z mojej vlastnej vôle, ale na prvom mieste z vôle Božej. Seminár je vlastne brána k Bohu. Našou úlohou v seminári je nájsť správny kľúč od brány a odovzdávať ho aj ostatným ľuďom.

„Pozri, Pane“, hovoril istý muž pred Božím súdom, „zachovával som Tvoj zákon, nerobil som nič nepoctivé, zlé alebo bezbožné. Pane, moje ruky sú čisté.“ „Zaiste“, odpovedal Boh, „ale sú prázdne.“

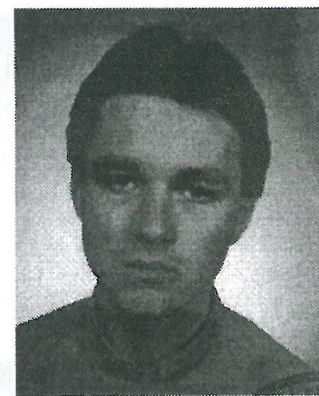
Tomáš Labanič

18 rokov

Farnosť: Košice - Nad Jazerom

Ukončená škola: Gymnázium sv. Tomáša Akvinského, Košice

Do seminára ma priviedla Božia láska, aby som sa vyformoval do takej podoby, akého ma chce mať Boh.

Rastislav Lišivka

18 rokov

Farnosť: Bardejov - Vinbark

Ukončená škola: Gymnázium, Bardejov

Do seminára som prišiel nájsť pravú Kristovu lásku a odpútať sa od všedných starostí.

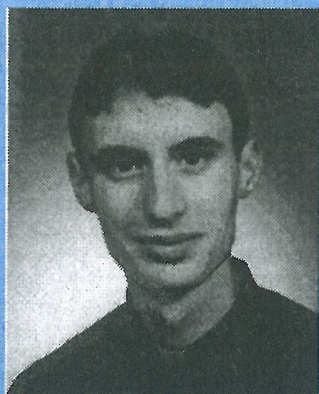
Miroslav Macko

19 rokov

Farnosť: Prešov - mesto

Ukončená škola: Gymnázium J. A. Raymana, Prešov

Do seminára som prišiel preto, aby som popri štúdiu teológie získaval aj duchovnú formáciu pre budúce povolanie kňaza. Z doterajších udalostí v mojom živote viem, že ma Boh na túto cestu pripravoval a verím, že stále bude pri mne, až kým budem ja pripravený pre Neho.

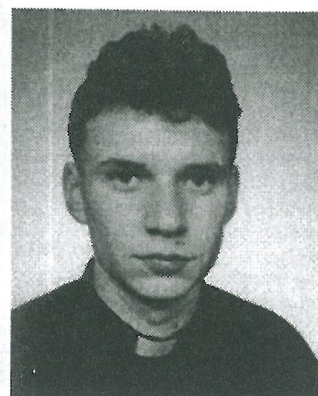
Ján Maťaš

19 rokov

Farnosť: Brezina

Ukončená škola: SOU-železničné, Košice

V seminári som preto, lebo ma tu povolal Boh, aby som zmenil svoj život a spasil svoju dušu. Až na druhom mieste som tu preto, aby som sa stal kňazom.

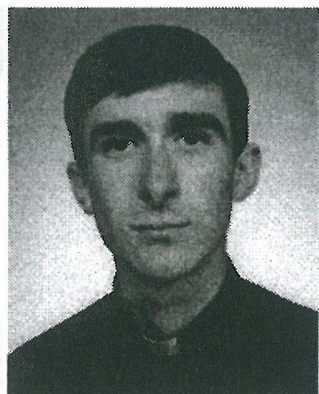
Mgr. Martin Mekel

23 rokov

Farnosť: Telgárt

Ukončená škola: Matematicko-fyzikálna fakulta UK, Bratislava

Do seminára som prišiel preto, aby som sa formoval pre kňazskú službu Bohu a ľuďom. Priviedla ma sem láska ku svätej liturgii, túžba pomáhať iným. Mám takisto radosť z toho, že mám možnosť realizovať sa v zborovom speve.

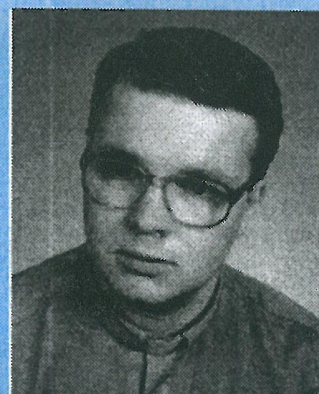
Vladislav Molčan

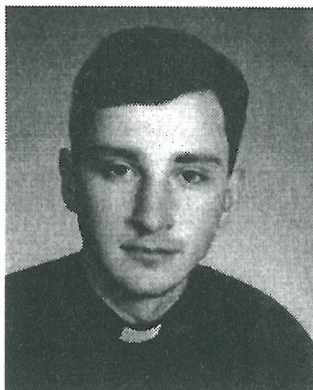
19 rokov

Farnosť: Bardejov

Ukončená škola: Gymnázium, Bardejov

Povolal si ma Boh prostredníctvom môjho principála o. P. Chanátha a spoločenstva Marana tha. Som milo prekvapený obrovskými možnosťami na štúdium.

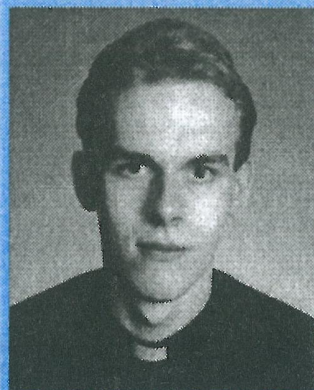
Miroslav Mrug

18 rokov

Farnosť: Jakubany

Ukončená škola: Gymnázium, Stará Ľubovňa

„Ukáž mi, Pane, svoju cestu a budem kráčať v Tvojej pravde.“ (Ž 86)

Slavomír Pálfi

19 rokov

Farnosť: Sečovská Polianka

Ukončená škola: SPŠ-elektrotechnická, Michalovce

Do seminára som sa rozhodol prísť preto, aby som sa v ňom formoval pre kňazské povolanie, ak si ma pre toto povolanie dobrotivý Pán Boh vyvolil. Priviedol ma sem vnútorný Boží hlas spojený s veľkou túžbou stať sa kňazom.

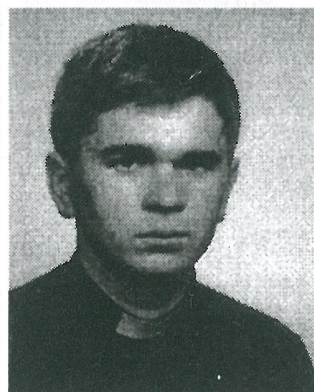
Igor Pančák

19 rokov

Farnosť: Medzilaborce

Ukončená škola: Gymnázium, Medzilaborce

Do seminára som prišiel, aby som sa stal dobrým kňazom. Viedlo ma k tomu Božie volanie.

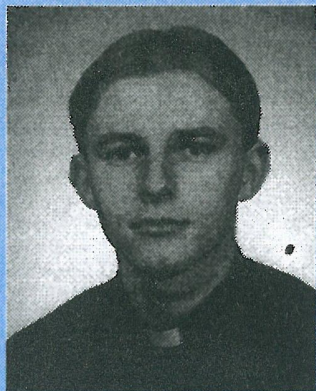
Jurij Pavlovič

19 rokov

Farnosť: Lecovica (Ukrajina)

Ukončená škola: Gymnázium, Mukačevo

Do seminára som prišiel, aby som sa stal s pomocou Božou kňazom. Pán Ježiš vraví: „Nie vy ste si vyvolili mňa, ale Ja som si vyvolil vás.“

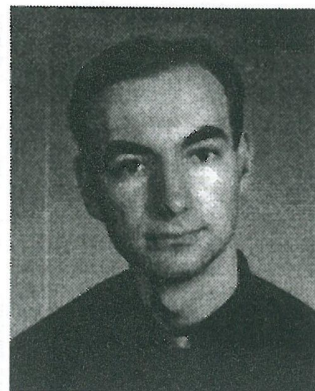
Jozef Popik

18 rokov

Farnosť: Stročín

Ukončená škola: SOU-
elektrotechnické, Stropkov

Chcem sa podobat Kristovi a dúfam, že sa ma Boh ujme a že mi pomôže. Pán je moje útočisko, On ma aj zachráni.

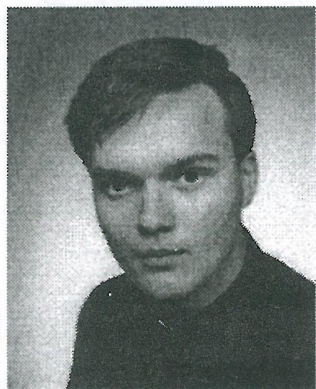
Miroslav Pružinský

18 rokov

Farnosť: Prešov - Sídliisko III

Ukončená škola: Gymnázium J. A.
Raymana, Prešov

Do seminára som prišiel, aby som sa stal svetlom sveta.

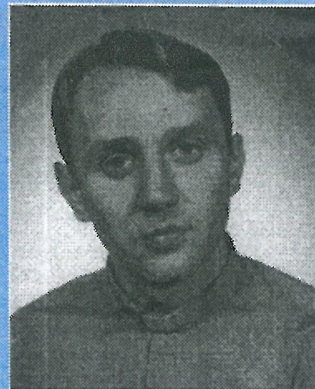
Ján Szakala

18 rokov

Farnosť: Čičarovce

Ukončená škola: SPŠ-strojnícka
s vyučovacím jazykom maďarským,
Košice

Do seminára som prišiel preto, lebo aj Pán Ježiš hovorí: „Chodte do celého sveta a učte všetky národy.“ (Mt 28, 20) Preto aj ja chcem nasledovať Jeho slovo, pretože človek bez chleba vyžije, ale bez Boha nie.

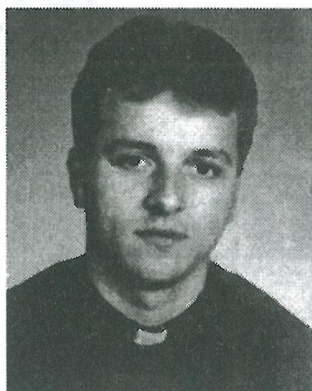
Jozef Štefurák

19 rokov

Farnosť: Svidník

Ukončená škola: SOU-strojárske,
Svidník

Do seminára som prišiel, aby som sa odpútal od márností tohto sveta a hľadal opravdivý Poklad, pre ktorý sa oplatí žiť aj umrieť. A Ním je Ježiš Kristus. K tomuto rozhodnutiu ma priviedla Božia láska a aj to, že som milovaný a chcený Bohom. „Nech Boh stojí, koľko chce, nikdy nie je pridrahý.“

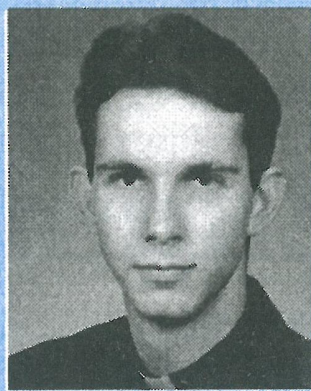
Mikuláš Tatár

19 rokov

Farnosť: Davidov

Ukončená škola: SOU-papierenské,
Vranov nad Topľou

Dlho som hľadal cestu, po ktorej mám
kráčať. Tou cestou je Ježiš.

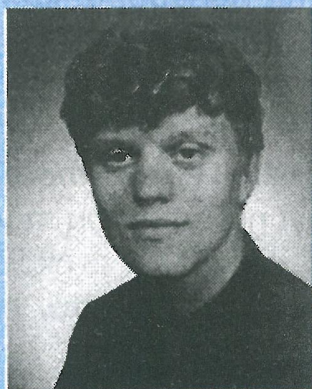
Peter Tirpák

19 rokov

Farnosť: Stankovce

Ukončená škola: Gymnázium,
Trebíšov

Môj príchod do seminára ovplyvnila
túžba dokonale spoznať Božiu lásku,
nájsť správnu cestu k nej a tak sa stať
svätým kňazom.

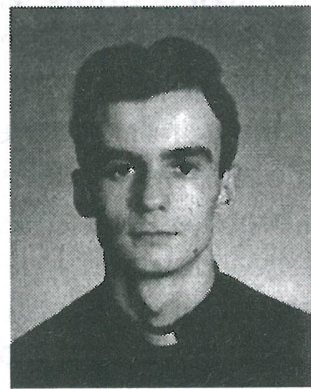
Martin Tkačín

18 rokov

Farnosť: Olka

Ukončená škola: SOU-spoločného
stravovania, Humenné

Myslím si, že ak Boh chcel, aby som sa
narodil, tak chce, aby som počas svojho
života aj Jemu slúžil. V seminári ma
veľmi nadchli duchovné obnovy.

Marek Valenčík

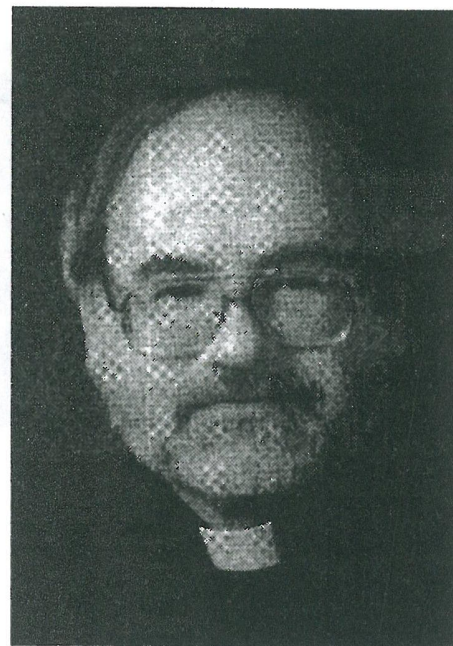
18 rokov

Farnosť: Sečovská Polianka

Ukončená škola: Gymnázium,
Sečovce

Do seminára som prišiel, aby som sa
formoval na kňaza, keď to bude Božia
vôľa. Lebo Ježiš povedal: „Nie vy ste si
vyvolili Mňa, ale Ja som si vyvolil vás.“

Ekumenizmus: Obavy a viera

V Božskej liturgii diakon alebo kňaz pozýva veriacich k jednote s Bohom slovami: S bázňou Božou a vierou pristúpte! Tieto čnosti - viera a bázeň - sú podstatnými prvkami aj jednoty medzi nami. Katolíci i ortodoxní zdôrazňujú dôležitosť jednoty viery, ale sa zdá, že konečná zhoda je v nedohľadne. Konzervatívne skupiny na oboch stranách, v katolíckej i ortodoxnej Cirkvi, nástoja, že spoločenstvo musí byť podriadením sa a nie bratské spolužitie. Avšak bázeň Božia má nás pobádať k jednote. Kristus jasne vyjadril vôľu Božiu v modlitbe počas poslednej večere: Aby všetci jedno boli, ako ty Otče si vo mne a ja v tebe. (Jn 17, 21) Jednota vyplýva z nášho stvorenia Bohom. On nás stvoril na svoj obraz a podobu. (porov. Gen 1, 27) Teda stať sa podobným Bohu vyžaduje našu vzájomnú jednotu. Tak ako Dobrý Pastier, ktorý opustí deväťdesiat deväť ovčiek, aby hľadal tú stratenú. (Lk 15, 4-7) Iná alternatíva je iba zlyhanie ľudstva, uvedené do sveta Adamom a Evou. Kresťania sú povinní pracovať na uskutočnení Kráľovstva a táto práca vyžaduje jednotu, lebo náš Pán učil:

Ak je kráľovstvo vnútorne rozdelené, takéto kráľovstvo nemôže obstáť. (Mk 3, 24) Bohužiaľ tí, čo vyznávajú Krista ako Pána skusovali v Cirkvi, pozostávajúcej z ľudí, rozdelenie už od samého začiatku. Napriek tomu počas stáročnej histórie Cirkvi vždy boli bohabojní, ktorí bojovali za jednotu cirkví. Teda v každom storočí nachádzame svedkov jednoty - aj keď niekedy len potenciálnej. *Za zjednotenie všetkých Božích cirkví, modlime sa k Pánovi* - musí byť našou stálou modlitbou.

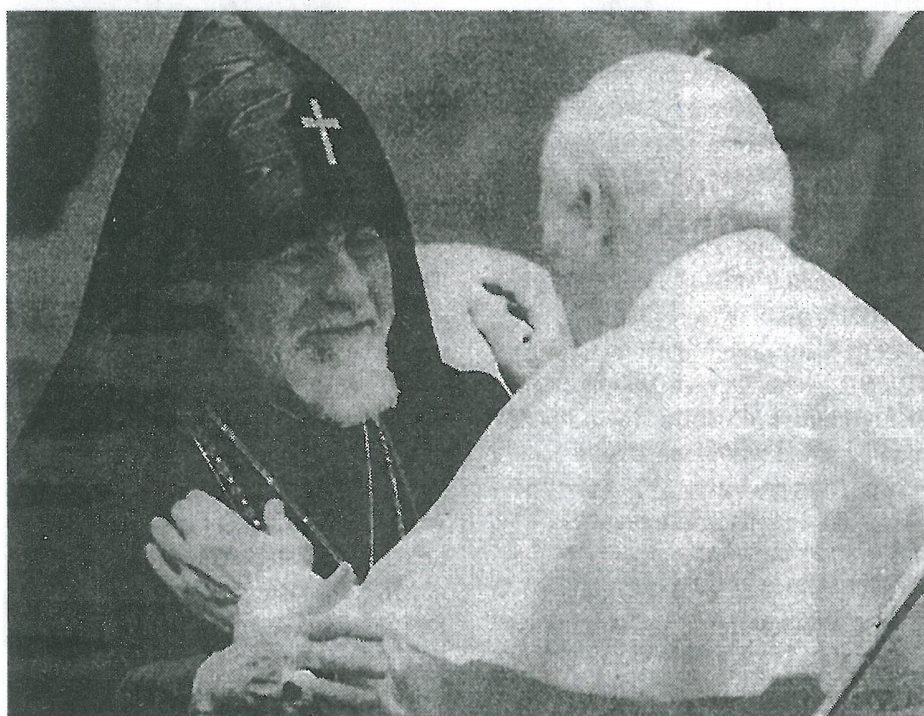
Jednou z prekážok, ktoré spôsobujú naše rozdelenie, je falošný strach ako protiklad bázne. Je to strach z druhých. Mnohé východné katolícké cirkvi sa obávajú, že v prípade akejkoľvek únie budeme nútení podriaďiť sa ortodoxným štruktúram. Zasa mnohé ortodoxné cirkvi sa obávajú, že ako menšinové spoločenstvá budú pohltené latinskou cirkvou. Mnoho rímskych katolíkov sa obáva, že únia spôsobí stratu katolíckej identity. Pre niektorých latinských katolíkov je veľkým prekvapením existencia inej teologickej tradície - napríklad byzantskej - v jednote katolíckej Cirkvi. Práve kvôli tomu píše

pápež Ján Pavol II. v apoštolskom liste *Orientalis Lumen*, že prvou potrebou katolíkov je poznanie východnej tradície, aby mohli byť ňou živí a napomáhali proces zjednocovania v tom najlepšom možnom spôsobe. Ak má byť Cirkev katolíckou, čo znamená univerzálnou, potom pluralita tradícií musí byť uznaná. Pápež pokračuje vo svojom liste, že rímski katolíci musia pociťovať túžbu po obnovení plnej manifestácii katolicity Cirkvi, vyjadrenej nie jednou tradíciou, a už vôbec nie jednou komunitou, ktorá stojí v protiklade k iným.

Rovnaké obavy majú aj Ortodoxní. V Balamandskom vyhlásení Medzinárodného Dialógu medzi Katolíckou a Ortodoxnou cirkvou bolo uznané právo východných katolíkov na existenciu a službu vlastnému ľudu, ako aj ich právo mať účasť na dialógu lásky. Aj napriek tomu stále pretrvávajú obavy. Vedúce osobnosti Ortodoxnej cirkvi vidia vo východných katolíckych cirkvách zlodejov ovečiek, prozelytizujúcich medzi ich veriacimi. Hľadajú na východných katolíkov ako

zradcov, ktorých skutočným domovom musí byť Ortodoxia. Boli sklamaní, keď po Balamandskom vyhlásení, kde právo na existenciu východných katolíkov bolo uznané, východní katolíci sa nevrátili do spoločenstva Ortodoxnej cirkvi. Toto sklamanie je podmienené obavou, že Katolícka cirkev chce pohltiť Ortodoxnú. Problém tohto postoja je takzvaná chyba východných katolíkov - únia s Rímom. Mimochodom, všetky cirkvi podieľajúce sa na ekumenizme považujú túto úniu za ideál, ktorý treba dosiahnuť.

Ako východní katolíci, aj my sa musíme vyrovnáť s našimi obavami. Ako najmenší partneri v ekumenickom dialógu, sme často politickými „pešiakmi“. Obávame sa, že Rím nás odmietne podporovať pre dosiahnutie jednoty a zároveň sa obávame, že v očiach ortodoxných nebudeme mať žiadnu hodnotu. Cez stáročia sa upevnili obavy z ortodoxných v niektorých východných katolíckych spoločenstvách. Hlavne vo východnej Európe, kde kedykoľvek Rusko dosiahlo politickú nadvládu ničilo východné katolícke Cirkvi.

*Sv. Otec Ján Pavol II.
na stretnutí s arménskym
katholikosom Karekinom I.*

Arcibiskup Schonborn s ruským patriarchom Alexejom II.

Často sa to udialo za použitia brutality. V Amerike problémy nastali zo zavedenia celibátu pre východné kňazstvo. Výsledkom sú dve schizmy, v ktorých sme stratili viac ako tretinu veriacich. Iní vidia v napodobňovaní latinskej tradície spôsob adaptácie k americkej kultúre a obávajú sa hnutia za „zvýchodnenie“ akoby to bolo čosi spiatočnické. Mojou nádejou je, že sa s týmito obavami vyrovnáme čo najzdravším spôsobom.

Po prvé: nemáme sa čo hanbiť za slovo „ortodoxný“. Toto slovo znamená „mať pravú vieru a pravú poklonu.“ Jedinou alternatívou tohto slova je heterodoxný, t.j. ten, ktorý je v omyle. Ortodoxný sa vzťahuje na celú Cirkev, rovnako ako katolícky, vyjadrujúci univerzálnosť Cirkvi založenej Kristom. Na jednom stretnutí biskupov vo východnej Európe rumunský byzantský biskup bol oslovený ortodoxným biskupom: „Mali by ste sa stať ortodoxnými alebo rímskokatolíckmi!“ Biskup východného katolíckeho obradu odpovedal: „My sme sa už rozhodli. Sme ortodoxní v jednote s Rímom!“

Po druhé: Nesmieme sa báť znovuobjaviť naše dedičstvo. Je pravdou, že mnohí sa domnievali, že pokrokom a vývojom pre

tých, čo žijú na Západe, je stále väčšie prispôsobovanie sa západnej kultúre. Avšak, pre nás Američanov, napodobňovanie latinskej cirkvi nie je nič iné, ako zámena jednej európskej tradície za druhú. Duch nám zjavil pravý pokrok skrze Cirkev: rozvíjanie vlastnej tradície. Ján Pavol II. hovorí: Kontemplujúc dedičstvo kresťanského Východu, zjavujú sa mi prvky veľkej dôležitosti pre plnšie a hlbšie pochopenie kresťanskej skúsenosti. Tieto skutočnosti sú schopné dať úplnú odpoveď očakávaniam mužov a žien dneška. (Orientale Lumen, § 5)

P. David Petras, S.E.O.D.,
Eastern Catholic Life,
Official Publication of Byzantine Catholic
Eparchy of Passaic,
2. November 1997, USA

preložil Róbert Jáger

Carihradský patriarcha Bartolomej I.

SV. CYRIL

JERUZALEMSKÝ

Sv. Cyril sa narodil v Jeruzaleme alebo v jeho okolí okolo r. 313. Spočiatku bol mníchom. Usilovným študovaním Sv. písma si získal pevné teologické znalosti. Okolo r. 343 sa stal kňazom a okolo r. 348 dával katechumenom katechetické prednášky, ktoré učinili jeho meno slávnym. Skoro potom sa stal jeruzalemským biskupom. Teologických sporov sa nezúčastňoval, preto sa ariáni nazdávali, že je na ich strane. K otvorenému boju medzi Cyrilom a ariánmi došlo takto: Sv. Cyril sa podľa uznesenia nicejského snemu dovoľával nezávislosti jeruzalemského biskupstva voči alexandrijskému metropolitovi Akáciovi. Metropolita Akácios, ktorý bol ariánskeho zmýšľania, neuznal nariadenia nicejského snemu a postavil sa proti všetkým uzneseniam vôbec. Cyril však hájil i svoju nezávislosť od Akácia i učenie nicejského snemu. Tak sa vyvinul zo sporu právnického spor doktrínálny. Akácios podal na Cyrila žalobu pred ariánsky snem (r. 358), že vraj bol ordinovaný bez prvolenia cézarejského metropolitu, a že sprofanizoval bohoslužobné cirkevné rúcha. Sv. Cyril totiž predal z núdze cenné kostolné rúcho, ktoré neskôr dostala istá herečka. Synoda Cyrila zosadila a on musel odísť do vyhnanstva. Jeho vyhnanstvo trvalo s malým prerušením až do roku 361, kedy ho Julián Apostata povolal späť. Musel sa pozerať na to, ako znova budovali na rozkaz Juliánov

Grécka ikona sv. Cyrila Jeruzalemského z XV. storočia

jeruzalemský chrám. Za cisára Valenta r. 367 musel ísť znova do vyhnanstva, ktoré trvalo 11 rokov. R. 381 sa zúčastnil na všeobecnom cirkevnom sneme v Carihrade. Zomrel r. 386.

Z literárnej činnosti Cyrilovej máme zachovaných 24 katechéz, prednesených katechumenom v chráme Sv. hrobu, list Konštanciovi a jednu homíliu. Katechézy majú veľký význam historicko-liturgický. Ich tón je dôstojný a srdečný, reč jednoduchá. Nie sú ani polemickým ani špekulatívnym dielom, ale ľudovým výkladom teologických právd a ako také prvotriednym svedec-tvom tradičného vyznania viery.

Katechézy: Prvá katechéza je úvodom a zaoberá sa nutnosťou prípravy na sv. krst, druhá až osemnásta, zvané „ad illuminandos“, sa zaoberajú učením o hriechu, pokání a o viere a rozoberajú jednotlivé čiastky vierovyznania jeruzalemského, ktoré sa veľmi podobalo vierovyznaniu carihradskému. Tieto katechézy povedal sv. Cyril v pôstnom období. Ostatné sa volajú „catecheses mystagogicae“ a boli prednesené vo veľkom týždni. Obsahujú poučenie o krstných obradoch, birmovaní a o Eucha-ristii ako o duševnom pokrme a obeti.

Mystagogické katechézy Cyrila Jeruzalemského: Prípravná katechéza pre katechumenov pred prijatím krstu:(úryvky z 1.-5. paragrafu.) prednesená na začiatku pôstu

Už ste označení pečatou požehnania, vy, čo budete čoskoro osvietení. Už zhromažďujete duchovné kvety, aby ste uplietli nebeské koruny. Už vás osviežila ľúbezná vôňa Ducha. Už ste pri bránach Kráľovho domu. Kiež by vás tam sám Kráľ voviedol! Už stromy vypučali; kiež by aj ovocie bolo bezchybné!

...Boh je naozaj márnотratný vo svojich dobrodeniach. Avšak hľadá čestný úmysel

každého človeka, preto Apoštol pridáva: Tým, ktorí milujú Boha, všetko slúži na dobro, tým, čo sú povolani podľa vlastného úmyslu. (Rim 8, 28)

Čestnosť úmyslu ťa robí povolaným. Lebo ak si telom prítomný, ale duch je ďaleko, nič ti to (krst) neosoží...

Dokonca Šimon Mág vstúpil do kúpeľa krstu; bol pokrstený, ale nie osvietený. Ponoril síce svoje telo do vody a vystúpil z nej, ale jeho duša nebola pochovaná s Kristom, ani nevstala s Ním z mŕtvych. Pripomínam vám tieto príklady zlyhaní, aby sa ste mohli poučiť:veď tieto veci sa im prihodili ako predobraz, a bolo to napísané na upozornenie (1 Kor 10, 11) tým, ktorí prichádzajú (ku sv. krstu) až po dnešný deň...

Istý muž z Evanjelia sa ponáhlal na svadobnú hostinu. Vzal si neprislúchajúci odev, vošiel dnu, sadol si a veselil sa, lebo Ženích to potiaľ trpel. Hoci tento muž, vidiac biele rúcha hostí, mal si obliecť podobné šaty. On však hodoval s nimi ako dobytča, nepodobný im ani v úmysle ani vo výzore. Ale Ženích, hoci veľkodušný, nebol nevšímavý. Keď sa prechádzal medzi hostami, všimol si ich - nie preto, žeby sa zaujímal ako oslavujú, ale ako sa správajú. Prechádzajúc sa všimol si cudzinca, ktorý nemal oblečené svadobné rúcho. Opýtal sa ho: Priateľu, ako si sa opovážil takto vstúpiť? V takýchto šatách?! S akým svedomím?! Vrátnik ťa nezastavil pre veľkodušnosť hostiteľa. Keď si teda vstúpil a videl trblietajúce sa rúcha hostí, nemal si sa poučiť z toho, čo si videl? Nemal si radšej odísť, aby si mohol mať zmysluplný návrat? Ale ty si sa stal radšej nerozumným, aby si bol pre svoju nerozumnosť vyhodený von. Ženích prikázal svojim sluhom, aby mu zviazali nohy - tie, ktoré ho priviedli (na hostinu) ako nepripraveného. Prikázal zviazať aj ruky, ktoré neboli schopné obliecť ho do rúcha svetla a dal ho vyhodit

Pohľad na niekdajšie sídlo sv. Cyrila - na Jeruzalem.

do tmy, lebo nebol hodný svadobnej hostiny.

My teda, služobníci Krista, vpustili sme (do svadobnej siene) každého človeka a ako strážcovia dverí akoby sme ich nechali nestrážené. Tebe bolo dovolené vstúpiť s dušou ponorenou do hriechov a nečistých úmyslov...

...Vidíš to úctyhodné usporiadanie Cirkvi? Všimni si jej poriadok a disciplínu, čítanie Písem, prítomnosť duchovenstva, výuku viery! Nech sa ťa toto všetko dotkne a spôsobí zmenu.

Radšej odíď dnes a vráť sa zajtra! Ak hriešnosť je oblečením tvojej duše, vyzleč si ju, a tak sa vráť: odhod' všetko, čo si doteraz mal! Zobleč si, prosím ťa, smilstvo a nečistotu a obleč si najsvetlejšie rúcho cudnosti. Tento príkaz ti dávam predtým než vstúpi Ježiš - ženích duší, aby videl rúcho tvojej duše. Máš čas iba po určitý

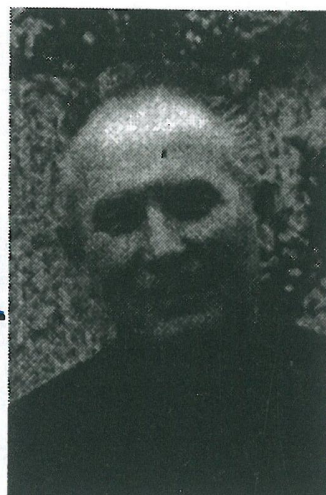
deň - máš štyridsať dní pokánia. Je to dostatok času na to, aby si sa vyzliekol a umyl, znova sa obliekol a vošiel do hodovnej siene. Ale ak zostaneš v hriešnom úmysle, neočakávaj milosť - voda ťa síce prijme, ale Duch ťa neprijme. Kto si je vedomý rany, nech je mu daný liek! Kto upadol (zhrešil), nech je pozdvihnutý! Nech nie je medzi vami žiaden Šimon Mág, žiadna neúprimnosť, pretváрка, modloslužoba, ktorá by vás viedla (ku sv. krstu).

...Ste v náručí Cirkvi, podriadte sa jej. Neutekajte!!! Lebo Ježiš vás zachráni. On vám nechce spôsobiť smrť, ale aby ste skrze jeho smrť žili!!! Lebo musíte zomrieť a vstať z mŕtvych, tak ako ste počuli Apoštola: Zomrite hriechu a žite pre spravodlivosť! Zomri svojim hriechom a ži pre spravodlivosť. Od tohto dňa ži, naozaj ži!!

spracoval Róbert Jáger

Mons. ThDr.

Ján Seman

Otec Ján Seman sa narodil 11. decembra 1914 v Trhovišti pri Michalovciach v roľníckej rodine. Bol najstarším z troch detí, jeho otec, tiež Ján, kvôli živobytíu putoval dvakrát za prácou do Ameriky, matka Mária bola v domácnosti. Základnú školu navštevoval v rodnej dedine a gymnaziálne štúdiá v Michalovciach. Veľký vplyv na neho zanechal profesor miestneho gymnázia ThDr. Štefan Hlaváč, ktorý si usilovného študenta veľmi obľúbil.

Maturoval v roku 1936. Študoval s veľkou chuťou, ale tiež musel pomáhať doma pri gazdovaní. Obyčajne po návrate zo školy jeho prvou úlohou bolo obriaďiť statok - kone a kravy - a dať do poriadku maštaľ. Až potom sa mohol pozrieť do kníh.

Napriek veľkej domácej zaneprázdnenosti študoval s vyznamenaním. Mal rád latinčinu, francúzštinu a nemčinu. Samozrejme, chrám bol jeho srdcu najmilšou záležitosťou. Preto nebolo ani veľkým prekvapením pre jeho spolurodákov, keď sa prihlásil na teologické štúdiá do Užhorodu, kde ho prijali hneď po maturite.

V Užhorode si veľmi svedomito plnil svoje úlohy a s radosťou sa pripravoval na kňazskú cestu. Žiaľ, štúdium bolo násilne prerušené príchodom maďarskej armády. Slovenskí bohoslovci sa prihlásili v Chuste, kde ich privítal o. biskup ThDr. Dionýz Nyáradý z Križevca (z Juhoslávie). Aj odtiaľ museli odísť, a to do Olomovca a po mesiaci sa vrátili domov. Po rôznych ťažkostiach ukončil ročník v Užhorode.

Bohoslovecké štúdiá ukončil v roku 1939 v Prešove a po nich jeden rok učil doma v Trhovišti.

Sviatok manželstva prijal 30. júla 1941 v Rakovci nad Ondavou s Jolanou Tinkovou, dcérou generálneho vikára Mukačevského vikariátu na Slovensku, Antona Tinka.

Sviatosť kňazstva mu udelil v Prešove 19. augusta 1941 vladyka P. Gojdič, OSBM. Bol ustanovený do farnosti Rakovec nad Ondavou, kde pôsobil celý život. Spočiatku bol deväť rokov kaplánom u svojho svokra. Boli to roky plné porozumenia, usilovnej práce a dobrej školy života. Tu ho zastihol osudný rok 1950.

Generálneho vikára Antona Tinka sa usilovali získať k podpisu na pravoslávie medzi prvými, lebo sa nádejali, že potom bude ľahšie získať ostatných kňazov k prestupu do pravoslávnej cirkvi. Keď odmietol, chceli ho zatvoriť, ale on sa spolu s kaplánom Jánom Semanom skrýval, lebo chcel veriacim poslúžiť čo najdlhšie, a to aj za cenu veľkého rizika a nemalých obetí.

Po zaistení Antona Tinka ten viackrát odkazoval svojmu zaťovi, aby sa ukrýval a potajomky vykonával kňazskú službu veriacim. Tí ho naoplátku chránili a pomáhali sa mu ukrývať. Dokonca sa mu podarilo na kratší čas tajne sa zamestnať v Kysaku u Ing. Žalobína. Ten si za túto nezištnú pomoc vyslúžil "odmenu" - niekoľko ročné väzenie.

Otec Ján Seman v soboty a nedele vykonával potajomky obrady pre gréckokatolíckych veriacich. Raz mal neverejne pochovávať v Moravanoch. Ktosi to však hlásil štátnej bezpečnosti a tak na neho čakali. Nechytili ho iba vďaka veriacim, ktorí ho včas varovali. Skrývanie však nemohlo trvať dlho. Po niekoľkých mesiacoch o. Ján Seman odišiel potajomky pracovať do Karvinej. Keď sa po čase musel hlásiť na vojenskej správe v Prešove, navštívil ho cirkevný tajomník a povedal mu, že musí byť s celou rodinou vysídlený do severných Čiech. O. Seman povedal, že on už pracuje v Karvinej, preto mu dovolili zmeniť miesto vysídlenia na Karvinú.

Rodina na vysídlenie – na pobalenie nábytku a všetkých vecí – dostala iba týždeň času, lebo štátnym orgánom bolo veľmi naponáhlo, aby o. Ján Seman, gréckokatolícky kňaz, sa čím skôr aj s rodinou a so svojimi svokrovcami vysťahoval zo Slovenska. Išlo o "vyčistenie územia od nežiaducich živlov".

V Karvinej boli podmienky na bývanie veľmi ťažké. Osem ľudí žilo prakticky v jednej izbe, cez ktorú navyše prechádzali robotníci ubytovaní v susednej izbe. Otec Ján Seman sa zamestnal v pozemných stavbách, kde spočiatku pracoval ako robotník spolu so svojimi spolubratmi - o. Jánom Hricom, o. Gabrielom Kopčayom, o. ThDr. Jánom Murínom, o. Deziderom Tinkom a o. Imrichom Vasilčakom. Neskôr pracoval v kancelárii a dokonco začal popri zamestnaní študovať na Vysokej stavebnej škole v Ostrave spolu so svojim vedúcim. Keď tento po roku školu vzdal, aj o. Seman musel štúdium prerušiť. Počas pobytu v Karvinej ho boli súdruhovia z Prahy ešte dvakrát presviedčať, aby prestúpil na pravoslávie. Keď videli, že nepochodia, už mu dali pokoj.

Z Karvinej odišiel pracovať do dimitrovky v Bratislave kvôli synovi Alexejovi,

ktorého neprijali na vysokú školu, lebo stále na neho prichádzali zlé posudky. O. Ján Seman sa zamestnal v Bratislave spolu so synom, aby sa ten mohol o rok hlásiť na vysokú školu ako robotník.

Z Bratislavi sa v roku 1960 presídlil do rodných Trhovišť, do rodičovského domu a s pomocou dobrých ľudí bol prijatý do práce vo výkupnom podniku v Sečovciach a Trebišove. Po dvoch rokoch sa presťahoval do Košíc, kde taktiež pracoval v tom istom podniku.

Po obnovení gréckokatolíckej cirkvi v roku 1968 dostal dispozíciu za správcu farnosti Rakovec nad Ondavou, na svoje predošlé miesto, kde požehnane pôsobil až do roku 1995. Zomrel 21. februára 1995.

Je potrebné ešte poznamenať, že o. ThDr. Ján Seman bol 20. januára 1970 menovaný za riaditeľa biskupského úradu. Túto službu vykonával v rokoch 1970 – 1973. 24. decembra 1970 ho ordinár Mons. Ján Hirka memoval za titulárneho dekana. Dňa 21. apríla 1971 na Cyrilometodějskej bohosloveckej fakulte v Litoměřiciach dosiahol doktorát z teológie. Dňa 30. júna 1971 bol menovaný za synodálneho examinátora prešovskej eparchie z odboru fundamentálnej a špeciálnej dogmatiky a v roku 1977 bol menovaný eparchiálnym sudcom. Dňa 4. januára 1994 ho pápež Ján Pavol II. menoval za člena pápežskej rodiny a dostal titul monsignora. Od roku 1972 bol ako odborník v oblasti cirkevného práva ako pápežský konzultor. Bol členom iniciatívnej skupiny pre znovuzaloženie Spolku sv. Cyrila a Metoda a pracoval v jeho výbore. Ako človek širokého rozhľadu publikoval v kalendároch, v Slove, v Márii a v iných časopisoch. Písal tiež na rôzne politické miesta vo veci gréckokatolíkov. Bol ich veľkým obhajcom a zástancom.

*podľa knihy ThDr. Jána Babjaka, SJ
spracoval Ivan Molčányi*

MASADA

Byzantský chrám na Masade.

- skala nádeje -

V apríli tohto roku sme sa zúčastnili na II. diecéznej púti do Svätej zeme. Jedno z miest, ktoré sme cestou na svätú horu Sinaj navštívili, bola starobylá židovská pevnosť z makabejských čias Masada. Pred narodením Ježiša Krista táto pevnosť patrila k deviatim pevnostiam, ktoré tvorili ochranný systém ríše Herodesa Veľkého.

Masada sa nachádza na východnom okraji Judskej púšte. Jej skalná plošina, ktorá ma pôdorys kosoštvorca v tvare lode sa tiahne v dĺžke zhruba 600 m od juhu k severu a 200 m od západu na východ. Herodes ju dal údajne postaviť kvôli tomu, že na východnom brehu Mŕtveho mora vyčnieva poostrov Al-Lisán z ktorého sa dalo v časoch pred narodením Ježiša Krista prebrodiť k západnému Judskému brehu a Masada mala tento prechod chrániť pred útokmi nepriateľských vojsk.

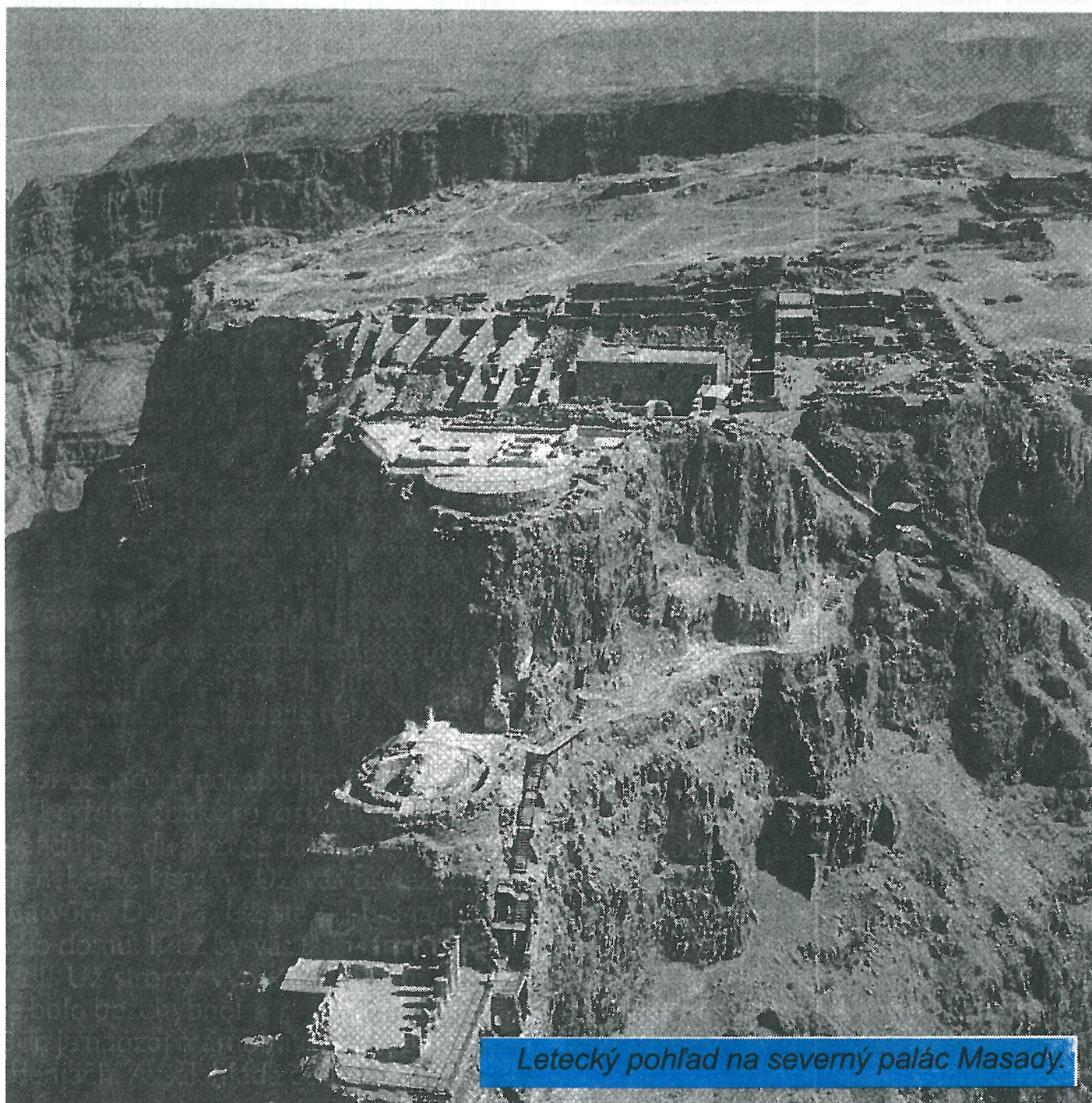
Aj keď pevnosť bola postavená v makabejských dobách, jej dejiny sa začínajú písať až od veľkolepých stavieb Herodesa Veľkého.

Herodes tu dal vybudovať krásne vysuté paláce, ktoré boli ozdobou celej pevnosti. Najčastejšie sa tu utiahol v najťažších chvíľach svojho života. S takýmito chvíľami sa spája aj jedná udalosť, ktorá sa udiala v roku 40 pred Kristom, keď Judsko bolo prepadnuté Partmi. Vtedy musel Herodes aj zo svojou

rodinou utiecť z Jeruzalema. Boli to najťažšie chvíle jeho života. A práve vtedy bola Masada jeho prvou zastávkou na úteku. Tu zanechal svoju rodinu pod ochranou brata Jozefa a sám ušiel cez Egypt do Ríma. O nejaký čas ho Caesar Octavius menoval Judským kráľom. Tak sa stal Herodes kráľom bez kráľovstva. Preto sa potom vydal späť do Judska, aby oslobodil územie, ktoré mu predtým patrilo. Prvé čo oslobodil bola pevnosť Masada, ktorá bola

dlhší čas márne obliehaná nepriateľským vojskom.

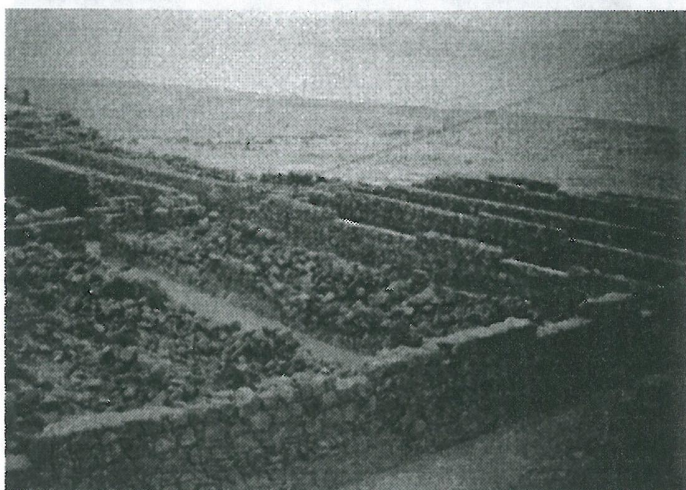
Herodes aj keď nebol nábožne založený, predsa tu dal postaviť synagógu. Táto synagóga dnes patrí k jedným z najstarších synagóg, ktoré sa vo Svätej zemi nachádzajú. Dookola synagógy boli vystavené stoličky v tvare schodíkov, na ktorých sedeli židia, ktorí počúvali Tóru (5 kníh Mojžišových) a jej výklad. Neskôr k nej zelóti dobudovali aj „sakristiu“ na odkladanie

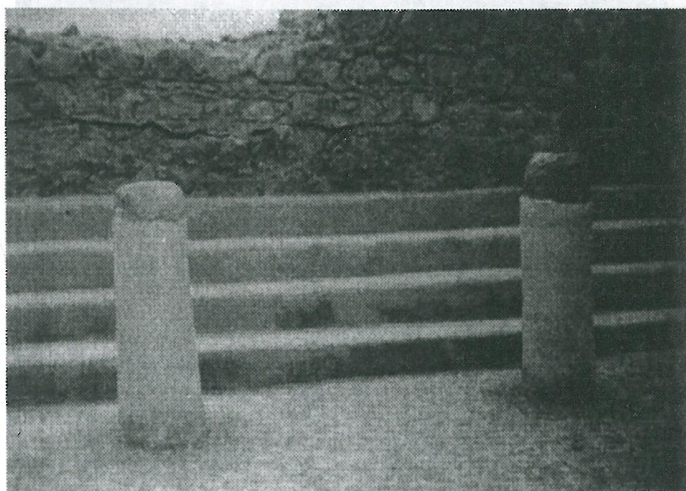
Letecký pohľad na severný palác Masady.

Časť vysutého paláca.

Pohľad na palác.

Nedávno zrekonštruovaná synagóga.

zvitkov Svätého Písma.

Okrem palácov a synagógy tu dal Herodes vystavať sklady obilia. Boli tu vyhlbené aj obrovské cisterny s kapacitou až 40 000 m³ vody. Sídliť tu aj jeho posádka, takže Herodes sa tu cítil bezpečne.

Po viac než 75 rokoch od smrti kráľa Herodesa sa Masada stala jedným z najotrasnejších miest židovskej histórie.

V Ježišovej dobe bolo v Palestíne niekoľko skupín očakávajúcich príchod Mesiáša. Jednou z nich bola strana zelótov (volali ich aj horlivcami alebo dykármi, lebo so sebou nosili dýky.) Zelóti chceli urýchliť príchod Mesiáša tým, že bojovali proti Rimanom a pohanstvu, ktoré do židovstva prenikalo. Burcovali ľud, aby sa postavil proti okupácii Rimanov a tak si znovu vydobil územie, ktoré niekedy patrilo kráľovi Dávidovi. Táto horlivosť ich v roku 66 po Kristovi priviedla k prvému židovskému povstaniu, ktoré bolo o 7 rokov potlačené. Keď padlo mesto Jeruzalem, zelóti sa zmocnili troch bývalých Herodesových pevností a jedna z nich bola pevnosť Masada.

V roku 72 prišli pod Masadu 10. a 15. rímska légia pod vedením generála Flávia. Flávius mal k dispozícii asi 15 000 legionárov s ktorými mal túto pevnosť dobiť a tým úplne potlačiť akýkoľvek odpor voči Rímu. Keď tu legionári prišli, určite nechápali, ako chce Flávius dobyť túto pevnosť, ktorá je na 400-metrovom brale. Prvé, čo vtedy urobili, bolo to, že okolo celej pevnosti postavili múr, takže nikto z nej nemohol ujsť, ani sa do nej dostať.

Po dlhom obliehaní sa Rimanom podarilo vytvoriť násyp, na ktorom zriadili obliehaciu vežu s baranidlom. Takto bol čoskoro prelomený prvý ochranný múr.

Židia takto uväznení v pevnosti videli, že nemajú nádej ani na víťazstvo ani na útek. Zostávali im len dve riešenia. Buď sa

Prepychová dlažba Herodesa Veľkého.

dobrovoľne vzdajú, alebo zomrú. Preto si radšej zvolili smrť, ako život v otroctve. Eleazar, ktorý bol hlavným veliteľom, rozhodol: "Nech najprv zomrú ženy bez zneuctenia a potom deti, aby nepoznali otroctvo." Čoskoro nato muži pozabíjali svoje ženy a deti. Potom si lósom vyvolili desiatich mužov, ktorí mali pozabíjať ostatných. Títo desiati si nakoniec lósom zvolili jedného a on tento hrozný čin vykonal aj na nich a sám spáchal samovraždu. Keď Rímania na druhý deň prišli do pevnosti, našli okolo 960 mŕtvych vrátane žien a detí. Ako prebiehal tento hrozný masaker, sa vojaci dozvedeli od dvoch žien, ktoré sa z piatimi deťmi ukryli v jednej z podzemných cisterien na vodu.

Pádom Zelótov sa končia písať aj dejiny tejto pevnosti. Predtým ako rímske légie odtiahli, pevnosť zničili, aby sa na nej neskôr nemohli usadiť ďalší povstalci.

V neskoršom období na Masadu prichádzajú byzantskí mnísi a zakladajú tu

svoj kláštor. Dodnes tu môžeme vidieť aj pozostatky cerkvi, ktorú tu postavili. Táto cerkev bola zvnútra vykladaná mozaikami. Dnes sa však nevie, v ktorej súkromnej zbierke tieto mozaiky skončili. Ale aj napriek tomu sme mohli v sakristii vidieť ich pozostatky. V rokoch 1963-65 tu židovský archeológ Yigael Yadin robil vykopávky, pri ktorých objavil 11 hlinených tabuliek, na ktorých boli vyryté mužské mená. Podľa všetkého ide o mená mužov, ktorí boli vylosovaní, aby povraždili svojich spolubratov.

K najvýznamnejším nálezom však patrí vila kráľa Herodesa vystavaná na severnom výbežku na troch terasách. Celý tento komplex bol prepychovou stavbou slúžiacou na odpočinok a pre potešenie. Tu trávil Herodes svoje voľné chvíle a tešil sa z jedinečnej vyhladky na Mŕtve more, Moabské vrchy júdske pahorky.

Vlastné obytné priestory paláca sa nachádzali na hornej terase. Na polkruhovitom vyčnievajúcim výbežku stál balkón z ktorého bol výhľad na sever, na východ a na západ. Z niektorých miestností možno dnes usúdiť, že stavba bola určená len pre kráľa. Jeho oficiálny život sa odohrával v paláci postavenom na západnom okraji hornej plošiny.

V súčasnosti je táto bývala pevnosť jedno z najviac navštevovaných archeologických lokalít v Izraeli. Ľudia tu prichádzajú, aby sa kochali pohľadom na okolitý kraj. Mnohý z nich tu už večer vystúpi, aby ráno uvideli zázrak prírody, keď sa na východe v opare ukáže slnko a jeho lúče dopadnú na hladinu mora.

Dnes na Masade skladajú vojenskú prísahu vojaci izraelskej armády. Majú si pripomenúť hrdinstvo židovských zelótov a konať podobne. Nepadnúť živí do rúk nepriateľov. Súčasťou ich slubu sú aj tieto slová: "Masada už nikdy nesmie padnúť".

Jozef Greško

1947-1997

50. výročie mučenickej smrti biskupa **Teodora Romžu**

Ikona biskupa mučeníka.

Pred päťdesiatimi rokmi, 1. novembra 1947, bol sovietskymi úradmiodsúdený a tajne popravený biskup Teodor Romža. Zomrel ako mučeník za vieru a vernosť katolíckej Cirkvi. Sovieti sa pokúšali utajiť dobre premyslený plán. Oficiálne verzia znela, že biskup zomrel na mozgovú príhodu, ako následok havárie. Avšak pravda vyšla na svetlo Božie po páde komunizmu. Biskup Romža bol otrávený, lebo bol hlavnou prekážkou likvidácie Gréckokatolíckej eparchie.

Sprisahanie sovietskych vodcov zabiť biskupa Romžu bolo odhalené pamätiach sovietskeho špióna generála Pavla A. Sudoplatova, jedného z aktérov. (P.A. Sudoplatov, *Special Tasks - The Memoirs of an Unwanted Witness, a Soviet Spymaster*, Little-Brown Co., Boston-New York-London, 1994).

Generál Sudoplatov viedol špeciálne oddelenie Sovietskej štátnej bezpečnosti, známej pod menom Diverzia a Teror. Hlavným poslaním tohto oddelenia bola likvidácia osôb - politických i vojenských - ktoré

podľa Sovietskeho vedenia boli „nebezpečné pre Komunizmus“. Sám Sudoplatov bol uväznený za „kolaboráciu“ spolu s niekdajším ministrom vnútra, presláveným šéfom KGB Lavrentijom Berijom v roku 1953. Berija bol odsúdený a popravený za „velezradu a sprisahanie proti Sovietskému zväzu“ 23. decembra 1953. Berija bol obvinený z tajného vyjednávania s povojnovým Nemeckom a Sudoplatov, ako Berijov spolupracovník, bol odsúdený na 15 rokov väzenia.

Počas vykonávania rozsudku v prísne stráženom väzení Vladimír sa Sudoplatov niekoľkokrát odvolal na Najvyšší súd Sovietskeho zväzu, ale bezúspešne. Nakoniec v roku 1966 sa odvolal na Prezídium Najvyššieho Sovietu, vyhlasujúc svoju nevinu. Sudoplatovove odvolanie bolo uverejnené v Moskovských novinách Moskovskije novosti, 2. augusta 1992. Aby urobil dojem na členov Prezídia opisuje svoj rýchly postup v komunistickej strane. Pracoval ako tajný agent v zahraničí, kde na príkaz sovietskych vodcov likvidoval politické osobnosti označené ako „nepriatelia strany a Zväzu“. Medzi jeho obeťami bol aj biskup Romža, ktorého popravu opisuje nasledovne:

Na príkaz a podľa inštrukcie člena Politbyra, prvého tajomníka Ústredného výboru komunistickej strany Ukrajiny Chruščova a podľa plánov KGB

schválených samým Chruščovom mal byť biskup Romža, hlava Gréckokatolíckej cirkvi zlikvidovaný nakoľko sa principiálne staval proti zjednoteniu gréckokatolíkov s ortodoxnými.

V roku 1994 Sudoplatov spolu s vlastným synom Anatolijom vydal svoje pamäte, v ktorých podrobnejšie opisuje likvidáciu biskupa. Podľa Sudoplatova, tajný agent Grulevich, pracujúci v Američanmi obsadenej oblasti Nemecka, informoval Chruščova v roku 1947, že Vatikán sa pokúšal presvedčiť amerických a britských úradníkov, aby pomáhali Gréckokatolíckej cirkvi a jej podzemným aktivitám v Podkarpatí a na Ukrajine. Čo sa týka Mukačevskej eparchie, vedenej biskupom Romžom - neoblomným protisovietskym bojovníkom, predstavujúcim ohrozenie stability sovietskej moci na Podkarpatskej Rusi, Chruščov si hneď vyžiadal schválenie likvidácie biskupa. Chruščov zveril vypracovanie konkrétnych plánov likvidácie Savčenkovi, šéfovi KGB na Ukrajine. Plán znel: autonehoda, v ktorej mal byť zabitý biskup.

Útok na vracajúceho sa biskupa z vysviacky obnoveného chrámu v dedinke Lavky, neďaleko Mukačeva, sa nevydaril. Biskup Romža utrpel silné zranenie a bol prevezený do nemocnice.

Chruščov spanikáril a dovoľával sa Stalina, aby niečo urobil, lebo Romža mal údajne „prijatť tajného kuriéra zo západného Nemecka a Vatikánu.“ Podľa Sudoplatova bolo to práve po tomto odvolaní sa na Stalina, že sa tajný tím Sovietskej štátnej bezpečnosti objavil v Užhorode. Na druhý deň vedúci toxikologického laboratória v Moskve Gregorij Maironovskij pricestoval do Užhorodu. Priniesol so sebou skúmavku „uzdravujúceho lieku“. Takto bol plán otrávenia biskupa počas jeho pobytu v nemocnici, vymyslený Sudoplatovom, požehnaný samotným Chruščovom.

29. októbra 1947, v stredu, riaditeľ nemocnice Dr. Izák Bergman prijal tajnú agentku Odarku, ktorú zamestnal na chirurgickom oddelení. Bola ubytovaná v sklade liekov na tej istej chodbe, kde ležal biskup. Počas nasledujúcich dvoch dňoch nerobila nič iné, iba sledovala kto a kedy navštevuje biskupa.

V piatok večer, 31. októbra 1947, dve baziliánky - Irena a Innocenta, pracujúce v nemocnici ako zdravotné sestry - mali nočnú službu pri biskupovi. Niekoľko minút

*Biskupovia Peter Pavol Gojdič, Teodor
G. Romža a Bazil Hopko.*

pred polnocou sa nečakane objavil Dr. Bergman, žiadajúc sestričky, aby išli s ním na nočnú obhliadku na ženské oddelenie. Keď sa ponáhľali späť k biskupovi, počuli už len ťažké vzdychanie: Ó, Ježišu!!! Celý sa triasol, čo nasvedčovalo, že je koniec. Zomrel desať minút po polnoci v sobotu 1. novembra.

Počas Bergmanovej obhliadky, ktorý mal aktívnu účasť na pripravovanej vražde, tajná agentka KGB, Odarka, vošla do biskupovej izby a pichla vopred pripravenú injekciu. Upovedomený Sudoplatov ihneď

telefonoval do Moskvy, aby informoval Abakumova, šéfa Štátnej bezpečnosti o vydarenej akcii. Sudoplatov zostal ešte v Užhorode, aby preveril všetky vzťahy biskupa so zahraničím.

Po dvoch týždňoch vyšetrovania Sudoplatov nenašiel nič, čo by dosvedčovalo mienku o biskupovej protisovietskej činnosti. Aj napriek tomu, ako tvrdí Sudoplatov, Chruščov s požehnaním Stalina rozhodol likvidovať teroristické „hniezdo“ Vatikánu v Užhorode - mieniac eparchiu v Mukačeve.

Na základe svedectiev je dokázané, že biskup Romža, ako Dobrý pastier, bol zavraždený sovietskymi autoritami v nenávisti voči biskupovej vernosti „jednej, svätej, katolíckej a apoštolskej Cirkvi, založenej Ježišom Kristom, našim Pánom. Donucovaný mocou poprieť vernosť Svätému Stolicy a pripojiť sa k Ruskej pravoslávnej cirkvi, biskup Romža mal iba jednu odpoveď: Radšej smrť, než zradiť vieru!“ A naozaj, zomrel pre vieru a získal tak korunu mučeníkov.

*Podľa A. Pekar OSBM,
The 50th Anniversary of
Bishop Romzha's Martyrdom,
Eastern Catholic Church,
2. november 1997,*

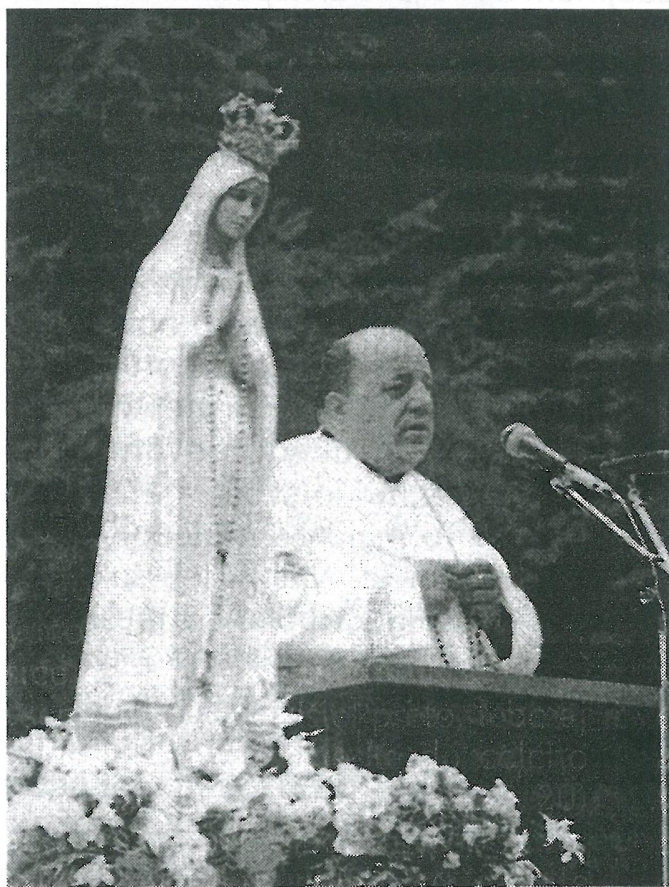
*spracoval a preložil
Róbert Jáger*

“Výčitka nášho Pána: “Vzhľad oblohy viete posúdiť a znamenia časov neviete?” (Mt 16, 3b) platí pre všetky časy. Znamenia terajšieho času sú už príliš výrazné, aby sme ich mohli prehliadnuť. Niekedy však mám dojem, že vidíme len to, čo chceme vidieť. Ako keby sa niekto zámerne pozeral iba tým smerom, kde je ešte kúsok modrej oblohy, hoci všade naokolo je už hrozivá čierňava.”

Mons. Rudolf Baláž (Duchovný Pastier, č.8, 10/97, str.348).

ZNAMENIA ČIAS

Prejavy dobra a zla, Boha a diabla v tomto storočí až príliš bijú do očí na to, aby sme ich mohli prehliadnuť. Koniec 19. a začiatok 20. storočia sa nesie v znamení narodenia mnohých okultistov, satanistov

Panna Mária hovorí k svetu aj skrze kňaza Don Gobiho.

a zakladateľov nespočetných siekt, vodcov New Age a podobne. Pravdaže, vtedy to ešte nikto nevedel a nemohol ani tušiť. Ibaže Tá, ktorá nám porodila Krista Spasiteľa o tom vie a s obavou sa díva do budúcnosť. Dvíha svoj varovný hlas a už roku 1858 sa Panna Mária zjavuje sv. Bernadette v Lurdoch a napomína ľudí, aby sa kajali a robili pokánie. Lenže je ťažko obrátiť sa, keď človek má zatvrdnuté srdce. A Presvätá Panna nás vo Fatime znova vyzýva k modlitbe (najmä modlitbe ruženca) a žiada nás o obety za obrátenie hriešnikov. Svoje posolstvo završuje slnečným zázrakom, aby sme jej uverili.

A tu už nastáva priama “ofenzíva” pekelných mocností. O niekoľko mesiacov neskôr, ako boli zjavenia vo Fatime, sa v Rusku dejú úžasné zmeny. Známym výstrelom z Auróry sa 17. 10. 1917 uskutočnil prevrat a do čela ruskej vlády sa dostávajú bolševici a s nimi komunizmus. Ide tu o priamy útok na Cirkev. Chrámy sa búrajú, po ikonách sa šliape, knižnice v státisícových zväzkoch sa pália, viac ako 200 000 duchovných bolo zavraždených, biskupov mučili a vláčili po väzeniach, koncentračných táboroch, aby ich nakoniec aj tak umučili. Sibír sa

stáva synonymom pre miesto utrpenia a mučenia. Viac než 20 000 000 ľudí bolo väznených, mučených a zabitých. To je odpoveď komunizmu na kresťanstvo. Len o 3 roky neskôr od slávnej VOSR, na západ od Ruska, oficiálne zakladá v San Franciscu (USA), známi okultista a vyznávač satana Aleister Crowley Satanovu Cirkev. Píše sa rok 1920 a diabol sa cez Crowleyho otvorene hlási k vzbure proti Bohu. Staré známe **"budete ako Boh"** (Gn 3, 5b) sa naplno prejavuje v ich ideológii, ktorá hovorí: "Nejestvuje Boh, okrem človeka... Ó kráľu, never klamstvu, že musíš umrieť, v skutočnosti nezomrieš, ale budeš žiť... Rob čo chceš, nech je celým tvojím zákonom."

Neskoršie vznikajú ďalšie a ďalšie zoskupenia, ktoré sa hlásia k satanizmu: napr. Ordo Templi Orintis, Fraternitas

Saturni, The first church of Satan a iné...

Niektoré skupiny slávia čierne omše ako perverznú napodobeninu rímskokatolíckej omšovej slávnosti, pričom podstatnú rolu tu zohrávajú sexuálno-magické rituály a krvavé obety (niekedy aj ľudské), ktoré majú slúžiť zdanlivému nadobudnutiu rozkoše a sily. K satanovi, ako k svojmu "pánovi" sa hlásia aj mnohé okultné a satanistické skupiny ako napr. Black Sabbath, Iron Maiden, Slayer, Nirvana a mnohé iné. Satan si takto cez okultný rok získava mnohých prívržencov, aby ich nakoniec priviedol do záhuby. Vo svojich piesňach sa otvorene rúha Kristovi, potupuje jeho sväté meno, vyzýva mládež k vzbure, k prejavom násilia, k perverznosti, privádza ich do zúfalstva a beznádeje!!!

Diabol naplno rozvíja svoju prefíkanosť a ľudí opantáva okultizmom, špiritizmom, astrológiou a až priveľkým záujmom o veci dosiaľ nepoznané. Nastáva rozmach parapsychológie a záujem o nezvyčajné javy prudko stúpa. Z východu sa sem dostávajú myšlienky hinduizmu, budhizmu, ktoré tu nachádzajú živnú pôdu pre ich ďalší rozmach. Veľký vplyv na ich rozšírenie malo najmä hnutie "Hippies" v 60-tych rokoch, ktoré sa vehementne dožadovalo všetkého nového. Z Indie do USA prichádzajú guruovia a hlásajú nové myšlienky o prevtelovaní (reinkarnácia), o uvedomovaní seba samého, zdôrazňujúc svoje **"ja"** - čiže vlastné **ego**. To malo za následok vznik úplne nových siekt. Mnohí ich zakladatelia sa vyhlasujú za bohov a mesiášov, ktorí jedine môžu spasíť tento svet. K najznámejším patria: Hare Krišna, Sri Chinmoy, Bhagwan, Brahma Kumaris, Kagyudpa, Ničiren Šošu, Sathja sai baba a mnohé ďalšie.

Ďalšie sekty vznikli s kresťanským alebo s vedeckým pozadím: Transcendentálna meditácia, Cirkev zjednocovania -

*Sun Moon - novodobý „mesiáš“
z Cirkvi zjednocovania.*

Moonova sekta, Scientologická Cirkev, Est, Univerzálny život, Cesta, Rodina lásky a ďalšie.

Je isté, že od konca 50-tych rokov a začiatkom 60-tych rokov vzniklo najviac a najznámejších siekt. Dnes je ich vyše 2000! Tieto sekty tu zavádzajú praktiky z východných náboženstiev. Medzi najznámejšie patrí joga. Veľmi obľúbenými a rozšírenými sa stali staré, „tradičné liečiteľské techniky“ z Východu, ako napr.: homeopatia, akupunktúra, akupresúra...

K ďalším alternatívnym liečiteľským technikám, ktoré sekty bohato využívajú, možno zaradiť: Silvovu metódu, Psycho-kibernetiku, Psychotroniku, Reiky, Operácie filipínskych a brazílskych liečiteľov atď. .

Všetky takéto kulty, organizácie, sekty, parapsychologické javy a iné bludy zastrešuje New Age (Nový Vek). Tomuto hnutiu sa podarilo zozbierať takmer všetko, čo kedy malo niečo spoločné s mocnosťami temnoty alebo je v rozpore s učením katolíckej Cirkvi. New Age chce vytvoriť:

a) nové, univerzálne, prirodzené náboženstvo, kde kresťania nebudú mať miesto;

b) vytvoriť jednotný svet , ako spoločenstvo s integrovaným politickým a spoločenským systémom, do ktorého sa budú musieť zapojiť všetky krajiny;

Pre kresťanov z toho vyplýva jedno: buď sa pridajú k novému náboženstvu alebo budú vyhladení zo zeme!!! Utópia? Ťažko povedať, ale spomeňme si na Hitlerove mocenské snahy o ovládnutie sveta, alebo na komunizmus v ZSSR, kde všetci, čo sa znepáčili Stalinovi šli na istú smrť. Dvadsať miliónov zavraždených len v samotnom ZSSR a len za Štalina!!! A ostatné komunistické štáty? ČSSR, Juho-slávia, Maďarsko, Poľsko, Čína, Kuba...

New Age, ktoré sa veľmi šíri a chce získať vládu vo svete sa stáva reálnou hrozbou pre kresťanov. Avšak povieme si: Koľko je prívržencov New Age na svete a koľko je kresťanov? V samotnom USA je ich niekoľko desiatok miliónov. Na celom svete niekoľko 100 mil. Uvedomme si však, že nebývalou intenzitou získavajú nových prívržencov a priaznivcov. Členovia New Age sú predovšetkým ľudia strednej generácie a tvoria v USA strednú triedu: lekári, profesori, bankári, učitelia, vydavatelia... Ľudia s vysokoškolským vzdelaním a vysokým príjmom a tomu primeraným životným štandardom.

Oproti tomu je na svete okolo 1,4 mld. kresťanov. Z toho katolíci tvoria 1 mld. Ale akí sú kresťania? Sme rozdelení na protestantov, katolíkov, pravoslávnych,

anglikánov a mnoho ďalších cirkví. Voláme po jednote, láske, odpúšťaní a sami kresťania žijeme v rozdelení a často aj v nenávisti. Veľmi veľa veriacych odpadáva od viery a šíri sa apostáza. Prenikajú "demokratizačné" prvky do Cirkvi, ktorá je hierarchická. Žiadajú sa svätiti ženy, homosexuáli, odmieta sa pápež ako autorita Cirkvi (známe hnutie najmä v Rakúsku a USA "My sme Cirkev").

Keď pápež Pavol VI. v jednom zo svojich listov napísal: "Pekelný dym prenikol do Cirkvi" - narážal na vnútorné tendencie prehodnocovania najsvätejších dogiem. To je oveľa väčšie nebezpečenstvo, ako bol svojho času dialektický materializmus. Aj šľachetné snahy koncilovej obnovy sa stretávajú v celocirkevnom meradle s veľkými ťažkosťami, takže Pavol VI. na sviatok sv. Petra a Pavla v roku 1972 sa s hrôzou a žiaľom vyslovil: "Satan prišiel pokaziť a vysušiť ovocie koncilu." V Cirkvi sa vytvárajú dve okrajové krídla: tradicionalisti a progresisti. Prvých vedie biskup Marcel Lefébre (schizmatik), ktorý neuznáva liturgickú reformu II. vatikánskeho snemu. Progresisti zas vybočujú z rámca cirkevnej teológie a správnej pastorálky, ako to robí okruh okolo holandského katechizmu. Do Cirkvi prenikajú slobodomurári a prívrženci New Age a snažia sa ju svojím pôsobením zničiť.

Všetko toto diablovo pôsobenie sa odzrkadlilo aj v celosvetovom spoločenskom systéme. Klasické kresťanské hodnoty sú už na ústupe a my musíme čeliť diablovmu vplyvu, ktorý ovláda svetové vlády a parlamenty! **"Poznáte ich po ovocí."** (Mt 7,16) Ich ovocie je jasne poznateľné: legalizácia rozvodov, potratov, eutanázie, trestu smrti, predaja drog, deštruktívnych siekt a kultov, legálny predaj zbraní, ignorancia chudoby, propagácia pornografie, alkoholu a násilia... Taký presvedčivý dôkaz o tom,

o čo ide "mocným tohto sveta": v službách OSN pracuje 500.000 vedcov na vývoji nových a ničivejších zbraní, akoby tie, ktoré máme teraz nestačili zničiť našu Zem niekoľkokrát. Na druhej strane zemegule denno-denne umiera od hladu niekoľko tisíc detí. Myslím, že k tomu netreba nič dodať.

Zdá sa, že všetko je v diablovom područí a že satan ovládol tento svet. Jeho víťazstvo je na dosah.

Ale čím viac diabol vyčíňa, tým väčšia je Božia pomoc pre ľudí. Kristus nám zosiela Sv. Ducha, aby nás viedol a chránil pred Zlým. Už od začiatku nášho storočia sa šíri charizmatická obnova v Svätom Duchu. Charizmu uzdravovania dostali okrem mnohých iných aj svetoznámy o.

Božie milosrdenstvo, ktoré zjavil Ježiš skze sestru Faustínu.

Emilio Tardiff, či sr. Briega McKenna. Prostredníctvom nich Boh uzdravil tisícky ľudí. Boh si vyvolil svoje omilostené duše, aby sa modlili za hriešnikov. V Poľsku si takto Ježiš vzbudil začiatkom 30-tych rokov blahoslavenú sr. Faustínu Kowalskú. Tá ohlasovala svetu nekonečné Božie milosrdenstvo, ktoré jej zjavil sám Kristus.

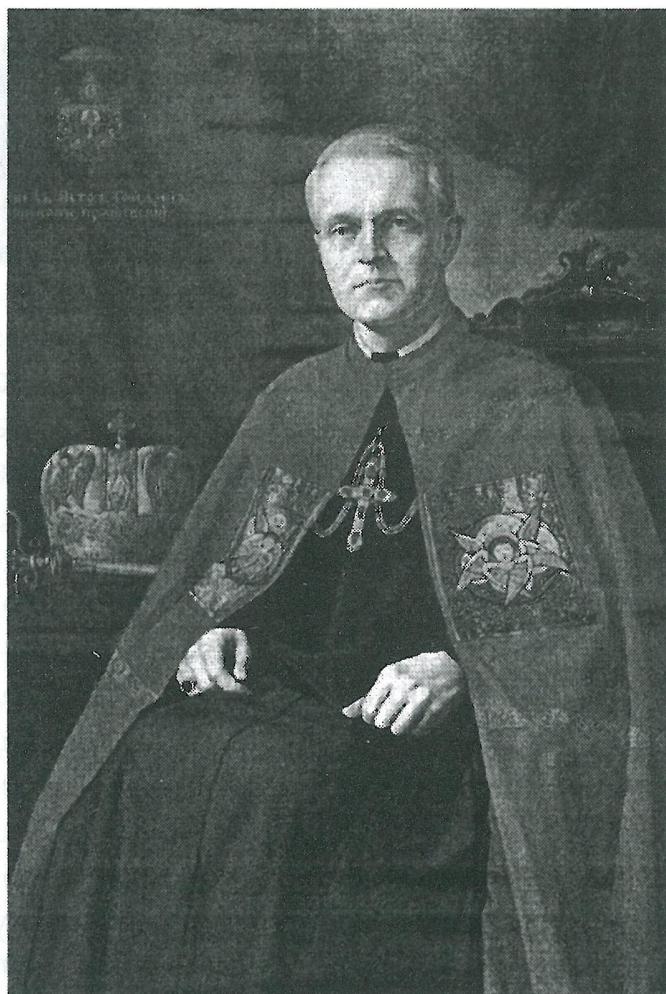
Aj v Cirkvi sa znovu potvrdila stará známa pravda: "Krv mučeníkov je semenom kresťanov." (Tertulián).

Dve svetové vojny nám tiež priniesli nových svätých: napr. blahoslavená sr. Edita Steinová, či poľský kňaz sv. Maximilián Kolbe. Krutosti komunizmu môžeme "ďakovať" za mučeníkov: napr. vladyka Pavol Peter Gojdič, o. biskup J. Wojtašák, vladyka Teodor Romža a stovky ďalších... Na pomoc chudobným a biednym si Boh vyvolil matku Terezu. Veľkou charizmatickou osobnosťou je zaiste aj páter Pio, Marta Robinová, či terajší pápež Ján Pavol II. .

Ani Presvätá Bohorodička nazahála a početnými zjaveniami (sú ich stovky) sa usiluje obrátiť toto zatvrdnuté pokolenie. Známe sú aj iné zázračné úkazy ako slzenie sôch (nezriedka sú to aj krvavé slzy, napr. Syrakúzy, Naju, Akita, Civitache...), ako posledná výzva k obráteniu. Prostredníctvom Don Gobbiho založila Mariánske kňazské hnutie, aby nás priviedla a pripravila tak ako pred 2000 rokmi apoštolov vo večeradle, aj nás na príchod Pána - Nové Turíce.

Nebojme sa teda diabla, hoci si myslí, že už zvíťazil, lebo Boh pamätá na svojich verných a skoro ich vyslobodí z tohto slzavého údolia. **"Dajte si pozor, aby vás niekto nezviedol filozofiou a prázdny mánením, založeným na ľudských obyčajoch a na živloch sveta, a nie na Kristovi."** (Kol.2,8)

"Ak ste teda s Kristom vstali zmŕtvych, hľadajte, čo je hore, kde Kristus sedí po

pravici Boha! Myslite na to, čo je hore, nie na to, čo je na zemi! A keď sa zjaví Kristus, váš život, vtedy sa aj vy zjavíte s ním v sláve." (Kol.3,1-4) Nech sú pre nás slová Panny Márie varovaním i povzbudením. Adresovala ich Don Gobbimu a skrze neho i nám: „V týchto ostatných časoch dosahuje vrchol svojej sily boj medzi dobrom a zlom, medzi milosťou a hriechom, medzi Bohom a satanom. Zdá sa, že v týchto dňoch satan dosiahol víťazstvo, aké bolo aj v sobotu, keď Ježiš ležal bezducho v hrobe. Je však blízko chvíľa, keď sa vzkriesený Kristus ukáže v celej svojej moci, bude zničené zlo, satan bude navždy porazený a vtedy nastane víťazstvo Božieho milosrdenstva na svete v celom svojom lesku." (MKH 16.4.1995)

br. Matúš Marcin

AMWAY

AMERICKA CESTA, ALEBO O ČO IDE?

Po páde železnej opony sa u nás udomácnili mnohé firmy a podniky zo západu. Podnikajú rôzne „cesty“, aby sa presadili na trhu. Od roku 1992, ale hlavne 1994 sa po celom Slovensku lavínovite začalo šíriť atypické podnikanie pod názvom Amway. Pravdepodobne už mnohí z Vás boli oslovení známymi, či priateľmi alebo elegantne oblečenými neznámymi ľuďmi v mnohom pripomínajúcich svedkov Jehovových, ktorí Vám však neponúkali „Strážnu vežu“, či „Prebudte sa!“, ale „super ekologicky nezávadné“ čistiace prostriedky a kozmetické výrobky. S nadšením Vám hovorili o svojom novom „súkromnom podnikaní“, ktoré im pomáha riešiť ťažkú finančnú situáciu dnešnej doby. Pretože v prípade Amway ani zďaleka nejde o nevinné podnikanie, treba vedieť, čo Amway v skutočnosti je a aké ciele sleduje.

A. VZNIK AMWAY

Na seminároch, ktoré poriada Amway, sa môžete dozvedieť o tom, ako sa „od skromných začiatkov na opustenej čerpacej stanici v roku 1959 sen spoluzakladateľov Richarda de Vosa a Jay Van Andela stal skutočnosťou a Amway sa stala jednou z najväčších a najúspešnejších spoločností priameho predaja na svete“. Dnes má táto firma sídliaca v USA v meste Ada v štáte Michigan 10.000 platených zamestnan-

cov a cez dva milióny (!) distributérov, ktorých riadia pobočky Amway zriadené dnes už takmer v 70 krajinách sveta. **Slovensko sa zapojilo do spolupráce s Amway ako 64. krajina v novembri 1994.** Táto „firma“ má už dnes aj na Slovensku veľké množstvo distributérov. Sídlo slovenskej pobočky (tzv. Amway Slovakia spol. s r.o.) je v Bratislave. Firma má na Slovensku dodnes zriadené tri veľkosklady svojich výrobkov, a to v Bratislave, Košiciach a v Banskej Bystrici.

B. PRINCÍP PODNIKANIA V AMWAY

Ide tu o *atypický obchod*. Využíva systém tzv. *network (multi-level) marketingu* (=sieťový systém), ktorý umožňuje stať sa distributérom širokému okruhu ľudí, nakupovať priamo od výrobcu cez jeden veľkosklad. Vyradená je teda celá maloobchodná sieť (predajne, medzisklady, transport, predavači, administratíva). Predavačom sa tu stáva distributér, ktorý oslovuje a získava ďalší okruh distributérov a tí zasa ďalších. Odmeňovanie je jednak z priameho predaja výrobkov, avšak ďaleko vyššie príjmy plynú zo získavania nových distributérov. Toto napomáha rýchlemu rozširovaniu sa celej siete.

C. ČÍM ROBÍ AMWAY DOJEM NA VEREJNOSŤ?

-prezentuje sa ako svetová špička v

priamom predaji, a to „vdaka usilovnosti svojich distributérov a spokojnosti ich zákazníkov“ (citované z materiálu Amway),

-svojím obratom, ktorý v roku 1994 činil takmer 4 miliardy amerických dolárov,

-proklamáciami firmy o tom, že „vychádza z tradícií bezúhonnosti a etických noriem podnikania a je si vedomá svojej úlohy podporovať distributérov a ich zákazníkov“,

-podrobne prepracovaným spôsobom náboru,

-poveťou produkcie ekologicky nezávadných prípravkov,

-relatívnou samostatnosťou v podnikaní (tzv. „vlastný podnik“),

-špecifickým systémom podnikania (tzv. multi-level marketing), pri ktorom sa skraca cesta od prvotného výrobcu k zákazníkovi, čím sa šetrí náklady,

-nádejou na nezvyčajný a „zaručený“ úspech,

-predovšetkým však vytváraním dôvernej až familiárnej atmosféry pomocou školených distributérov.

D. ČO V SKUTOČNOSTI AMWAY JE?

Aj napriek všetkému zdaniu unikátnosti, ktoré tento spôsob podnikania vyvoláva, treba jasne vidieť, že Amway nie je nič iné ako súčasť svetového satanistického (resp. Antikristovho) hnutia New Age, ktoré využíva všetky prostriedky na to, ako dostať jednotlivcov i celé národy do područia pripravovanej svetovlády Antikrista. Rafinovaným spôsobom náboru širokého okruhu distributérov do podnikania Amway sa má pripravovaná svetovláda urýchliť

tým, že tento spôsob obchodu (ktorý firma zamýšľa rozšíriť na všetky možné druhy výrobkov a v blízkej budúcnosti by mal predstavovať až 90% celkového obchodu) má oslabiť ekonomiku jednotlivých štátov a dostať ich tak pod ekonomický vplyv. Paródiou je, že sa to má uskutočniť nie pomocou nejakej nátlakovej invázie zvonka, ale sieťou vlastných, nič netušiacich a oklamáných občanov toho - ktorého štátu. Každý štát si tak vlastne sám musí zarobiť na svoju likvidáciu. Amway je teda súčasťou onej pripravovanej Antikristovej totality, v ktorej „nik nebude môcť kupovať alebo predávať, iba ten, kto má znak: meno šelmy alebo číslo jej mena“ (Zjv.13,17).

E. ZNAKY POUKAZUJÚCE NA AMWAY AKO SÚČASŤ ŠTRUKTÚRY NEW AGE

1. Systém network marketingu je prepracovaný tak, aby za pomerne krátky čas zachytil širokú sieť distributérov. Nie je tu rozhodujúci ani tak predaj výrobkov, ako zachytenie širokého okruhu ľudí. Dôležité je vyhliadnuť si 80 až 100 známych, osloviť ich a v prípade záujmu im ponúknuť systém Amway. Firma maximum honoráru totiž ponúka za získaného aktívneho člena. Odmena za predané výrobky predstavuje len malú čiastku v porovnaní s odmenou za získanie nového člena. Vytváranie sieťových systémov aj v iných oblastiach činnosti je bežne používaným prvkom New Age. Tento sieťový systém má vyvolať tzv. celospoločenskú transformáciu.

2. Šírenie okultnej literatúry a literatúry New Age prostredníctvom vytvorenej siete distributérov Amway. (Nie

vždy ide iba o súkromné osoby, ale aj „menšie firmy“.) Ide o knihy vedúce k tzv. „osobnej transformácii človeka“ (napr. Silvova metóda, S radosťou k úspechu, Sedem základných rád ako sa stať úspešným, Jóga v živote človeka, Slepacia polievka pre dušu, či priama literatúra New Age ako knihy NEW START, NEW LIFE, ktoré nebadane vedie čitateľov do okultizmu a robí z nich médiá). Keďže celý systém Amway je založený na „dôvere“ a psychologicky veľmi vycibrených zásadách náboru a fungovania, nemožno podceňovať zhubný vplyv tejto literatúry. Nie je vylúčené, že podobne ako pri výrobe „zázračných liekov“ typu HERBALIFE či GOLDEN YACCA, ktoré produkujú isté skupiny satanistov v USA, aj v prípade výrobkov Amway sa uplatňuje mágia a okultné pôsobenie, bez ktorého New Age nie je v podstate mysliteľné. Takéto okultné a magické pôsobenie nie je vylúčené ani pri vedení seminárov (stretnutí členov) Amway. Školitelia totiž veľmi často zdôrazňujú potrebu zažiť atmosféru stretnutí Amway.

3. Nápadné zdôrazňovanie ekológie je ďalším typickým znakom New Age. Ekologická nezávadnosť výrobkov Amway, ktorá sa samozrejme preháňa, má získať sympatie širokej verejnosti. Tieto sympatie si Amway získava aj ďalšími ekologickými aktivitami: sponzorovaním ekologických programov, zákazom odskúšavania prípravkov na zvieratá a pod. Ekológia je tu teda dobrý krycí manéver. Skutočnosť, že obchodná spoločnosť Amway ako jedna z mála spoločností dostala v roku 1989 od OSN (porovnaj knihy: James W. Sire: Za novými svätymi. Douglas Groothuis: Demasku-

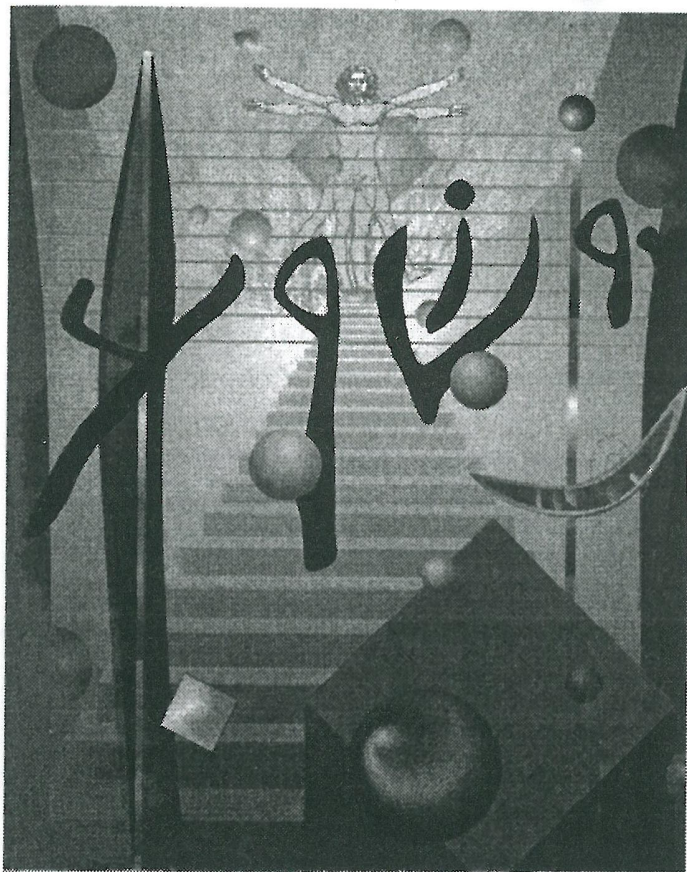
jeme New Age) cenenie za dosiahnuté výsledky v programe ochrany životného prostredia, nie je vôbec poľahčujúcou okolnosťou, keďže dnes už nie je žiadnym tajomstvom, že OSN je ovládané hnutím New Age. Vôbec sa teda netreba čudovať tomu, že svoji vyznamenávajú svojich.

4. Na stretnutiach distributérov Amway nájdete mnoho prvkov pripomínajúcich liturgiu, nie však kresťanskú, ale pohanskú. Nájdete tu:

- spolupatričnosť, akú možno zažiť v živých kresťanských spoločenstvách, avšak spojivom tu nie je sv. Duch ale biznis,

- spevy pri hudbe na navodenie atmosféry nadšenia (hymna Amway). Môžete sa tu stretnúť aj s ďalšími analógiami kresťanského života (apoštolát, svedectvá, duchovné vedenie, duchovný rast a pod.), avšak všetko na prirodzenej báze. Z toho vidno, že tu nejde iba o obchod. Široká sieť distributérov sa má stať kanálom pre šírenie Antikristovho náboženstva New Age.

5. Jednotlivým distributérom sa odporúča aspoň pätnásť minút denne čítať literatúru Amway, ďalšiu doporučenú (okultnú) literatúru, alebo počúvať kazety Amway. Takto sa má podariť dôkladné premýšľanie mozgov a postupné úplné zaujatie myšlienkami Amway (aj keď pod zdanlivo peknými motívami ako sú: zabezpečiť svoju rodinu v dnešnej ťažkej ekonomickej situácii, možnosť budúcnosti sponzorovať „ušľachtilé“ aktivity, prispieť k zlepšeniu životného prostredia na Zemi atď.). Božie slovo nám však hovorí, že kresťan má byť „celkom zaujatý Božou vôľou“ (pozri Kol 4,12) a nie biznisom typu Amway.

V prípade Amway nastávajú u distributéra zjavné deformácie osobnosti, ktoré sú dôsledkom jeho cieleného postupného nasmerovávaní, aby sa i keď nevedomky klaňal démonovi mamony. Keďže systém Amway nepriamo núti distributéra v každom človeku vidieť potenciálneho zákazníka, môže úplne zdeformovať jeho charakter a priviesť ho k duchovnej schizofrénii. Všetky formačné materiály, ktoré distributér nájde vo svojom „štartovacím balíčku“, alebo obdrží na školeniach, rafinovane prezentujú štýl života plný pretváranky a neúprimnej diplomacie. Jedným z intenzívnych motivačných prvkov, ktoré majú za cieľ udržať a zdokonaľovať sieť distributérov, sú odmeny a ocenenia počnúc odznakom „Priamy distributér“, pokračujúc „Rubínovým priamym distributérom“ až po

„Korunného veľvyslanckého priameho distributéra“ a množstvo ďalších ocenení a vyznamenaní, ktoré podľa princípu „teórie potlesku“ dvíhajú jednotlivých distributérov k výkonu.

F. AKO ČELIŤ ZHUBNÉMU VPLYVU AMWAY?

-všetci kresťania by mali byť informovaní o skutočných cieľoch Amway. Amway sa totiž s obľubou zameriava práve na kresťanov a podľa možnosti na vplyvné osoby. Zatiaľ medzi kresťanmi panuje o tejto problematike dosť veľká nevedomosť, a preto sú pomerne dôverčiví a ľahko sa dajú získať zdanlivo peknými heslami. *Paródiou potom je, že práve kresťania, ktorí by mali brániť Božie kráľovstvo, pracujú, hoci aj nevedome, v Antikristových štruktúrach.* O toto nakoniec diablove, ktorý je za celým týmto systémom, aj ide: vysmiať sa z kresťanov, pošpiniť všetko sväté a rúhať sa Bohu,

-primeranou propagáciou treba bojkotovať výrobky Amway,

-kresťania, ktorí sa zaiste nevedomky stali distributérmi Amway, by mali túto činnosť rázne a hneď zanechať vedomí si slov Ježiša Krista: *„Čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a svojej duši by uškodil?“* (Mt 16,26),

-zo všetkého najdôležitejšie však je denne sa živiť Božím slovom a modlitbou, vytvárať z farností živé kresťanské spoločenstvá plné sv. Ducha, pretože Amway je len jednou z mnohých iniciatív New Age, ktoré majú za cieľ *„zviešť do bludu i mnoho vyvolených“* (porovnaj Mt 24,24).

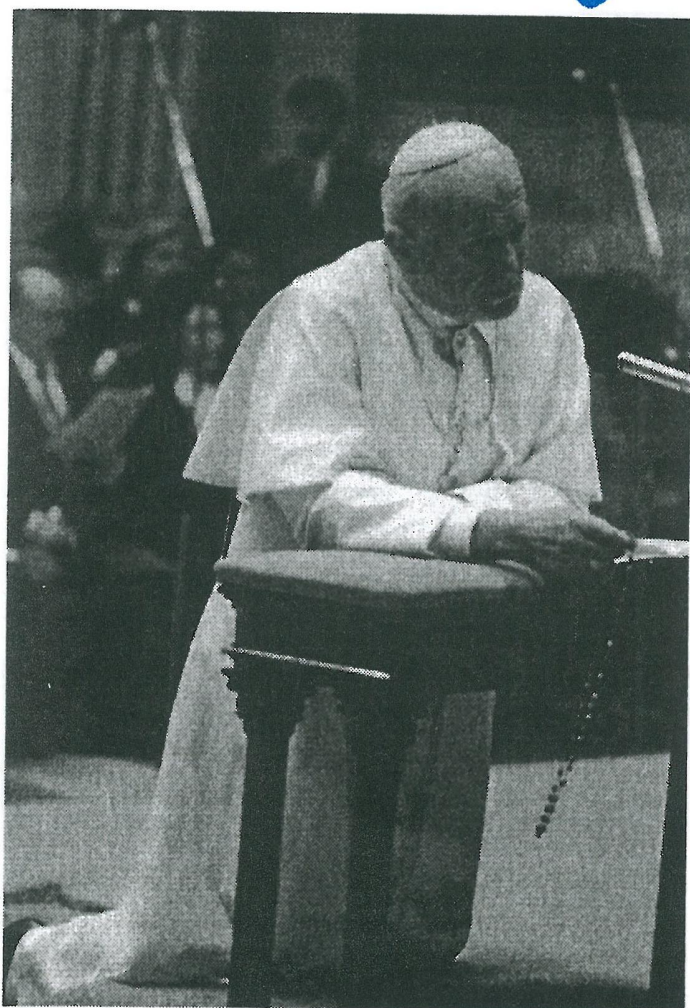
Spracoval brat Miro

MODLITBA

Mnohí dnešní ľudia majú hlad po Bohu, túžia po osobnej modlitbe, lenže ak sa pre ňu rozhodnú, narážajú na rozličné prekážky. Raz im chýba potrebné povzbudenie, aby sa rozhodli začať, inokedy sú v rozpakoch, lebo nevedia ako na to, alebo sa dajú odradiť ťažkosťami a prestanú sa pravidelne modliť. Najtrvalejším prvkom v modlitbách Starého zákona je bezpochyby ich priamy vzťah k udalostiam. Človek sa modlí, vychádzajúc z toho, čo sa stalo, čo sa stáva a aby sa niečo stalo, aby Boh spasil zem. Sväté dejiny sú poznačené modlitbou. Koľko významných chvíľ v týchto dejinách je poznačených modlitbou prostredníkov a celého ľudu, ktorí sa opierajú o poznanie Božieho zámeru. Prosia o Boží zásah do prítomnej chvíle.

Mojžiš - práve on vyniká nad všetkými ostatnými postavami, ktoré sa modlia v Starom zákone. Jeho modlitba je zväčša orodujúca. Boh práve so zreteľom na neho zachraňuje ľud (Ex 33,17), od ktorého sa Mojžiš skutočne odlišuje. Jeho modlitba je dramatická a vždy sa drží úpenlivej prosby, odvolávajúc sa na Božiu lásku - „Tento národ je tvoj ľud“ (Ex 33,13), i na Božiu spravodlivosť a vernosť. Hovorí tiež o ohľade na slávu Boha: „Čo povedia iní, ak nás ty opustíš?“ (Ex 32,11-14). Dielo Mojžiša ako zákonodarcu tiež vyviera z modlitby, a to modlitby viac kontemplatívnej, ktorá toto dielo pretvára kvôli dobru iného. V Mojžišovskom cykle sa uchováva typ určitého pokazenia modlitby a spomienka na ňu - „pokúšať Boha“. V tomto prípade modlitba sleduje sklon žiadostivosti v protiklade k volaniu milosti, ktorá

je usmernená k Božiemu zámeru. Udalosťou s prepelicami v Meribe, akoby chceli skúšať Boha. To je však to isté, akoby mu povedali, že mu budeme veriť, ak On bude plniť našu vôľu.

Modlitba žalmov - vychádza z rozličných situácií v živote. Zriedka v nich cítia vôňu samoty, veľa sa tam hovorí o verejnom živote a o vojne (napr. Ž 55, Ž 59, Ž 22...). Ak sa na Boha volá s krikom a s revom, to preto, že ide o všetko, že človek ako celok, potrebuje Boha. Žalmista chce mať od Boha všetky dobré. Keďže žalmista sa nezrieka ani života s Bohom, ani cesty na zemi, pripravuje sa na skúšku utrpenia. Toto osvetľuje tie miesta v žalmoch, v ktorých sa žalmista odvoláva na svoju nevinosť, nie zo samolúbosti, ale zoči voči nebezpečenstvu a preto, že nepriateľ, ktorý je stále prítomný, popiera jeho istotu, ktorú

má v Bohu. Táto istota a „dôvera“, v Boha a v jeho opateru nachádza rovnováhu medzi prosením a poďakovaním. Ba často prosebník ďakuje ešte skôr, ako by dačo dostal (Ž 22,25nn; Ž 140,14).

Ľudia sa majú modliť, nie pre vlastné uspokojenie a potešenie, ale preto, aby sme potešili Boha. Lebo kto chce uspokojiť seba samého, kto chce ulahodiť len sebe, veľmi skoro zanechá modlitbu, keď sa mu bude vidieť ťažká, suchá, keď už nebude prinášať radosť a útechu, ktoré očakávame. Lebo pravá láska je čistá v tom zmysle, že nesleduje vlastný záujem, ale jediným jej cieľom je potešiť milovanú bytosť. Teda máme sa modliť nie kvôli sebauspokojeniu a dobrodeniam, ktoré modlitba prinesie, ale preto, aby sme sa zapáčili Bohu, lebo nás o to žiada. Nie pre našu radosť, ale pre radosť Božiu. Modlitba nie je náhradou priamej činnosti, ale je zbraňou, ktorej účinnosť prevyšuje neporovnateľne pôsobnosť celej činnosti.

Ježiš sa najprv tridsať rokov modlil a potom aj za tri roky svojho vonkajšieho apoštolátu nielenže trávil noci v modlitbe, ale na dne svojej duše sa ustavične zaoberal Otcom, kým jeho pery poučovali ľudí.

Mnoho ľudí v dnešnej dobe hovorí: „Rád by som sa modlie-val, ale nemám čas.“ Pravda, v dnešnom preaktivizovanom svete tento problém vskutku jestvuje a nemožno ho podceňovať. Treba však poznamenať, že to nebýva vždy skutočný problém. Mali by sme si skôr uvedomiť, čo je v našom živote naozaj dôležité.

Súčasný spisovateľ P. Descouvémont povedal, že ešte nikto nikoho nevidel umierať od hladu preto, že by nemal kedy jesť. Človek si vždy nájde čas na to, čo pokladá za dôležité. Skôr, ako by sme si povedali, že nemáme čas sa modliť, zamyslime sa najprv nad našou hierarchiou

hodnôt, nad tým, čo je pre nás prvoradé.

Pokiaľ ide o tento problém času, máme veriť Ježišovmu príslubu: „Niet nikoho, kto by pre mňa a pre Evanjelium opustil dom, alebo bratov a sestry, alebo matku a otca, alebo deti a polia, aby nedostal stonásobne viac“ (Mk 10,29).

Boh môže dať celkom jednoduchému slovu v modlitbe zázračnú pôsobnosť. Môže dať nájsť v čítanom alebo počutom slove poučenie, ktoré osvetľuje, dojíma ale aj obracia. Ba môže si poslúžiť svojimi nepriateľmi pri uskutočňovaní svojich milosrdných plánov. Napríklad prorok Balam bol poslaný zlorečiť Izraelovi, a namiesto zlorečenia predniesol požehnanie (Nm 23,7-10).

Človek by si mal na modlitbu vybrať miesto, kde sa naozaj dobre cíti. Má sa pri tom odreagovať od hluku, od pohybu, od okolia a od všetkých starostí. Veď Ježiš povedal: „Ale keď sa ty ideš modliť, vojdí do svojej izby, zatvor za sebou dvere a modli sa k svojmu Otcovi, ktorý je v skrytosti. A tvoj Otec ťa odmení, lebo on vidí aj v skrytosti. Keď sa modlíte, nehovorte veľa ako pohania. Myslia si, že budú vypočutí pre svoju mnohovravnosť. Nenapodobňujte ich, veď váš Otec vie, čo potrebujete prv, ako by ste ho prosili.“ (Mt 6,6-8).

Z toho vidno, že pri modlitbe spoluúčinkuje aj Svätý Duch, ktorý prehovorí, ak sme v tichosti. Duch nám dáva v modlitbe istotu v našich tápaniach. V tomto Duchu sme si istí, že sme vyslyšaní. Modliť sa mimo neho, znamená modliť sa „ako pohania“. V ňom je pozvanie na stretnutie sa neba a zeme.

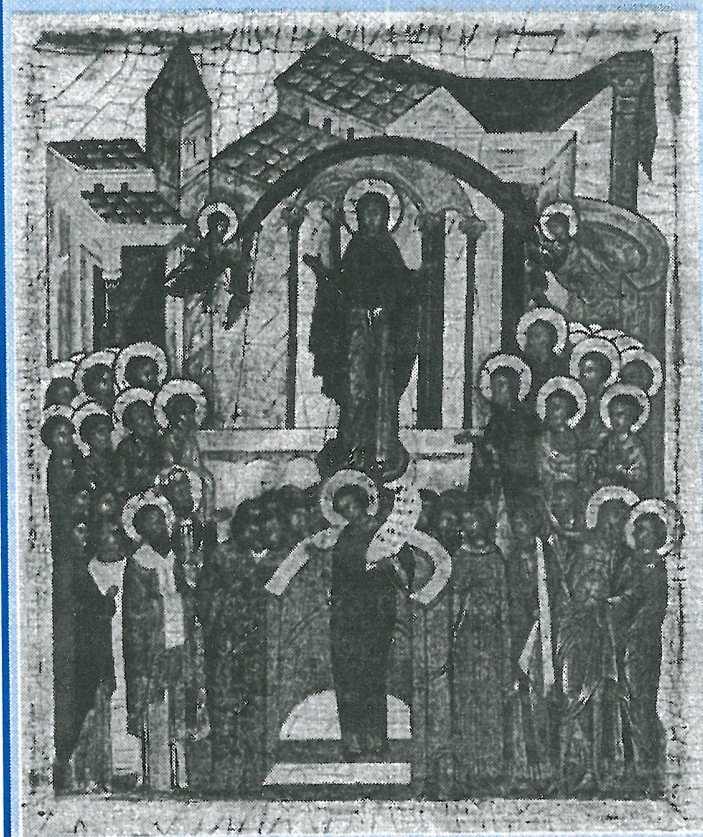
A preto sa máme modliť v tomto Duchu a neprestávať, lebo on v nás učiní divy.

br. Pavol Imrich

Mária - meno už naveky spojené s Božím Synom, ktorého rok sa pomaly končí. Ona sa spojila s Bohom hneď na začiatku Evanjelia. Stala sa Matkou a Ochrankyňou svojho Syna a keď zomrel, Matkou a Ochrankyňou nás - Cirkvi. Cez stáročia sa k nej utiekali veriaci tak, ako sa k nej utiekal malý Ješua v Nazarete.

Každá kresťanská Matka sa chcela podobáť tej, ktorá je vzorom materstva. Odovzdali jej do ochrany svoje deti, ich život, vieru a budúcnosť. Zástupy rodičov a detí prosili za pokoj v rodinách, chudobní a chorí za milosť vytrvať a nezúfať. Všetci veriaci zároveň vebili svoju Matku: „Raduj sa, Bohorodička, Panna Mária, milostí plná, ...“

V našej cirkvi východného obradu je mesiac október mesiacom Ochrany - Pokrova. Mária rozprestrela svoj plášť nad hlavným mestom byzantského kresťanstva - Carihradom, aby ho chránila pred útokmi Saracénov. Ľudia spolu s milostivou ikonou svojej Matky chodili po uliciach Carihradu, modlili sa k nej a oslavovali ju.

Velké jubileum

Mária - najsilnejší bodyguard?

Kto je to bodygarde, dnes každý vie nielen vďaka filmu s Kevinom Kostnerom a Whitney Houstonovou. Dnes Vám ponúkam silného bodyguarda, ktorý Vás lepšie ochráni než Kevin. A je to žena!

Ani dnes toto neprestáva robiť. Rozprestiera svoj ochranný plášť nad mestami a dedinami, rodinami i spoločenstvami, kde ju ctia a pod jej ochranu sa utiekajú. Naše piesne to vyjadrujú melodickou modlitbou: "Pod tvoj plášť sa utiekame, o ochranu ťa žiadame, mocná nebies brána..." Modlitba k Márii je vlastne rozhovorom s matkou, Matkou, ktorá miluje. Je to dialóg medzi dvoma dôverujúcimi si srdcami.

Mariánska úcta je na východe úzko spätá aj s liturgiou. Márii je venovaná časť na diskose, je spomínaná v ekténiách, Dôstojné je, ako aj prepustenie. Jej patrí všade prvé miesto po Bohu.

V tretej hodinke Časoslova sa modlíme: "Bohorodička, ty si pravý vinič, z ktorého nám vyrástol plod života...; Nádej, ochrana a útočisko kresťanov, Prečistá Bohorodička, ty si pevnou oporou slabým a bezpečným prístavom. Ty svojou ustavičnou modlitbou chrániš svet."

Starý mariánsky hymnus theotókion sa jej dovoľáva ako nádeje sveta: "Ó, Božia

Matka, ty... si sa ukázala ako trón cherubov a nosila si v náručí nádej našich duší. Ó, najlepšia nádej sveta, Panna a Božia Matka, prosíme o tvoju mocnú ochranu: maj súcit s poblúdeným ľudom; pros milosrdného Boha, aby vyslobodil naše duše z každého protivienstva, ty jediná požehnaná."

Megalion, hymnus na Máriinu oslavu, ju ospevuje takto: "Božia Matka, nádej všetkých kresťanov, ochraňuj, bráň a stráž tých, čo dúfajú v teba."

Ochrana Márie nie je len výplodom dnešnej Cirkvi, je to koreň siahajúci hlboko do jej histórie, aj do jej srdca. Je to zdroj mnohých milostí. Preto je Mária prítomná aj v tejto duchovnej obnove pred rokom 2000 tak povediac "transverzálne", čo potvrdil aj Svätý otec Ján Pavol II. Ona ako žena je nežnou a chápacou aj problémy dnešného človeka, ale zároveň je mocná a plná sily, keď treba pomôcť. Je "vzorom žitej viery". Je tou, ktorá si zaslúži našu úctu, vďaka a velebu za všetko, čo pre nás vykonala.

Mgr. Juraj Gradoš

bazilika

NARODENIA JEŽIŠA KRISTA

Nedaleko Jeruzalema, južne, sa nachádza mestečko Betlehem. Je centrom idylickej pastierskej krajiny, ktorá si uchovala takmer nezmenený vidiecky vzhľad a biblickú charakteristiku vzdialených časov. Je to biele mestečko na úbočí skalnatého pahorku s porastami olív a cypřištekov. Podľa výslovnosti môže jeho meno znamenať buď "dom chleba" z hebrejského Beit Lehem, alebo "dom mäsa" z arabského Beit Lahm. Betlehem, sväté mesto pre kresťanov, je spomínané ako v Starom, tak aj v Novom zákone. I

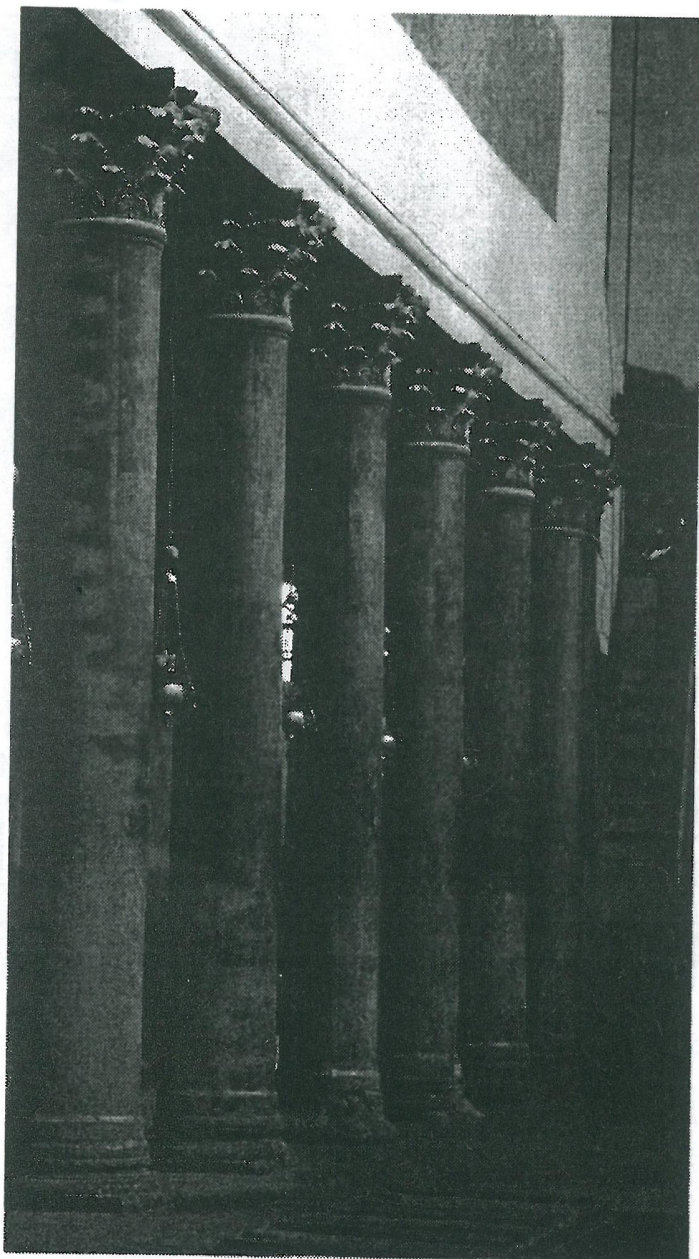
dnes sú rozsiahle plochy pastvín určené pre stáda oviec a kôz a pastieri nosia, dnes rovnako ako v minulosti, hrubé tmavé oblečenie a typickú pokrývku hlavy. Pastviny, dnes známe ako "Polia pastierov", boli svedkami životov predkov Dávida, veľkého kráľa Židov. Boli taktiež svedkami anjelského zvestovania pastierom o narodení Božieho syna.

Na tomto mieste, uctievanom pútnikmi od prvých kresťanských storočí, bola postavená bazilika Narodenia. V roku 135 po Kristovi cisár Hadrián, v úsilí vyhubiť

kresťanstvo, zasvätil jaskyňu pohanskému bohu Adonisovi. Až do zásahu Konštantína Veľkého v roku 332 nemali kresťania k tomuto, pre nich tak drahému miestu, prístup. Od tejto doby až do našich časov je miestom bohoslužieb. Pôvodná impozantná bazilika bola zničená a v 6. storočí tu bol cisárom Justiniánom postavený nový kostol s trojlodnou apsidou, átriom prebudovaným na chrámovú predsieň a dvojdielnom schodištom umožňujúcim prístup k jaskyni Narodenia. Tá bola za perzských nájazdov v 7. storočí ušetrená skazy. V 16. st. Turci použili olovo z výzdoby strechy na výrobu delových gulí. Bazilika je obklopená troma kláštorňými budovami, náležiacimi rôznym kresťanským cirkvám. Vchod do baziliky vedie veľmi nízkymi dverami (dverami Pokory – 120 cm). Návštevníci vstupujú zohnutí ako do skutočnej jaskyne. Pôvodne boli dvere väčšie, ale asi v 17. storočí boli zmenšené, aby do vnútra kostola nemohli vchádzať moslimovia na koňoch. Vnútro baziliky ohromuje monumentálnosťou štvorlodového interiéru. Je rozdelený štyrmi radmi mohutných korintských pilierov z vápenca. Je ich jedenásť v každom rade. Pod niekoľkými drevenými doskami sú ochraňované zbytky starovekej mozaikovej dlažby.

Na stenách chrámovej lodi sú zbytky obdivuhodnej mozaikovej výzdoby, na zlatom podklade, pochádzajúcej z druhej polovice dvanásteho storočia. Na mozaikovej výzdobe sú zachytené výjavy z obdobia pred narodenia Krista a tiež prvých sedem cirkevných koncilov.

Najdôležitejšou časťou baziliky s najväčším cirkevným a historickým významom je jaskyňa Narodenia. Tento malý priestor, z väčšej časti dekorovaný mramorom, zahŕňa oltár Kristovho narodenia. Strieborná hviezda, osvetľovaná pätnástimi striebornými lampami, predstavujúci rôzne kresťanské spoločenstvá,

označuje presné miesto Ježišovho narodenia. Je na nej latinský nápis: "Hic de Virgine Maria Jesus Christus natus est – 1717". Po stranách jaskyne sú, obrátené proti sebe, dva ďalšie oltáre. Je to oltár Jasličiek, ktorý stojí na mieste, kam bol malý Ježiš po narodení uložený. Pôvodné jasle z hliny podľa tradičného podania našla sv. Helena a nechala ich nahradiť striebornými. Druhý, oltár Mudrcov, je na mieste, kde mudrci vzdali úctu práve narodenému Božiemu synovi.

brat Miro

Narodil sa...

Úvod k Midraš Tehillim (židovské komentáre ku Knihe žalmov) ponúka zaujímavé myšlienky týkajúce sa spásy človeka. V tomto Vianočnom období nám pomáhajú pozrieť sa na vlastnú záchranu trochu inak, z iného zorného uhla. Počúvaj:

Ste len ľudia /lit. adam/ a ja som váš Boh. (Ez 34. 31). Deti Izraela sa volajú Adam, ale pohanovia sa takto nenazývajú. (Yevamos 61a)

Patriarchovia - Abrahám, Izák, Jakub - mali znovuzískať prvotnú dokonalosť Adama. Pre ich zásluhy sú deti Izraela nazývané Adam a boli vybratí, aby sa stali Adamovými duchovnými dedičmi. Na Sinaji Boh dal Izraelu možnosť znovuzískať nazeranie, ktoré Adam stratil.

A všetok ľud videl hlasy. (Ex. 20,15) Videli, čo počuli a počuli, čo videli. (Melchita ibid.)

Na Sinaji, zmysly Izraela boli natoľko povznesené, že pochopil všetko zastrešujúcu pravdu: slovo živého Boha. Slovo Boha, ktoré ich uši počuli bolo omnoho zrozumiteľnejšie, viac reálne než zmyslová chápavosť ich očí. Sprostredkujúce, podstatne bezvýznamné stimuly stratili všetku dôležitosť. Izrael **videl** Pravdu a večnosť Božieho slova. Avšak to, čo videli vlastnými očami bolo relatívne prázdne a málo impresívne. Oči boli klamlivé, pretože veľmi ľahko mohli byť oklamané, rovnako ako Adamove oči boli zahalené oblakmi klamu. V dôsledku toho, vizuálne skutočnosti urobili na Izraelitov iba povrchný dojem, taký aký urobí ťažko počuteľné šepkanie. (Nefesh HaChaim 1, 11)

Dvakrát do dňa Žid s vierou sprítomňuje túto zvesť. Zakrýva si oči a slávnostne vyznáva: Šema Jisrael h Eloheinu h echad... Počúvaj Izrael Pán je jediný... Zakry si oči!

Nevenuj pozornosť tomu, čo vidíš! Ži iba skrze pravdu, ktorú počuješ o živom Bohu a jeho príkazoch!

Na Sinaji Izrael sa vrátil k čistote Adama pred hriechom. Svätosť človeka znovu prevýšila svätosť anjelov.

Na Sinaji zmizlo klamstvo, ktoré had vložil do nich.(Shabbos 146a)

Rabín Jose učil (Avodah Zarah 5a): Izrael prijal Tóru, aby Anjel smrti nemal žiadnu moc nad nimi, ako je napísané: Povedal som: ste bohmi a všetci ste synmi Najvyššieho.(Ž 82,6)

Bohužiaľ táto utopická situácia netrvala dlho. Už po štyridsiatich dňoch boli oklamaní vlastnými očami, ktoré si predstavovali, že videli, čo v skutočnosti nevideli.

Satan prišiel a zmiatol svet. Ukázal im zdanie stravujúcej temnoty a dymu, akoby hovoril: Mojžiš skutočne zomrel. (Rashi, Exodus 32, 1)

Hrozným dôsledkom tohto klamu bol hriech Zlatého teľata a duchovný úpadok Izraela. Nesmrteľnosť obdržaná na Sinaji sa stratila. Izrael zničil to, čo dosiahol. Naozaj všetci zomriete ako Adam! (Ž 82, 7)

Svet bol znovu uvrhnutý do temnoty, aby očakával nové brieždenie a svieže nazeranie.

Midraš Tehillim pokračuje ďalej vo vysvetľovaní dejín spásy. Dávid mal byť tým, ktorý mal za úlohu napraviť chybu Adama a Izraela na Sinaji. Avšak aj on zhrešil. Preto Boh si zaumienil, že stvorí nové stvorenie - Mesiáša, ktorý uskutoční to, čo Adam začal a v čom Dávid pokračoval.

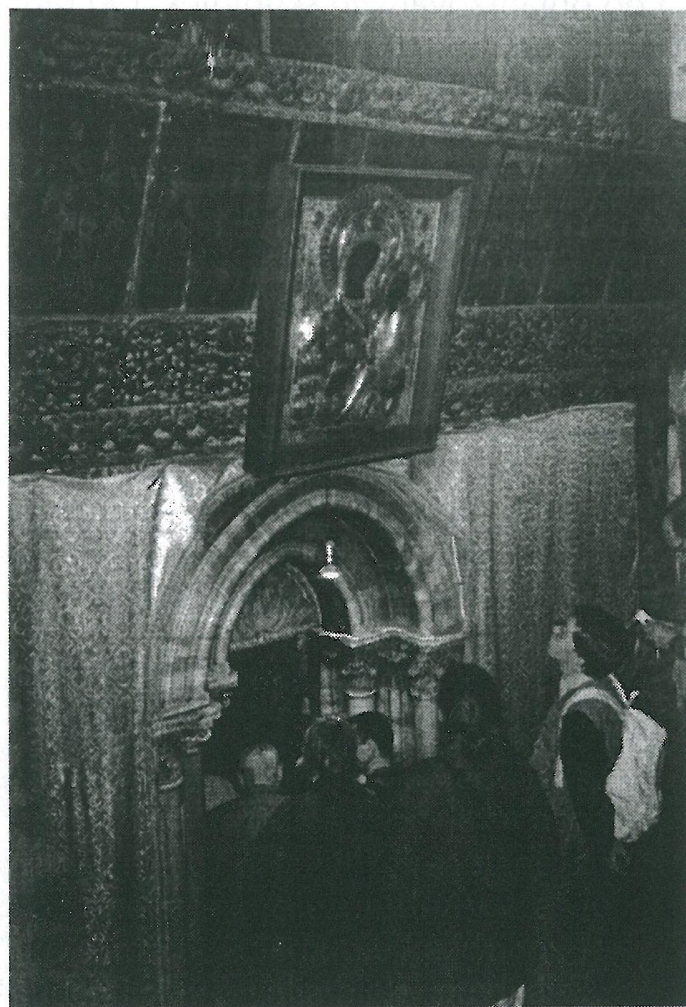
Midraš vysvetľuje: Adam vyjadruje proroctvo o budúcnosti. Alef symbolizuje Adama, stvoreného na Boží obraz a ktorý stratil spoločenstvo s Bohom. Dalet predstavuje Dávida, ktorý mal znovuzískať to, čo Adam stratil. Ale až Mesiáš, symbo-

lizovaný Mem, znovuzíska všetko to, ba ešte viac.

Zvestujem vám veľkú novinu : v Dávidovom meste sa vám narodil Spasiteľ, Mesiáš - hovorí evanjelista.(porov. Lk 10-11) Teda ty už vlastníš nový život získaný Mesiášom. Ba ešte viac! Lebo v našich srdciach volá Duch: Abba! Otče! Nie sme teda otrokmi, ale synmi! A keď synmi, potom aj dedičmi.(porov. Gal 4, 6-7)

Ale tento dar sa môže ľahko stratiť, ak sa necháš oklamať tým, čo vidíš okolo seba, vo svete... Zakri si oči a ver tomu, čo počuješ, keď sa číta Blahozvešť!

br. Róbert Jáger

Vchod do jaskyne Kristovho narodenia v betlehemskej bazilike.

COME BACK BYSTRA

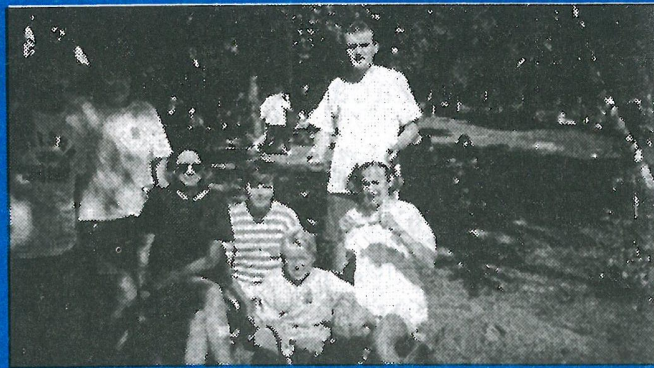
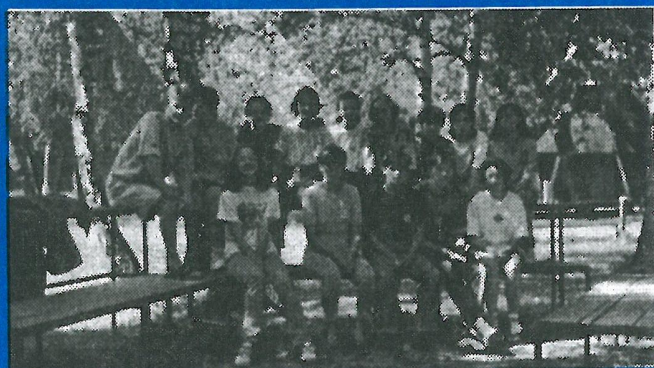
“Učiteľ, kde bývaš? Podte a uvidíte.”

V tomto duchu sa nieslo tohtoročné stretnutie mládeže v malebnom prostredí pri Humennom, v rekreačnej oblasti Bystrá. Už v pondelok do 16 hodiny sa mali všetci mladí, dobre naladení, stretnúť a zapísať sa do organizovaných skupiniek. Od rána to na autobusovej stanici vrelo očakávaním, veď osemsto ľudí sa usilovalo čo najskôr priviesť na Bystrú. Práve o 17 hodine mala začať sv. liturgia. No, aby to nevyzeralo tak, že čakanie bolo naplnené nervozitou, ako keď sa stojí niekde za niečím zriedkavým a veľmi pre ľudský život potrebným, musíme podotknúť, že nebolo to nič podobné tomu na futbalových štadiónoch. Je samozrejmé, že každý sa tam čo najskôr chcel dostať na miesto tohto stretnutia. Veď každý chcel okúsiť to kvantum Kristovej lásky, ktoré sa tam ponúkalo. Liturgia sa predsa len slúžila až o 18 hodine. Príčina je každému isto

jasná. Vieme predsa, že nie je ľahké zapísať 800 ľudí. No o 18 hodine to už znelo mladými, krásnymi hlasmi, ktoré velebili Boha a ďakovali mu za prijaté dobrodenia. Na začiatku liturgie o. Milan Mojžiš privítal všetkých predstavených a vysvetlil im význam hesla tohtoročnej Bystrej. Večera trvala vyše hodiny. Kto nasýti toľko hladných krkov? No kuchárkam a celému personálu na Bystrej sa to podarilo.

Boli sme sýti a aj dobrej nálady Večer patrilo zoznamovaniu. Každá zúčastnená farnosť si vybrala svojho zástupcu, ktorý predstavil farnosť, prípadne aj filiálky. Boli tam zastúpené skoro všetky farnosti, tak si viete predstaviť, koľko to zoznamovanie trvalo.

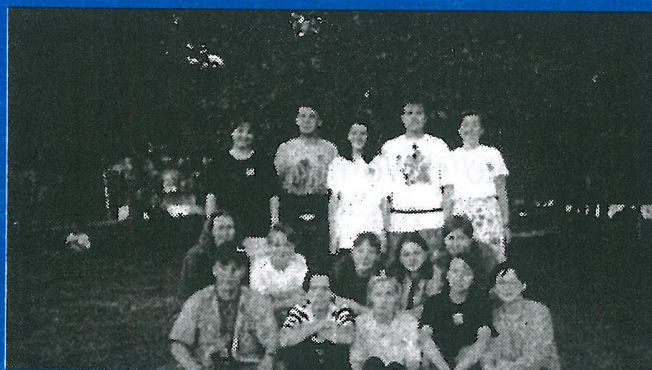
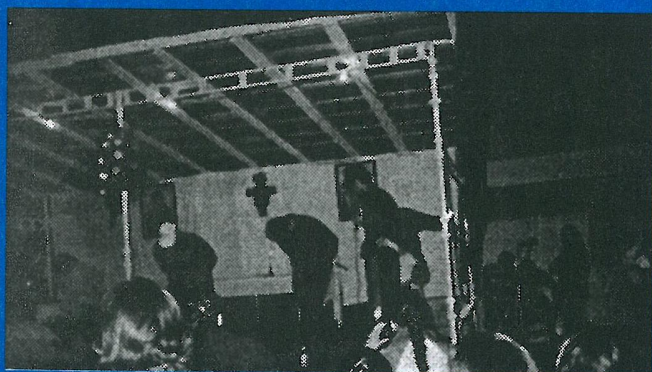
Prvý deň sme zakončili modlitbou. Uložili sme sa do svojich postieľok, spacákov, alebo do toho, čo sme vlastne mali. Niektorí jedinci nemali chuť na spánok,

preto ich museli ukladať, možno im aj zaspievať uspávanku, otcovia, ktorí na nás dohliadali.

Na druhý deň sme hneď zrána spievali na oslavu Bohorodičky jej krásny hymnus - Akatist. Po Akatiste sme sa pobrali na raňajky po ktorých nasledovala prednáška, ktorú viedol o. Ľubomír Petřík. Práca v skupinách nasledovala hneď po prednáške. Niektorí tento čas využili na skutočné rozjímavie, iní na skutočný rozjímavý spánok. Ale spánkuchtivých nebolo veľa. Na prácu v skupinách sa mnohí tešili no hlavne ich vedúci, ktorí museli byť pripravení na množstvo otázok, s ktorými si nevedeli dať rady ich zverenci. Po oduševnení niektorých mladých sme sa vybrali na obed po ktorom nasledoval športovo-kultúrny program. Naši hudobníci si počas tohto voľna ladili gitary. Tí, čo ešte len chceli byť gitaristami, im trhali struny, no všetko to skončilo o 15.00 h., kedy sa začala archijerejská liturgia, ktorú celebroidal košický exarcha, vladyka Milan Chatur, CSsR, s kňazmi, ktorí na nás dohliadali na tomto stretnutí. Po liturgii nasledovala beseda s o. vladykom, ktorá sa niesla v kruhu zvedavostí založenia košického exarchátu. Po obede niektorí hrali futbal, iní sa prechádzali po lese, ďalší spali a tí ostatní si sušili nielen šaty, ale aj seba, po nedobrovoľnom kúpaní. V podvečer sme slávili sv. liturgiu.

Po nej sme sa navečerali a súťažili sme v súťažiach, ktoré pre nás pripravili naši vedúci. Po „balete“ nasledovali ozveny dňa, ktoré mali najväčšiu odozvu na tomto stretnutí. So svojou skúsenosťou s Bohom sa prišlo podeliť množstvo mladých. Zase sme to prehľadali s časom a po modlitbe desiatku sv. ruženca sme sa vybrali na zaslúžený spánok. Tretí deň začal ako každý iný a po obvyklom úvode nasledovala prednáška, ktorú viedol o. Karas. Po nej mohla začať práca v skupinách, po ktorej sme sa zase zišli pred oltárom, aby sme sa podelili aj s ostatnými. Práca v skupinách sa však skončila aj s radosťou, pretože k nám zavítal prešovský sídelný biskup, otec Ján Hirka., ktorý nás pozdravil ešte pred obedom a zaprial nám dobrú chuť. Večernú liturgiu slávil otec biskup po únavnom popoludní, v ktorom si na svoje prišli hlavne futbalisti. Beseda s otcom biskupom sa niesla v duchu evanjelia. Oboznámil nás s viacerými liturgickými otázkami a zároveň aj s otázkami východnej cirkvi. Večer sa každý tešil na návštevu populárneho speváka Stanlyho, ktorý prisľúbil svoju účasť. Bolo to pesničkami a vtipmi hrané slovo. Zaujímavým štýlom sme začali aj skončili. Stanly potom ešte ostal aspoň dve hodiny, pretože každý chcel jeho podpis do slovníčka. Nastalo ticho. Začali ozveny dňa, ktoré boli ako vždy zaujímavé a po ruženci už asi každý,

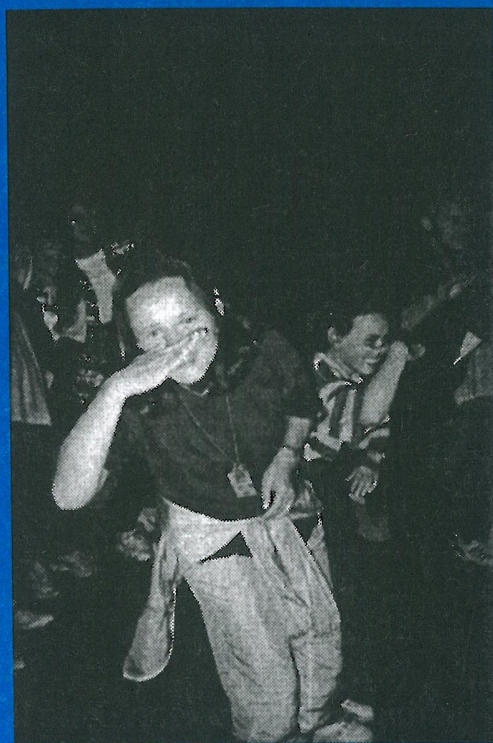

kto zašiel na svoju izbu zaspal. Ďalší deň sme začali ako predošlé – Akatistom a prednáškou, ktorú viedol o. Hospodár, ktorý nás naučil byť „bláznami“ pre Krista. Nasledovala posledná práca v skupinách a nikomu sa nechcelo ju ukončiť. Po rozhovore s viacerými vedúcimi som dospel k záveru, že posledný deň skoro každý vydal nejaké svedectvo v skupine. Po obede niektorí hrali futbal, iní sa prechádzali po lese, ďalší spali a tí ostatní si sušili nielen šaty, ale aj seba, po nedobrovoľnom kúpaní. V podvečer sme slávili sv. liturgiu. Po nej sme sa navečerali a nasledoval záverečný zábavno-dramatický program, ktorý pre nás pripravili bratia bohoslovci. Za spevu tropára druhého hlasu (Keď si zostúpil ...) začal pohreb našej drahej Bystrej '97. Veľkým prekvapením bolo zakončenie programu. Bol to koncert Stanlyho s kapucínom - bratom Ondrejom. Nevie, či by sa našiel človek, ktorého o. Ondrej neohúril svojím "harmonikárskym umením." Po tomto programe nasledovala ešte vatra. Išli sme spať dosť neskoro, niektorí vôbec. V piatok ráno sa však nikomu nechcelo stávať a nebolo to únavou. Totiž, každý vedel, že po rannej liturgii odchádzame domov. Lúčenie bolo smutné, možno aj s pár slzami, ale odchádzali sme plní nádeje, že sa tu stretneme o rok.

Po rozhovore s viacerými mladými sme došli k názoru, že Bystrá musí pokračovať. Svedčia o tom aj vyznania mladých, ktorí sa nám zdôverili so svojimi zážitkami. S istotou nás uistili, že sa nenájde človek, ktorý ich stretne a nebude vedieť o tomto stretnutí. Toto slovo nás uistilo v tom, že na budúci rok nás bude o niečo viac. S láskou a radosťou sa stretneme o rok.

Kristus nech je stále medzi nami!

pripravil P. Ilko

A ešte anketa

1. Čo si myslíš, ako si sa stretol(a) na stretnutí s Ježišom ? (Kedy ? V kom?)

Dana: Ježiša som stretla na Bystrej '97 vo všetkých bratoch a sestrách.

Lenka: Božiu prítomnosť medzi nami som cítila už od prvých chvíľ stretnutia. Konečne som to cítila pri sv. spovedi, pri slávení sv. liturgie a vtedy, keď si ku mne pri modlitbe prisadla jedna sestra, s ktorou som sa vôbec nepoznala, a "vyliala" si svoje srdce, cítila som, že Ježiš je uprostred nás a On je tým spojivom, ktoré spája ľudí z rôznych miest, rôzneho veku, národností, či vzdelania.

Alena: Už samotná atmosféra, ktorá tam vládla, hovorila o tom, že všetci čo tam prišli, túžia po stretnutí s Ježišom. Túžia podeliť sa so skúsenosťami a problémami nie len v duchovnom živote, ale aj v osobnom. V skupine sa často rozprávalo a veľmi sa mi páčila otvorenosť a spontánnosť ľudí, ako sa dokázali otvoriť a povedať to čo ich trápi. Spoločne sme sa snažili riešiť tieto problémy a nechýbali ani modlitby za ne.

2. V čom vidíš prínos tohto stretnutia oproti bežným dňom ?

Dana: Je to práve tým, že som v spoločenstve super mladých ľudí, ktorým takisto ako mne záleží na Ježišovi. Nechýbala perfektná nálada a atmosféra. V dnešných "bežných" uponáhľaných dňoch som sa práve tu mohla pozastaviť a hľadať odpovede na otázky, ako: Prečo sme hľadajúcimi ? Učiteľ kde bývaš ?

Lenka : Myslím si, že mladí majú možnosť zažiť spoločenstvo, stretnúť sa s Bohom, navzájom sa spoznávať, čítať spoločne Božie Slovo a rozjímať a diskutovať na témy, nad ktorými by sa možno v bežných dňoch nezamýšľali. Veľký prínos vidím v tom, že mnohí si až na týchto stretnutiach uvedomia, že Cirkev, to nie su iba kňazi a rehoľníci, ale že Cirkev to sme my všetci.

Alena : Každý deň, ktorý sme tam prežili bol skutočne Božím darom pre tých, ktorí tam prišli. Boh si nás povolal, aby nás upevnil vo viere, otvoril nám oči, ktoré sú tak často zaslepené mamonami tohto sveta. Ukázal nám, že tvoje problémy sú často rozmarom oproti tým, čo trápia tvojich bratov a sestry.

3. Čo ťa najviac oslovilo na tohtoročnom stretnutí ?

Dana : Božie Slovo, delenie sa v skupinách, ale aj tí, ktorí svedčili o tom, čo urobil Boh v ich živote, stretnutia Ježiša živého v Najsvätejšej Eucharistii a prostredníctvom bratov a sestier.

Lenka : Otvorenosť mladých pri práci v skupinách a obetavosť niektorých animátorov, ktorí sa dokázali úplne rozdať pre spoločenstvo ostatných.

Alena : Každý deň prinášal nové skúsenosti a odpovede na mnohé otázky. Prednášky, ktoré pripravili nie len kňazi, ale aj lekári, poučili mladých ľudí a ukázali im, ktorou cestou majú kráčať. Cestou ktorú im pripravil Ježiš, darca života, ten, ktorý nás nekonečne miluje a odpúšťa nám naše previnenia.

4. Vedel(a) by si povzbudiť pre účasť na takejto akcii mladých, ktorí sa nevedia rozhodnúť? Čo by si im poradil(a)?

Dana : Samozrejme, že to bol pre mňa úžasný zážitok, preto sa budem snažiť podporiť v tom mnohých. Poradila by som im, aby zverili svoje cesty Pánovi, On sa o nich postará. Môžu ho stretnúť naozaj vo fantastickom spoločenstve mladých ľudí, sršiacich láskou k Ježišovi. Som rada, pretože som spoznala aj množstvo mladých ľudí. Zároveň ďakujem všetkým, ktorí sa postarali o takú príjemnú atmosféru, a teším sa na ďalší ročník.

Lenka : Bola som na všetkých ročníkoch týchto celodiecéznych stretnutí mládeže a môžem povedať, že po každom stretnutí som odchádzala vždy viac a viac naplnená. Chcela by som všetkých povzbudiť, nech sa neboja prísť a stráviť tých pár dní medzi

mladými kresťanmi, ktorí sa nielen modlia, ale vedia sa aj radovať a zabávať, a uprostred ktorých sa stretnú so živým Bohom.

Alena : Mnohí, ktorí prišli na toto stretnutie, odišli s pocitom duchovnej radosti v srdci a túžbou deliť sa s ňou s inými. Každý rok počet účastníkov stretnutia vzrastá a to je dôkaz, že svoje zážitky mnohí mladí ľudia rozprávajú iným. Tí, čo počúvajú a vidia radosť v ich očiach, vzplanie v nich túžba niečo také prežiť.

Bystrej netreba robiť reklamu lepením plagátov, aby prilákala účastníkov, ale je potrebné modliť sa, aby každé takéto stretnutie sa viedlo v kresťanskom duchu. Veď nad všetkým bude bdieť Ten, ktorý stvoril nebo i zem.

Ďakuje Peter

Začni od seba.

Nasledujúce slová boli vytesané do náhrobku jedného anglikánskeho biskupa v krypte Westminsterského opátstva v roku 1100:

„Keď som bol mladý a voľný a moja fantázia nemala hraníc, sníval som o tom, že zmením svet. Keď som bol starší a múdrejší, zistil som, že svet sa nezmenil, a tak som trochu okresal svoje plány a rozhodol som sa zmeniť iba svoju vlasť. Ale zdá sa, že to nepomohlo.

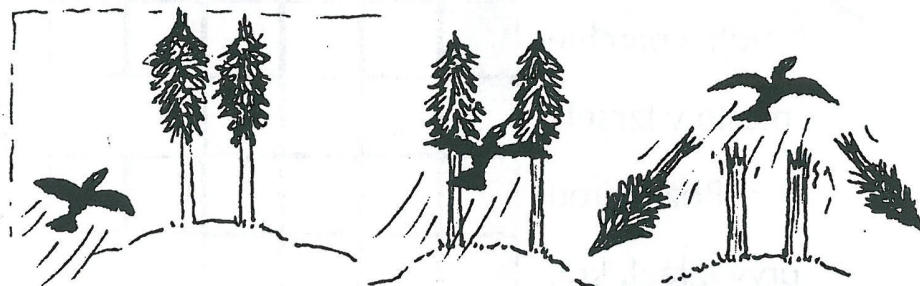
Keď som prežíval jeseň svojho života, poslednýkrát som sa zúfalo pokúsil niečo zmeniť. Uspokojil som sa s tým, že zmením len moju rodinu, mojich najbližších. Bohužiaľ! Nezniesli to.

A teraz, keď ležím na smrteľnej posteli, som zrazu pochopil: keby som bol najprv zmenil iba seba, bol by som príkladom pre moju rodinu.“

Ich inšpirácia a povzbudenie by mi potom pomohli zmeniť k lepšiemu moju vlasť a ktovie, možno by som bol dokonca zmenil svet.

(Neznámy autor)

Otázka katechéty v triede:
 "Deti, viete prečo sv. Peter
 zaprel Pána Ježiša?"
 Miško sa prihlásil: "Lebo
 mu uzdravil svokru."

Prelet seminárskou záhradou

Stará babka prišla k svojmu
 duchovnému otcovi a hovo-
 rí. "Otče duchovný, my sme
 vaše ovečky a vy ste náš
 baran."

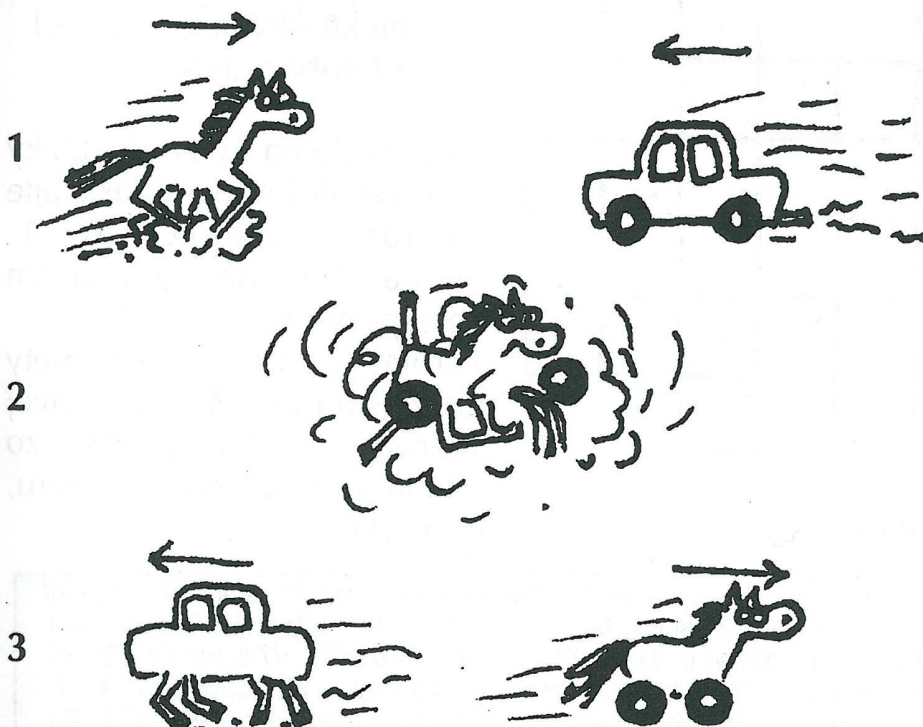
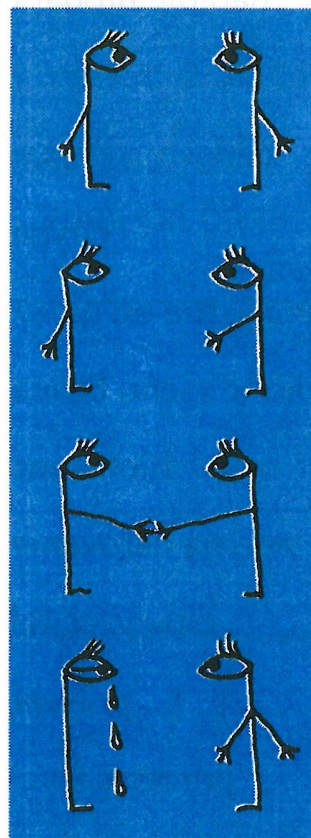
"Nevieš začať?" pýta sa
 profesor žiaka.
 "Tak pokračuj"

Pán profesor sa prihovára
 študentom, ktorí sa chechú-
 ňajú na vyučovaní: "Viete,
 že kto sa smeje bez príčiny
 to je príznak duračiny?"

Bohoslovec má duchovnú
 krízu a preto si otvára Písmo.
 V Písme nájde: "...vzal pov-
 raz a šiel sa obesiť..."

Pýta sa učiteľ matematiky
 : "Študenti, čo potrebujeme
 k vypočítaniu obsahu troj-
 ramenného trojuholníka?"
 Jožko sa prihlási a hovorí:
 "Trpezlivosť!"

Nespokojný otvára Písmo
 druhýkrát a číta: "Choď a
 konaj podobne!"
 Na pokraji zúfalstva otvára
 Písmo tretíkrát: "Prečo vá-
 haš?"

"Pán doktor" - hovorí starček
 "mám sklerózu."
 Doktor sa pýta "Odkedy ju
 máte?"
 "Čo odkedy mám" - hovorí
 starček.

"Pán doktor, mám problém,
 nikto si ma nevšíma" - hovorí
 pacient.
 "Ďalší prosím" - hovorí
 doktor.

Zostavil Michal G.

A

sídlo eparchie

K

mesto v Izraeli

Boží národ

O

prvý Izrael. kráľ

nariadenie hrobára

Z

prednášková miestnosť

bibl. chválospev

chyba

N

krajina južne od Judey

druhé meno Ezaua

bibl. žena

veci na darovanie

D

cirkev. učiteľ

priestor

A

prírodný živel

jednotka dĺžky

T

úzka cestička

hlavné jedlo dňa

bibl. prorokyňa

pohorie v Rusku

pomôcky :

Ráma, Šaul, Debora, Edom, Idumea

KVÍZ

1. Kedy a kde nastal východný rozkol?

- a) 17. septembra 1976 v Michalovciach
- b) 13. júna 863 v Solúne
- c) 16. júla 1054 v Carihrade

2. Ktorý Jakub je príbuzným Ježiša Krista?

- a) Jakub Zebedejov
- b) Jakub Alfejov
- c) ani jeden

3. Za ktorého diktátora bolo v ZSSR najväčšie prenasledovanie kresťanstva?

- a) Stalin
- b) Lenin
- c) Gorbačov

4. Čo je to kandelaber?

- a) istý druh čínskeho kalenáru
- b) olejová lampa (lampada)
- c) elektrický svietnik pred ikonou Bohorodičky

Odpovede na kvízové otázky a vylúštenie krížovky zasielajte na adresu redakcie do 1. marca 1998 na priloženom korešpondenčnom lístku. Zároveň uvítame vaše námety na spestrenie našej obsahovej stránky, postrehy a príbehy zo života vašej komunity, zboru, či skupiny.

Prameň - časopis gréckokatolíckych bohoslovcov vydáva Spolok biskupa Petra Pavla Gojdiča v Prešove. Registračné číslo: OÚ - XI/17/93. Šéfredaktor: Tomáš Muszka. Redakčná rada: Róbert Jáger, Miroslav Macko, Matúš Marcin, Daniel Dzurovčin. Grafická úprava: Maroš Rinik. Adresa redakcie: Prameň, P.O.Box 212, Sládkovičova ul. 23, 080 01 Prešov. Telefón: 091/721 277-8. Fax: 091/733 840. Nevyžiadané rukopisy nevraciam. Predplatné na rok 1998: 60 Sk. Podávanie novinových zásielok povolené VRP Košice, č.j. 1176-PTP-1994 zo dňa 19.4.1994. Litografie: OPAL spol. s r.o., Prešov. Tlač: Tlačiareň Juraj Kušník, združenie podnikateľov, Sabinovská 117, Prešov. Vázba: Vydavateľstvo Michala Vaška, Ružová 22, 080 01 Prešov.

VĎAKA ZA PODPORU

CENNÍK INZERČIE

B5

162 x 227

B6

162 x 110

Stránka	Formát	Farebnosť	Cena	Zľava pri opak.	
				2x	3-5x
35	B5	hnedá	2.000,- Sk	10%	15%
35	B6	hnedá	1.200,- Sk	10%	15%
36	B5	plnofarebná	5.000,- Sk	15%	20%
36	B6	plnofarebná	3.000,- Sk	15%	20%

POZOR! VEĽKÁ SÚŤAŽ!!!

Každý, kto správne odpovie na kvízové otázky a zašle odpovedný lístok do uvedeného termínu, dostáva sa do žrebovania o bezplatný pobyt na nasledujúcom stretnutí mládeže.

Ak voľ odpovedný lístok obohatíte ešte aj o správne znenie tajničky, máte možnosť vyhrať niektorú z vecných cien.

Do žrebovania sú zaradené aj odpovede z čísla 2/97.

BARAN - SERVIS

OPRAVUJE:

pračky, žmýkačky, sušičky, žehliče a elektrospotrebiče všetkých značiek u zákazníka

PREDÁVA:

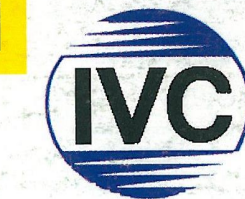
- náhradné diely
- stroje pre práčovne
- domáce spotrebiče
- bielu techniku aj pre náročných

TÝCHTO ZNAČIEK:

UNI
KREDIT

gorenje

ZANUSSI

AEG

Electrolux

Primus

**BEST
KOVO
GIRBAU**

Miele

Romo

Masarykova 16

(vo dvore Pozemných stavieb)

080 01 PREŠOV

tel./fax: 091/721 439

091/ 422 51

mobil tel.: 0901 90 45 72

E D B -185

Vinčuju, vinčuju na tote svjatočky,

žeby sce chodzili pomedzi stozočky,

jak jasny mešačok pomedzi hvizdočky.

A išče Vam vinčujeme sčesce, zdrave i mile

Božske požehnaňe.

To Vam zo šerca vinčujeme.

Christos raždajetsja!

Vaša redakcia